

Hoofdstuk 11: De harmonie der tegengestelden	3
11.1. De rede wikt, maar het lot beschikt.	3
Het onoverkomelijke lot.....	3
Een boodschap en haar tegendeel	3
11.2. Menselijk, maar ondermaats.....	4
Een dodelijke vermoeidheid.....	4
De zuigers, enterhaken en slurpers.....	5
“Het diepere ik”.....	6
Het realiteits- en lustprincipe	7
Zij vreten mijn volk uit.	7
11.3. Goddelijk, maar ondermaats.....	7
Een boodschap en haar tegendeel in onze steekproeven.....	8
11.3.1. De goden eisen energie.	9
De goden missen menselijke aandacht.....	9
De goden veroorzaken natuurrampen.	9
Een gevoel van vernietiging.....	10
11.3.2. De goden eisen seks.	11
Een eerder sexy voorkomen	11
De onberekenbare godszonen	12
Een heksensabbat	13
Een man kan haar niet meer bevredigen.	14
Seksuele magie bezegelt de overeenkomst.	15
De menseneetster van Monpezat.....	15
“Gij zult nooit meer een man toebehoren”	16
Zwarte missen	17
Ik heb hem mijn lijf en mijn ziel geschonken.	17
Wat ‘kan’ is niet hetzelfde als wat’ mag’	18
De kumarireligie.....	19
Keizer Akihito zal de nacht doorbrengen met de zonnegodin.	20
Een cyclische opvatting van het leven	21
11.3.3. De goden eisen bloed.	22
Een inventaris.....	22
Een antilopenhoorn	22
Niet steeds zo onschuldige piercings	22
Niet steeds zo onschuldige bloedtransfusies	24
11.3.4. De goden maken bezeten.....	24
Een zielenruil	24
Materiële rijkdom.....	25
Het uitverkoren kind	25
Een zombie.....	26
Een dier als offer	26
Een anonieme getuigenis.....	27
11.3.5. De goden kennen geen ethiek.....	28
De goden situeren zich boven goed en kwaad.	28
Hij dronk om de goden te behagen.	28
Een godloze en afbouwende religie	29
De basisredeneringen van Boeddha	29
De logica wordt afgebouwd	30
11.3.6. Mediteren	31

Een contact met de buitennatuur	31
Zes geknielde oosterse figuren	31
Een getuigenis	31
11.3.7. De antieke godsdiensten	32
Het bedrog der Goden	32
Opgang en ondergang	33
11.3.8. Geen definitieve oplossing	34
Alles gaat fout.	34
Het kwaad is enkel verdreven.	34
11.4. De harmonie der tegengestelden	35
‘Goddelijk’, maar demonisch	35
Het ineen bestaan van goed-en-kwaad	36
Demonie	37
Satanie	37
11.5. De elementen van deze wereld	38
Het moeras der wisselvallige wezens	38
Het probleemoplossend vermogen der religies	39
Geen veelheid van religies	40
Jahweh wil geen offers	40
De bovennatuurlijke afwerking	41
Een oordeel van God	42
11.6. De uniciteit van Jezus	42
Een onoverkomelijk struikelblok?	42
Religieuze fenomenen zijn niet universeel duidelijk.	43
Contradictorische gegevens kunnen niet allen ‘waar’ zijn.	44
Enkele conclusies	45
11.7. Orde brengt ons tot God.	45
Logisch redeneren	45
Syllogismen	46
Een materialistische redenering	47
Een onjuiste godloochening	48
Theodicee	50
De kwade luim	50
De onmacht van de geest	51
11.8. De harmonie der tegengestelden: samengevat	52
Literatuurverwijzing hoofdstuk 11	54

Hoofdstuk 11: De harmonie der tegengestelden

11.1. De rede wikt, maar het lot beschikt.

Het onoverkomelijke lot

Reuzengroot, en als een vloek en een schandaal voor alle nominalistische wetenschap en nominalistische filosofie, is er het brutale feit van het onoverkomelijke lot. Gewetensvolle mensen ondergaan soms een lot dat geheel buiten de verwachting ligt. Anderen met weinig scrupules hebben wel eens “niets dan geluk”. Het lot wordt dan als onrecht ervaren. Szondi (2.5.) verdiepte zich zijn hele leven in ‘het lot’ dat ons overvalt. Voor hem is het lot verre van nominalistisch. Wat betekent dat er zich in het leven van iedereen heel wat invloeden van verborgen aard voordoen, invloeden waar de mens niet direct een greep op heeft.

Een boodschap en haar tegendeel

Karl Löwith, *Martin Heidegger zum 60 Geburtstag*¹ (Martin Heidegger op zijn 60e verjaardag), schrijft dat iets zich dikwijls anders uitwerkt dan wat oorspronkelijk bedoeld werd. Onze rede wikt wel, maar het lot beschikt. Wie onder ons heeft nog nooit vastgesteld dat onze woorden en onze daden soms heel anders geïnterpreteerd worden dan wij het voor ogen hadden. Het lijkt in de geschiedenis wel eens meer regel dan uitzondering te zijn. Karl Löwith geeft een aantal voorbeelden.

Zo bereidde J.J. Rousseau de Franse Revolutie voor. Maar hij zou zich nooit herkend hebben in “la terreur”, in het schrikbewind dat M. de Robespierre bij die revolutie voerde.

Karl Marx bereidde de Russische Revolutie van 1917 voor en inspireerde zich hierbij aan de democratische grondwetten van het toenmalige Zwitserland en de VS. Hij zou zeker met afkeur gereageerd hebben op de brutale onderdrukking van Vladimir Lenin. Een onderdrukking die zeventig jaar lang de Sovjet-Unie teisterde en onder meer door de Russische dissident Aleksandr Solzjenitsin (1918/2008) in *De Goelach Archipel* beschreven wordt.

Friedrich Nietzsche bereidde door zijn aristocratisch nihilisme, de fascistisch-nazistische revolutie voor. Maar hij zou zich nooit in Hitler herkend hebben.

A. Weber, *Histoire de la philosophie Européenne*² (Geschiedenis van de Europese filosofie), beweert dat de nominalistische denker Willem van Ockham (1295/1350), met zijn ‘revolutionaire’ actie de uitzuivering en vernieuwing van de Katholieke Kerk betrachtte. Bij een aantal vorsten leidde dit echter tot het afschudden van “het juk van het Christelijke Rome”. Iets wat Ockham niet gewild zou hebben.

Volgens Joseph Lortz, *Die Reformation in Deutschland*³ (De reformatie in Duitsland), was Maarten Luther (1483/ 1545) een diep religieuze mens, die zich onopzettelijk van de Katholieke Kerk distantieerde. “Niets was verder van Luther verwijderd dan het stichten van een nieuwe ideologie. Zelfs de versplintering van de Roomse Kerk lag niet eens in zijn bedoeling.

C. Forest, D.P., *Le cartésianisme et l’orientation de la science moderne*⁴ (Cartesianisme en de oriëntatie van de moderne wetenschap), zegt dat R. Descartes helemaal geen materialist was. Hij is tot aan het einde van zijn leven een gelovige gebleven. Zijn spiritualisme wordt niet betwijfeld, toch waren zijn stellingen aanleiding tot het moderne materialisme.

De denkbeelden die de mensen in omloop brengen, gaan verder dan de stichters ervan voorzien hebben. Met een onverbiddelijke logica vervolgen zij hun weg. De doelbewuste rede wikt, maar ‘iets’ anders beschikt.

G. Hegel stond een “Philosophie der Idee” voor. Karl Marx zette gewoon Hegels idealisme op de kop en duidde het om in materialistische zin.

Tot daar enkele voorbeelden die Löwith’s stelling bevestigen. Mensen vatten niet enkel de boodschap van grote denkers, maar geven er een nieuwe betekenis, een nieuwe zin aan. Er is niet enkel zinvatting, maar ook en vooral een eigen zinstichting.

Iedereen kan deze reeks aanvullen met voorbeelden uit het leven. De geschiedenis kent onvoorspelbare modes en grillen. Een boodschap slaat wel eens meer om in haar tegendeel. Men weet vooraf nooit hoe het dubbeltje zal rollen.

11.2. Menselijk, maar ondermaats

Ook met betrekking tot ons thema, heiligheid, of toegenomen fijnstoffelijke kracht, blijken de beoogde resultaten in heel wat buitenbijbelse religies toch niet ten volle te voldoen. In de vorige hoofdstukken hebben we een aantal steekproeven van merkwaardige genezingen vermeld. Daarbij was telkens een hoeveelheid fijnstoffelijke energie vereist die van ‘ergens’ moest komen. Letten we nu niet op het gebeuren zelf, maar op sommige uitspraken van de toeschouwers.

Een dodelijke vermoeidheid

Zij die religieuze, Trinitaire, inwijdingen ondergaan, zullen in een aantal gevallen vertellen dat ze een toename van energie gewaarworden. Dit toont zich in een plots opkomende warmte, in golven van energie die zich als tintelingen in het hele lichaam laten voelen. Mantsch begaafden zien de aura dan in grootte toenemen, en zich bovenaan openen. Hij wordt dan vervuld van mooie, lichtende kleuren. Men zou, bij paranormale genezingen, dan ook kunnen veronderstellen dat de vereiste energie ook van ‘hogerhand’ geleverd wordt. Dit blijkt echter niet steeds zo te zijn. Richten we terug onze aandacht op een aantal genezingen die we eerder beschreven, en letten we hierbij op sommige uitspraken van omstaanders. Dedet, de zakenman uit Gabon, getuigde dat een dorpshef een tak van op afstand kon doen breken en een aap uit een boom kon ‘kijken’, waarbij het dier dan naar beneden tuimelde (4.3.2.). Dedet schrijft dat hij op het einde van deze ceremonie een zeer grote vermoeidheid voelde, ja dat hij zelfs op het punt stond zijn bewustzijn te verliezen. Hij noteert: “De gebeurtenis moet, zo veronderstel ik, de hele levensenergie van de mens op het spel zetten.”.

Gatti vertelde ons dat hij toeschouwer was bij een hartoperatie die Sjeik Abd-el-Khadek uitvoerde op een jongen (4.3.3.). Nadat alles achter de rug was besloot Gatti: “De toeschouwers zaten als standbeelden, uitgeput, bestoft en bezweet. Zij staarden met afwezige ogen in de ruimte. Ikzelf bewoog mijn ledematen. Het deed me pijn, alsof mijn bloed urenlang, dagenlang, jarenlang, of eeuwenlang had stilgestaan. Een barstende hoofdpijn dreunde achter mijn ogen”.

Dat onze energie gemobiliseerd wordt bij een occulte aanval, ligt voor de hand. Dat we ons na zo een gevecht doodop voelen, is niet verbazend. Maar hier gaat het om genezingen. Blijkbaar wordt de vereiste fijnstoffelijke energie hiervoor, minstens voor een deel, genomen van de omgeving en van de toeschouwers.

Herinneren we ons de fee die zonlicht en energie van het water transformeerde en over de hele omgeving verspreidde (8.1.2.). Hier doet er zich blijkbaar een omgekeerd proces voor.

De zuigers, enterhaken en slurpers

Mensen kunnen zielestof van anderen wegnemen. Dat werd al in het achtste hoofdstuk vermeld (8.2.3.). Het helderziende dochtertje van M. Van Gestel zei dat sommige mensen tijdens een telefoongesprek energie stelen. Pieter Langendijk bezorgde ons een lijstje van de problemen die gevoelige mensen kunnen ervaren wanneer anderen hun energie ‘aftappen’. (4.2.3.).

Alexandra Gabrielli, *Sensitieven, energieën en psychisch vampirisme*⁵, noemt dergelijke personen ‘zuigers’. Een naam die weinig aan de verbeelding overlaat. “De ‘zuigers’ hebben verschillende methoden om energie te onttrekken. Sommigen doen het door hun stem te gebruiken. De buitengewoon zelfzuchtige mens die een dwingend spreker is, onttrekt energie aan zijn slachtoffer wiens aandacht hij opeist, eenvoudig door te spreken. Als het slachtoffer lang genoeg luistert, wordt hij lusteloos en geraakt uitgeput. Hoe vermoeider het slachtoffer wordt, des te moeilijker valt het hem zijn wil in te schakelen om te ontkomen aan de onttrekking van energie. Zieners merken dat uit de aura van de ‘zuiger’ tentakels komen die in de aura van de mens die in de buurt is, trachten in te dringen”.

“De dwingende spreker die de aandacht opeist” doet misschien denken aan de redevoeringen der Nazi’s, waar met bestudeerde effecten een hele massa ‘gegrepen’ werd, maar die inhoudelijk niet zo veel betekenden. Ook Freud was het niet ontgaan, dat een mens zich in een massa gemakkelijk laat meeslepen. Hij schreef er over in zijn *De psychologie der massa*. Gmelig (7.2.4.) wees er al op dat een gelijkgestemde groep mensen een krachtige fijnstoffelijke gedachtevorm doet ontstaan. De ervaring van de spreker (7.2.4.) tijdens de jubileumviering getuigde hiervan. De gedachtevorm gaf hem zoveel energie, dat hij uittrad en op dat ogenblik mantisch begaafd werd.

Het boek *Licht op de aura*⁶, van B. Brennan, toont een afbeelding van dergelijke ‘enterhaken’ zoals de schrijfster dit helderziend waarneemt. Ook Leadbeater, *De wetenschap der sacramenten*⁷, schrijft: “De gedachtevormen die zulke ‘zuigers’ scheppen, hebben dikwijls de vorm van enterhaken.”

Van der Zeeuw, *Wonderen of wetten*⁸, zegt: “U moet zich voorstellen dat alle levende wezens tevens de dragers zijn van een bepaalde hoeveelheid levensenergie. Sommige mensen behoren tot het type van de gevers, dat zijn mensen die onbewust van hun eigen levensenergie aan anderen afstaan. Die anderen, die even onbewust van anderen overnemen, noem ik met een wat populaire uitdrukking “de slurpers”. Wanneer een gever met een slurper is getrouwd, dan kunt u zich voorstellen dat de gever heel dikwijls ‘s ochtends doodmoe zal ontwaken zonder dat hij weet waarom. Veel gevers kunnen zich dan ook maar beter niet te lang ophouden in een warenhuis of op andere plaatsen waar veel mensen aanwezig zijn, ze worden door die aanwezige ‘slurpers’ onherroepelijk leeggezogen waardoor ze misselijk worden, vermoeid geraken, last van hoofdpijn krijgen of zelfs flauw vallen. Als u denkt tot de gevers te behoren, knoopt u deze opmerking dan goed in de oren en houd er rekening mee.”

James Hall, *Sangoma*⁹, heeft het over occulte, fijnstoffelijke beïnvloeding. Na een gesprek met een magiërin schrijft hij: “Ze vertelde me dat mensen de dragers kunnen zijn van slechte geesten, die ze oppikken tijdens contacten met andere mensen, een beetje zoals je een virus oploopt”. En verder: “Maar je kunt ziek worden als je naar bed gaat met iemand die een

slechte geest heeft”. Dit laatste werd al duidelijk gemaakt door wat de Lorelei (8.1.2 en 8.2.3.) vertelde, en waar *spreuken 7* (8.2.3.) ons voor waarschuwde.

W. Tenhaeff, *Magnetiseurs, somnambules en gebedsgenezers*¹⁰, schrijft dat mevrouw F. Hauffe, die “de zieneres van Prevorst”, genoemd werd, een eigenaardige, vampierachtige eigenschap had. Zij beweerde dat ze van de mensen in haar nabijheid ‘kracht’ kon onttrekken. Zij beweerde, dat die personen daar niet de minste last van hadden, omdat die uitstraling anders toch verloren zou zijn. Toch voelden velen die zich in haar nabijheid bevonden, zich na een tijdje onwel. Dit zou dan een gevolg zijn geweest van een energieverlies ten voordele van deze zieneres. Bezoekers klaagden verder over een vermoeid gevoel in de ogen. De zieneres beweerde, dat de fijnstoffelijke energie die zij zich toe-eigende, uit de ogen en ook uit de vingertoppen van haar bezoekers stroomde. Tot zover dit getuigenis van Tenhaeff.

Zienschap vergt energie. Wie met de rituelen voldoende vertrouwd is, weet dat een magiër, wil hij iemand tijdelijk ‘ziende’ maken, heel wat energie in diens aura doet vloeien. Deze kracht, waarbij de mens bij wijze van spreken “uit zichzelf getild wordt”, moet van ergens komen. Ofwel van hogere wezens, bijvoorbeeld door meditatie of een herhaald gebed. Ofwel wordt ze uit de omringende wereld gehaald; uit planten, dieren, of mensen. Een sensitief, maar eigenlijk iedereen die er op let, zal vlug aanvoelen of een magiër goed uitstraalt en hierbij energie geeft, dan wel of de vereiste energie uit de omgeving genomen wordt. Het was alleszins voor de eerder sceptische Dedet en Gatti geen probleem om te voelen dat hun energie onttrokken werd.

Mantisch begaafden vertellen ons verder dat onder meer onze mode- en filmwereld en de vele pornotijdschriften verzadigd zijn van energiestelende ‘schoonheden’. Hun verleiding, hun ‘sex-appeal’, is in een aantal gevallen van een bedrieglijke aard en dient om anderen erotisch aan te spreken, hun aura zo te openen en hun energie te nemen. De tragiek is dat het meestal een on- of onderbewust proces blijft, zowel voor de ‘vamp’ - letten we op de woordkeuze als verwijzing naar een mogelijk vampirisme - als voor het slachtoffer.

“Het diepere ik”

Bijbels gezien is Jahweh in het oude testament, of de H. Drie-eenheid in het nieuwe testament de Schepper en gever van alle leven. Wie deze vooropstelling ernstig neemt, kan zelf de deducties maken. Mensen die hun fijnstoffelijke energie van medemensen moeten stelen, schieten tekort in hun diepere, occulte statuut. Vanuit Bijbels oogpunt is hun Godscontact ontoereikend of zelfs verbroken. Zij hebben zich voor Zijn levenskracht op één of andere manier afgesloten. Naar hun omgeving toe kunnen ze vriendelijk en sympathiek overkomen, maar dat verandert niets aan hun diepere ziel. Fortune maakte, zoals al gezegd, hierbij het onderscheid tussen de personaliteit en de individualiteit (5.2.2.).

De Deense filosoof van het existentialisme, S. Kierkegaard (1813/1855) wees in zijn tijd al op de dualiteit tussen dat wat men naar buiten toont, en dat wat men in de diepere ziel in werkelijkheid is. In zijn *Kritik der Gegenwart*¹¹ (Kritiek op het heden), bekritiseert hij gelovige tijdgenoten, die volgens hem wel naar de letter, maar niet naar de geest gelovig zijn. Hij schrijft: “Het onderscheid tussen goed en kwaad wordt ontkracht door een lichtvaardige, theoretische kennis van al wat kwaad is, door een zelfingenomen schrandereid, die ervan uitgaat dat in de wereld het goede niet gewaardeerd wordt en onbeloond blijft, zo zelfs dat het op korte tijd op domheid neerkomt”. Dat men wel naar de letter, maar niet naar de geest gelovig is, kan men mits enig eerlijk zelfonderzoek wel zelf achterhalen. Fortune heeft het echter over de on- en onderbewuste ziele diepten. Ook S. Freud vond dat heel wat mensen in

hun ziele diepten beheerst worden door ‘thanatos’ en ‘eros’, door dodingsdrift en mateloze en ongeoorloofde seks. Dat men het zich niet of nauwelijks realiseert, is niet de minst tragische zijde van het leven.

Het realiteits- en lustprincipe

De menselijke cultuur verheft zich boven het dierlijke stadium. Toch geldt ook hier het “realiteits- en lustprincipe”. Laten we hierover Freud aan het woord over zijn zogenaamde ‘oerhorde’. Nog in 1927 gaf hij het als volgt weer. Wat aangenaam is en wat als nuttig aangenaam is, is object van allerlei begeerten. Dat noemde hij het ‘Lustprinzip’. Maar de cultuur met haar normen drukt loodzwaar op het uitleven van onze lusten. En met die ‘werkelijkheid’ moeten wij rekening houden. Dat is het ‘Realitätsprinzip’. Vandaar de titel van Freuds’ werk, *Das Unbehagen in der Kultur* (Het onbehagen in de cultuur). Beelden wij ons in, zo zegt Freud, dat ineens alle verboden wegvallen. Dan zou men zich van iedere vrouw die men wenst, kunnen meester maken. Dan zou men zonder aarzelen de rivaal of al wie hinderlijk is, kunnen doden. Dan zou men de medemens van om het even welk bezit kunnen beroven. Freud schrijft letterlijk: “Wat zou dat schoon zijn en welke reeks voldoeningen zou ons in dat geval het leven bieden”. Het is alsof iets in Freud het uitjubelt, alsof hijzelf, de grote dieptepsycholoog, onbewust iets van zijn ziele diepte prijs geeft. Men kan zich toch wel afvragen of het “schoon is” en “voldoening geeft” zich meester te maken van de vrouw en van het bezit van zijn medemens.

In de inleiding van zijn boek *L’être subconscient*¹² (Het on(der)bewustzijn), schrijft G. Geley dat de overgrote meerderheid der mensen zich in het geheel niet druk maakt over wat er zich in hun ziele-diepten afspeelt. Het leven biedt hen genoeg ‘Lustprinzip’, genoeg plezier en vertier om hun dagen te vullen en verder stellen ze zich geen moeilijke vragen. Het ‘Realitätsprinzip’ mag niet te zwaar uitvallen. Dat is dan een nominalistische en materialistische keuze. De vraag blijft of het de juiste is en of de mens hiermee niet beneden zijn menselijke waardigheid blijft en kansen tot geestelijke groei onbenut laat.

Zij vreten mijn volk uit.

Psalm 12 (11): 9 heeft het over die meestal onbewuste ziele diepte in de mens en vermeldt dat sommige mensen zijn “als een ongedierte dat het bloed der mensen uitzuigt”. *Psalm 53 (52)*: 5 verwoordt het heel wat scherper: “Beseffen zij het dan niet, de boosdoeners? Zij vreten mijn volk uit. Dat uitgerekend is “het brood” dat zij ‘eten’. Want God roepen zij niet aan”.

Met dit laatste lijkt de Bijbel te bevestigen dat het ‘uitzuigen’ en ‘uitvreten’ veroorzaakt wordt door een gebrek aan contact met God. Gods levenskracht moet dan elders gezocht worden. De nominalistisch ingestelde mens ziet inderdaad geen noodzaak om in gebed de vereiste levenskracht bij God te zoeken. Zijn axiomatic laat hem gewoon niet toe een verband te leggen tussen bidden en het verwerven van levenskracht. Wat hem aan fijnstoffelijke energie ontbreekt, zoekt en vindt hij, meestal onbewust, in het wegzuigen van de levenskracht van de medemens. Het maakt hem, gezien vanuit de Bijbel, behoorlijk ondermaats.

11.3. Goddelijk, maar ondermaats

Blijven heel wat mensen, bij een gemis aan hoge Goddelijke levenskracht, beneden de verwachtingen, dan zijn ze zeker niet de enigen. Ook heel wat fijnstoffelijke wezens zitten met een probleem wat betreft hun zoektocht naar energie. Ook daar lijkt, wat ‘hoger’ zou moeten zijn, wel eens meer ‘lager’ uit te vallen.

Een boodschap en haar tegendeel in onze steekproeven

Een aantal religies getuigt niet steeds van een hoge en verheffende ethiek. Verwijzen we onder meer naar de Candomblé te Bahia (10.1.1.) en naar de drie mediums die iedere eerbied voor zichzelf verloren. Ze aten en dronken op handen en voeten, net als dieren. Goden van een dierlijk peil, van de ‘oerchaos’, drongen in de mediums en maakten ze bezeten. De goden der voodoo, santeria (3.3.1.) macumba (3.3.2.) en ngil (3.3.3.) doen het niet veel beter. In negro-Afrikaanse of negro-Amerikaanse milieus worden de mediums ‘bereden’ door ‘geesten’, ‘godheden’, die fijnstoffelijke energie uitzuigen. Slechts een deel van die kracht vormen zij om. Ze kiezen autoritair hoeveel ze ervan willen teruggeven. Dat kan dan gebruikt worden om het gevraagde tot een goede oplossing te brengen: een genezing, een raadpleging of een vorm van helderziendheid. De goden maken hun mediums eerst ‘manisch’ of opgezwept. Dat activeert energie. Daarna laten ze deze mediums uitgeput en depressief achter.

Zo handelden eveneens de nefilim, de incubi en de succubi, “the entity”, en de spookminnaar van Détchéma (9.5.). Ook Saï Baba (9.3.2.), met achter zich de goden die hem beheersen, laat zijn slachtoffers uitgeput, depressief, met heel wat occulte en dus ook psychologische problemen, achter. Gaan we op dit goddelijke, maar behoorlijk ondermaatse, dieper in.

Verwijzen we in de Bijbel naar *Job 4:17/18*: “Zelfs in zijn ‘dienaars’ stelt God geen vertrouwen en zijn ‘engelen’ betrapt hij op afwijking”. Het betoog is “a fortiori”: Indien Gods engelen, zo ‘dicht’ bij God, al afwijken, hoeveel te meer dan de gewone mens. Deze tekst leert ons met betrekking tot een aantal ‘engelen’ niet naïef te zijn. Alwat niet God is, is feilbaar. Ook al is het zozeggd ‘hoger’ of “dichter bij God”. Deze ‘engelen’ maken blijkbaar Gods hofraad uit: zij heersen mee over het heelal. Onder meer psalm 82 (81) bevestigt hun opdracht, én hun afwijking. Zij treden naast God op als ‘rechters’ maar handelen in een aantal gevallen tegen Gods decaloog in, waardoor God dreigt ze te vernietigen. Zo gezien behoren zij, om het met de woorden van de profeet Daniël te zeggen tot “de velen die her en der zullen afwijken”, terwijl daarbij de ongerechtigheid en gewetenloosheid zullen toenemen (*Daniël 12:4*).

A. Bertholet, *Die Religion des alten Testaments*¹³ (De religie van het oude testament), zegt het klaar: “De in Psalm 82 (en ook in psalm 58) aangesproken wezens zijn de oude heidense godheden.”

Galat. 4:8/10 verduidelijkt: “Indertijd, om reden van uw onwetendheid inzake God, waart gij onderworpen aan godheden, die in werkelijkheid geen ‘godheden’ zijn. Maar nu - nu gij God hebt leren kennen - of liever: nu Hij u ‘gekend’ heeft en u in zijn intimiteit opgenomen heeft, hoe kunt gij toch terugkeren tot die ‘elementen’ zonder kracht of waarde? Waaraan gij u opnieuw - zoals ooit te voren - wilt onderwerpen.

Matth. 4:8/9 tenslotte heeft het over de bekoring van Jezus in de woestijn. “Opnieuw nam de duivel Jezus mee op een zeer hoge berg, hij toont Hem alle rijken van de wereld met hun heerlijkheid en zegt: “Dit alles zal ik u geven als gij voor mij in aanbidding neervalt”. Dergelijke ‘vorsten’ spelen blijkbaar soms een zeer hoge rol. Satan is daarbij de eerste en machtigste, aangezien hij “alle rijken” van deze wereld beheerst. Inderdaad: *Joh. 12:31* zegt dat “de vorst van deze wereld” - Satan is blijkbaar bedoeld - door het oordeel van God zal buitengeworpen worden.

De godheden in het heidendom en de engelen in het Jodendom beïnvloeden in grote mate deze wereld. Zoals *Kol. 2:15* zegt: “de engelen hebben zich tussen God en de mensen geschoven”. Ze handelen eigenmachtig, kennen God niet langer en storen zich niet aan de mensen. De wet die zij “van Godswege” aan de mensen opleggen, onderhouden zij zelf niet steeds. Daardoor situeren zij zich niet langer in de hoge bovennatuur, maar veeleer als wisselvallige ‘goden’ in de buitennatuur. Dat machtsmisbruik werd door Jezus‘ kruis- en verrijzenispasen te niet gedaan. Verdiepen we ons in de mentaliteit van een aantal van deze tussenwezens.

11.3.1. De goden eisen energie.

Heel wat goden schrikken er niet voor terug om, sluw en gewetenloos, de weinig kritische en al te naïeve mens te misleiden.

De goden missen menselijke aandacht.

Eliot Cowan, *Spirituele geneeskraft van planten*¹⁴, laat Pocahontas, een Indiaanse vrouw, aan het woord. Bijna melancholisch neemt ze het op voor de lokale goden van haar religie: “Vaak missen de geesten van zulke plaatsen de menselijke aandacht die ze vroeger kregen, want hun eigen grootheid verwerven ze door grootheid te schenken aan degenen die hen vereren”. Heel subtiel wordt hier het “do ut des” verwoord, en wel zo dat het haast liefelijk klinkt. De goden zeggen de menselijke aandacht te missen, maar eigenlijk bedoelen ze de menselijke energie. De subtiele verwoording verbergt de harde realiteit. Die komt er meestal op neer dat de goden van hun vereerders meer nemen dan geven. Zo blijven de goden in leven en groeien in kracht.

Jean-Marques Rivière, *A l'ombre des monastères Thibétains*¹⁵ (In de schaduw van Tibetaanse kloosters), verwoordt in niet mis te verstane termen waar de eigenlijke levenskracht van de lagere godheden vandaan komt: “Ieder mens, ieder gelovige voedt zijn god. Het zijn goden die op prooien belust zijn, die leven van het bloed en van de ziel van hen die ze vereren. De Aziatische pantheons zijn vol van goden die de idolen zijn van gekken. Alle goden leven van onze psychische (opm.: occulte) kracht”. En wat verder lezen we: “Maar hij die een godheid aanbidt en verklaart: “deze godheid is boven en ik beneden”, die ziet het verkeer. Ieder mens, ieder vereerder voedt zijn god”.

De goden veroorzaken natuurrampen.

Rivière vat het onderricht dat hij van zijn meester kreeg als volgt samen. “En op meesterlijke wijze verklaarde de lama ons de tekst. Hij duidde ons de natuurgoden aan, hun werkzaamheid, hun macht. Hij vertelde over die de geniën (opm.: fijnstoffelijke wezens) der vulkanen, aardbevingen, seizoenen, sterren, stromen en der natuurrampen van allerlei soort. Zij zijn het die de bliksem voeren en zijn vreemde werkingen veroorzaken. Het zijn de demonen ook van het inwendige vuur der aarde. Die goden onderwerpen de mensen aan zich door vrees, en de onwetende mensen spreken dan van het blinde lot der natuurwetten. Dan sprak hij over de eigen goden, de individuele, zij die van een enkeling bezit nemen, die de (opm.: niet bijbels geïnspireerde) profeten aandrijven en de mystieke stromingen in de wereld teweegbrengen. De mensen voeden hen, zowel door hun aanbidding, als door hun offeranden. En dit is nog nodig, want de geconcentreerde krachten die zo ontstaan zijn machtige wapens in handen van hen die ze op geschikte wijze richten. Zo leerde ik de goden beheersen, al de goden, zij die de ziel der volkeren aan zich onderwerpen, en die onder een onmogelijke vereniging en mystieke ijver, een vreselijk vampirisme verbergen. De goden, alle goden leven van onze psychische kracht. Hij die zich hiervan wil bevrijden, moet beginnen zich te onttrekken aan die titanische omhelzing”.

Men merkt dat Rivière de ware en lage aard van een aantal wezens bijzonder scherp doorziet. In Rivière's axiomatic zijn het ook fijnstoffelijke wezens die aan de basis liggen van natuurrampen als aardbevingen, vulkaanuitbarstingen en stormen.

Powel, *La double éthérique*¹⁶ (Het dubbele etherische lichaam), bevestigt de lage ethiek van sommige goden: "De entiteiten die voor stamgod spelen, en aan wie men offers brengt, bij voorkeur van gebraden vlees, zijn wezens van een zeer lage categorie. Zij bezitten een etherisch lichaam, want slechts hierdoor kunnen ze de fijnstoffelijke uitstraling der offers tot zich nemen." Herinneren we er aan dat het etherisch lichaam het meest materiële der ijlere lichamen is. Astrale goden tonen zich in een astraal lichaam, dat uit een fijnere materie bestaat dan de etherische stof.

Vermelden we eveneens M. Heindel, *De web van het lot*¹⁷ "Zo zijn er in Zuid-Europa en in het Verre Oosten elementalen, (opm.: primitieve goden) die de levenslichamen van een familie, geslacht na geslacht in bezit nemen, en bepaalde diensten aan de familie bewijzen ter vergoeding van wat voedsel. Sommigen van hen eisen bloed, zelfs mensenbloed. Dergelijke wezens zijn verantwoordelijk voor stammen als de koppensnellers op de Filippijnen en de wurgers van India. Voor zulke stammen is het doden van mensen een godsdienstige plechtigheid".

O. Willmann, *Geschiedenis des idealismus*¹⁸ (Geschiedenis van het idealisme), vermeldt Apollonius van Tyana (+2/+98). Deze neo-pythagoreïsche filosoof, gelooft in het bestaan van dergelijke 'daimones' of lagere geesten. Hij zegt: "Diegenen die ontdekt hebben dat een demonengeslacht tussen de goden en de mensen in staat, en beiden verbindt en er de samenhang van in stand houdt, hebben meer en grotere moeilijkheden opgelost dan Plato. Tussen de hoge instanties en deze wereld in, staan als overgang, de fijnstoffelijke tussenwezens en dit op telkens verschillende peilen van leven en werking."

De neoplatonische filosoof Jamblichos van Chalkis (250/330) leerde dat bovenaan de goden staan die beschikken over het reine inzicht en de deugd. Daaronder situeerde hij de aartsengelen en engelen. Dan volgden "de reine zielen", die edele daden ingeven. Ten slotte zijn er nog de demonen, die de ziel uitzuigen en de mens tot ondeugd en verduisterd inzicht brengen, waarbij de onreine zielen zich aansluiten om te helpen.

Rivière, Powel, Heindel, Apollonius en Jamblichos doorzien hier telkens het onbetrouwbare en grillige karakter van de lage godheden. En toch legt Rivière niet hetzelfde inzicht en diezelfde voorzichtigheid aan de dag bij de beoordeling van één van zijn leermeesters. Dat blijkt uit wat volgt.

Een gevoel van vernietiging

J.M. Rivière, *l' Inde secrète et sa magie*¹⁹ (Geheim Indië en zijn magie), verhaalt dat hij bij een inwijding, geleid door zijn leermeester, voelde hoe zijn bewustzijn door een ander bewustzijn verdrongen werd. Hij schrijft: "Hoe meer ik mezelf wilde blijven, hoe meer ik die verschrikkelijke kracht voelde. Ik vreesde te zullen sterven. Een gevoel van vernietiging, een gevoel van een val in de diepte deed me huiveren. Wie was deze meester wiens glimlach mijn verstand en mijn gevoel tot niets herleidde?"

Bij zulk een religieuze ervaring zouden al zijn alarmbelletjes hebben moeten rinkelen. Zijn rustig zelfbezit en zijn eigenheid staan op het punt om vernietigd te worden. Hij zegt dat hij vreesde te zullen sterven. Zijn verstand en gevoel leken tot niets te worden herleid. Dat is dan een religie die, opium gelijk, de mens neerhaalt. Hij is na zijn inwijding niet meer wie hij voor die inwijding was. Op een manier is hij gestorven. Zijn leermeester heeft hem zijn

fijnstoffelijke energie ontnomen en ze vervangen door een andere. Daardoor komt hij ‘definitief’ in de greep van die goeroe.

We hebben de term 'definitief' tussen haakjes gezet. Kenners zullen zeggen dat zoiets duurt, tot iemand, occult machtiger dan zijn leermeester, hem hieruit kan bevrijden. Dit op voorwaarde dat Rivière dat ook echt wil. In een aantal gevallen wordt men echter zodanig beheerst, dat men zelfs in de ‘eigen’ keuzes niet meer vrij is. Men is dan latent bezeten. In crisismomenten kan dat heel patent worden. De inwijding slaat op het zielelichaam, op de individualiteit en niet op de persoonlijkheid. Het is - in die axiomatic - het zielelichaam dat steeds weer reïncarneert. Zo worden de gevolgen van de inwijding doorheen vele levens meegedragen. Het is tragisch dat Rivière enerzijds stelt dat alle goden van onze psychische kracht leven, maar anderzijds niet merkt dat zijn eigen goeroe, net zoals die goden, hem ook van zijn krachten berooft.

Zulk een verlies van eigenheid, een gevoel van vernietiging en een vrees om te zullen sterven is een Bijbels christendom totaal vreemd. Daar getuigen religieuze ervaringen integendeel van een intens gevoel van verheffing. Men voelt warme tintelingen die het hele lichaam doordringen. Zelfs zo dat men zelfs plots begint te zweten. Men voelt zich zo voldaan en tevreden dat men er slaperig van wordt. Maar nooit heeft men het gevoel te moeten vechten om het behoud van de individuele eigenheid.

Besluiten we na deze getuigenissen dat lagere goden de energie van hun gelovigen nemen, eisen, en zelfs stelen. Dat is ten minste wat een aantal denkers, sensitieven, ingewijden, zieners en magiërs ons wil duidelijk maken. Maar lagere goden eisen ook meer dan alleen maar energie via contact. Daarover hebben we het in wat volgt.

11.3.2. De goden eisen seks.

Het genede hoofdstuk had het over de band tussen religie en seksualiteit. Buitenbijbelse religies zien in seksualiteit een bron van energie om hiermee diverse levensproblemen tot een oplossing te brengen. Eens de volkeren over Bijbelse, Trinitaire energieën kunnen beschikken, is deze lagere vorm van religie voor de Bijbel ondermaats. Gaan we na hoe de lagere goden van deze heidense godsdiensten niet alleen energie nemen via gewoon contact, maar ook en vooral belust zijn op seks.

Een eerder sexy voorkomen

Dat een aantal goden erotisch actief willen zijn, kwam uitvoerig aan bod (9.1.). Dat was zo bij de macumba, de santeria, de ‘bruiden’ der Vestaalse maagden, Asmodeüs, de nefilim, de incubi, de succubi, “the entity” en de spookminnaar (9.5.).

Ook bij het verhaal van “het toverei” (7.4.3.) waarbij de zigeunerin een oneerlijke erfeniskwestie wilde rechtzetten, verwezen we naar het seksuele element. We legden de nadruk op haar sexy kleding en “haar volle en uitstekende borsten”. Dit is vanuit magisch standpunt niet zonder betekenis en het is de schrijfster, M. Gillot niet ontgaan. De zigeunerin wil in de smaak vallen van de op erotiek beluste lagere goden. Zo heeft zij deze aan zich onderworpen.

Ofschoon zij hiermee een tijdelijk succes bereikt, is haar werkwijze verre van ongevaarlijk. Wie op een sexy wijze aan magie doet, opent zijn diepere ziel, zo dat goed, maar vooral kwaad erin trekt. Indien men occult niet sterk genoeg is, kan “het kwaad” de bovenhand

halen en wordt men hiervan verzadigd. Men verliest geleidelijk een deel van het eigen zelfbezit.

Dat dit type van magie, dat zich op seksualiteit beroept, wel meer voorkomt, wordt onder meer geïllustreerd in de creoolse taal. In Haïti bestempelt men sommige vrouwen - men vergeve ons de oneerbiedige uitdrukking - als “vretende vaginas”. Wat betekent dat zulke vrouwen, in dienst van de goden die hen beheersen, de levenskracht van anderen ‘vreten’, wegzuigen, vooral via seksuele contacten. Men kan vanuit occult standpunt deze vrouwen enigszins vergelijken met een Lorelei (8.1.2.) of met de verleidster uit *spreuken* 7 (8.2.3.).

De kennis van de occulte erotiek is de sleutel om te begrijpen hoe ver deze erotiek ook van het christendom verwijderd is, en hoe deze magie haar beoefenaars eveneens verder van het christendom blijft verwijderen.

De onberekenbare godszonen

In het hoofdstuk over “de Bijbel en erotiek” (9.4.) verwezen we naar het Bijbelse verhaal van Sara en Asmodeüs, waarbij deze laatste tot zeven maal toe haar bruidegom doodde. Ook de nefilim (9.4.) kwamen er ter sprake. *Genesis 6:1/4*, vermeldt dat hoge wezens, de “zonen van God” de dochters van de mensen tot vrouw namen. Dat was voor God een reden om zijn hoge levenskracht niet langer in deze op ‘vlees’ beluste goden te investeren zoals Hij in *Gen. 6:3* zegt.

Luisteren we nu naar de merkwaardige interpretatie die Elisabeth Haich, *Inwijding*²⁰, aan deze Bijbeltekst *Genesis 6:1/4* geeft. Zij beschrijft autobiografisch een vorige incarnatie ten tijde van het oude Egypte. Zij onderging toen als prinses en zienster, een occulte inwijding. Omwille van een verboden seksuele gemeenschap, mislukt deze inwijding grondig. Zij verliest er, als één der wetmatigheden van de magie, ook bijna ogenblikkelijk haar zo moeizaam opgebouwde mantische vermogens mee.

De beruchte nefilim uit de Bijbel omschrijft zij als een ras dat de “zonen gods” genoemd werd (o.c., 171) en dat na voldoende te zijn geëvolueerd, het contact met de aarde zal verbreken en naar “hogere sferen” zal stijgen. Zij zegt: “Het hogere ras moest echter alvorens de aarde te verlaten, zijn geestelijke krachten injecteren in het lagere ras. En zo namen vele zonen van het goddelijke ras het op zich om het grote offer te brengen bij de dochters der oermensen kinderen te verwekken”. Zij vervolgt (o.c., 199). “Deze zonen gods zullen echter in het onbewuste van de mensen verder werken, juist omdat ze het onbewuste van de mensheid zullen zijn en zich in de ziel van een rijper wordend mens als vurig verlangen naar bevrijding en verlossing openbaren”.

Het lijkt wel of zij de activiteiten van nefilim (9.4.), van de incubi (9.5.), de verwekking van Merlijn de tovenaer (9.5.) en the entity (9.5.) hier in enkele zinnen goedpraat. Daar waar andere schrijvers met betrekking tot het ‘gebruik’ dat gemaakt wordt van de mediums in de santeria en macumba woorden als ‘verkrachting’ en ‘verdierlijking’ gebruikten, spreekt Haich van het volbrengen van “het grote offer”. Het klinkt bijna als een “mensen, wees dankbaar voor het misbruik dat de goden maken van uw dochters”. Haich realiseert zich blijkbaar niet hoe ze de demonie verheerlijkt, en hoe ze zelf in de greep zit van zulke ‘hogere’ wezens die zich radicaal afzetten tegen de Bijbelse God en zijn decaloog. Bijna als in een Griekse tragedie, waarin de hoofdpersoon, hier Haich als de heldin, ten onder gaat, vervolgt ze “dat deze zonen gods in het onbewuste van de mensen verder zullen werken, juist omdat ze het onbewuste van de mensheid zullen zijn”. Hoe treffend juist is haar verwoording. Deze goden beheersen inderdaad voor een groot deel de mensheid in diens onbewuste lagen. Dat is wat de

Bijbel ook steeds aanklaagt. Het boek waarschuwt ons bij herhaling om “het onderscheid der geesten” te leren maken, onder meer in *I Joh. 4:1*.

De kinderen van zulke verbintenissen tussen “de dochters der mensen en de godszonen” bezitten een intelligentie die deze der mensen overstijgt, maar ze zijn onberekenbaar. Ze hebben geen geweten in de Bijbelse zin. Dat is tenminste wat een zekere traditie ons vertelt. Zo wordt beweerd dat Merlijn de tovenaar een kind van zulk een verbintenis was. Men kan dit een maagdelijke geboorte noemen, omdat de bevruchting niet in het biologische lichaam gebeurde. In de occulte axiomatic had ze echter wel plaats, maar in een fijnstoffelijk lichaam. Wat dan tot de gekende biologische weerslag leidde. Verwijzen we naar de zwangerschap van de Maagd Maria of de film *l'emprise*.

Verder in haar boek (o.c., 200) schrijft Haich dat “absolute gehoorzaamheid aan de wil Gods, de plicht is van iedere medewerker aan het grote werk. Gods wil herken je, als je alles wat van je verlangd wordt, grondig toetst, en nagaat of het ook met je diepste overtuiging overeenstemt. God spreekt tot ons door onze diepste overtuiging en dan moeten wij onvoorwaardelijk gehoorzamen”. En verder (o.c., 202) lezen we dat je “het goddelijke van het satanische moet kunnen onderscheiden”.

De vraag blijft inderdaad of de nefilim het werk van de Bijbelse God openbaren. De Bijbel zelf zegt hierin zeer duidelijk van niet. Ook de nadruk die Haich legt op “de plicht” en de “onvoorwaardelijke gehoorzaamheid” stemt tot nadenken. Gods wil herken je als het met je diepste overtuiging overeenstemt, zo meent ze. Maar wat is de diepste overtuiging van bijvoorbeeld een Vaughn die van zichzelf zegt het goede te hebben afgezworen en grondig boosaardig te zijn? Of van een Hexe Petra? Het brengt ons Peirce en zijn ‘authority’ (2.3.) in herinnering. We beamen graag dat men het goddelijke van het satanische moet onderscheiden en dat je, zeker in religieuze zaken, alles zoveel mogelijk moet toetsen. Uit het verhaal van Haich, en haar on-Bijbelse interpretatie, blijkt dat het doordenken en toetsen van religie zeker geen eenvoudige opgave is.

Een heksensabbat

De goden eisen seks. Dat is het thema van dit onderdeelje. Gaan we met dit seksuele element in de religie nog een hele stap verder: de heksensabbat. Verwijzen we naar het verhaal van “een uittredend magiër” (6.1.1.). Pater Trilles vertelt er over Ngema, de dorpstovenaar, die een uittreding demonstreert en waarbij zijn biologisch lichaam de hele tijd op zijn bed bleef liggen, terwijl zijn fijnstoffelijk lichaam naar de plaats Yemvi ‘ging’. Wanneer de volgende ochtend Ngema in zijn biologisch lichaam terug ontwaakt, zegt hij tegen Trilles: “Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt”.

Hij zegt er niet bij waaruit dit “zich goed vermaken” dan wel bestaat. Trilles vermeldt ergens in zijn boek dat Ngema’s tovenaarsgewaad uit een masker van dierenhuiden bestaat. En dat het besproeid is met mensenbloed. Dat vertelt ons heel wat over de ware aard van zijn goden. Deze zijn belust zijn op bloed. Ngema zegt van zijn ‘meester’ dat hij diegene is “die kan”. De magische vermogens van de ‘meester’ zijn dan blijkbaar erg omvangrijk. In overeenstemming met het wilde gedrag en het zich overleveren aan de “primitieve chaos”, net als de chlysti, (9.3.2.), kunnen we veronderstellen dit een soort seksuele orgie betreft. We verwijzen naar Francisco Goya's schilderij “De heksensabbat” (1798). Meer dan één begaafde helderziende vertelt ons dat dergelijke scènes echt gezien worden tijdens een reis door de ondergrondse wereld. Een bekende Amerikaanse filmster en sekssymbool zei zelfs dat ze

zulke taferelen regelmatig in haar dromen beleefde, maar dat ze er niet aan kon ontsnappen. Dat zegt veel over haar occulte status.

Carlo Ginzburg, *De Benandanti*²¹, beschrijft aan de hand van historische documenten hoe, vanaf 1575, in Noord-Italië de heksen juist dezelfde zielereizen ervaren. Ginzburg zegt: “Ook al neemt slechts de geest (opm.: het fijnstoffelijk lichaam) eraan deel, toch geldt de zielereis als volkomen werkelijk”. De heksen treden uit naar aanleiding van de heksensabbat, naar plaatsen waar men met velen samenkomt en waar orgiastische ritens plaats grijpen. Ondertussen ligt het biologische lichaam roerloos in bed.

Wie niet met uittredingen en het bestaan van een fijnstoffelijk lichaam bekend is, meent dat heksen deze dingen ‘fantaseren’ of dat ze zelfs gewoon liegen. Onder meer pater Trilles, bij de beschrijving van een uittredend magiër (6.1.1.) gelooft niet dat Ngema, de dorpstovenaar, uitgetreden was en naar Yemvi was gereisd. Herinneren we ons zijn repliek: “Neen, jij was de hele nacht hier, in een diepe slaap!”. Waarop Ngema antwoordde: “IK lag niet op het bed. Dat was enkel mijn lichaam. Maar wat is mijn lichaam? IK was op de hoogvlakte van Yemvi.”

Ook H. Harrer geloofde niet dat de Dalai Lama kon uittreden om een belangrijke vergadering bij te wonen (6.1.1.). Citeren we Harrer opnieuw: “De jonge Dalai Lama was ervan overtuigd dat hij door zijn geloof en met behulp van ritens met zijn geest op ver verwijderde plaatsen, bijvoorbeeld in Samyé, kon zijn. Wanneer hij zover was, wilde hij mij vanuit Lhasa daarheen leiden. Ik herinner mij dat ik toen lachend antwoordde: Nou, Kundun, als jij dat kunt, word ik ook boeddhist.”

Ginzburg stelt dat er met dergelijke zielereizen wel degelijk werkelijkheid gemoeid is. Zijn mening wordt door heel wat magiërs en kenners bijgetreden.

Een man kan haar niet meer bevredigen.

Ook Petra Singh, Hexe Petra, de 21-jarige Münchnerin treedt uit (7.4.2.). Ze wrijft zich eerst in met een heksenzalf die ze zelf samenstelt op basis van kruiden. Ze vergroot zo haar levenskracht via de fijnstoffelijke energie van kruiden. Verwijzen we naar de medische wetenschap. Ook daar beschikt men over producten die vrij snel tot narcose leiden. Het biologische lichaam wordt zo verdoofd en het fijnstoffelijke lichaam treedt uit.

Petra zegt dat ze zeer vroeg begonnen was met seks: “op mijn twaalfenhalf had ik mijn eerste betrekking. Niets heb ik in de volgende jaren overgeslagen: mannen, vrouwen, “Alles kam dran”. Heden echter voel ik mij oeroud en uitgeklaard. De mens is volgens zijn eigen bestemming biseksueel. Toch heeft op dat gebied niets mij een duurzame bevrediging bezorgd. Een goede geestelijke vriendschap betekent voor mij wezenlijk meer. Ik ben totaal aseksueel geworden”. Zij leeft met haar vriend Jürgen samen. Hij is een jaar jonger dan zij. Maar, zegt zij “Unsere Beziehung ist eine rein geistige” (onze verhouding is zuiver geestelijk). Heksen hebben een heel ander type van seksualiteit. Het is zelfs zo dat ze van een gewone man niet veel meer moeten weten. Leven ze toch samen met een man, dan duurt dat meestal niet lang. Het geeft hen geen duurzame bevrediging meer. Hun seksueel leven is zeer intens, maar niet met mensen van vlees en bloed. Dat is volgens hen “bijna niets” in vergelijking met dat wat zij ‘werkelijk’ in uitgetreden toestand beleven. Mensen als Hexe Petra kunnen de dorpstovenaar Ngema bijtreden als die na het bijwonen van een heksensabbat zegt: “Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt”.

Seksuele magie bezegelt de overeenkomst.

Verwijzen we ten slotte nog naar Vaughn (4.3.1.) die zich aan de universiteit stiekem bezig hield met allerlei alternatieve experimenten, waaronder hypnose. Justin, een medestudente, vertelde dat er op de campus van de universiteit twee ‘covens’, twee heksenkringen, bestonden. Wat later, zo vervolgt Logan in zijn boek, *America Bewitched*, (Behekst Amerika), hadden Justin en Vaughn een discussie over “het kwaad”. Vaughn drukte zich duidelijk uit: “Sommigen leveren zich volkomen over aan het kwaad”. Justin zei dat toch in iedereen iets goeds stak en dat dus niemand heel en al van dat goede kon loskomen. Waarop Vaughn fier antwoordde: “Ik heb heel en al het goede afgezworen en mij op het kwaad vastgezet. Ik ben grondig boosaardig. Ik heb een pakt met de duivel gesloten. Om dat aan te kunnen moest ik wel al wat goed is, laten varen en mij op het kwaad vastzetten”. “What I ask for” is bijvoorbeeld geld en bezit, eeuwige jeugdigheid, erotiek en seks, inzicht in “de mysteriën” en dergelijke meer. Ik sluit een overeenkomst af met Satan of met een verschijningswijze van hem “voor de eeuwigheid”. De één of andere seksuele magie bezegelt dan de overeenkomst. J.P. Bayard, *Les pactes sataniques*²² (De satanische pachten), gaat uitvoerig in op dergelijke ‘pacten’.

De menseneetster van Monpezat

Raadplegen we, nog steeds met betrekking tot het thema ‘hogere’ wezens en seksualiteit, J. Durand, een sceptisch historicus. Hij schrijft in *Les Sorcières*²³ (De heksen), over een zekere Catherine, die volgens de documenten der inquisitie “L’ogresse de Montpezat” genoemd werd. Een titel die verwijst naar rituelen, al of niet tijdens een heksensabbat, waarbij men zich de fijnstoffelijke levenskracht van baby’s toe-eigent. Montpezat ligt ten noorden van Thueyts (Ardèche), in le Vivarais.

Geven we weer wat Durand hierover schrijft. Catherine, vol wrok tegen iedereen, is op zoek naar geneeskrachtige kruiden. Deze keer had zij het op Champalbert, haar buur, gemunt. Aan de Col du Villaret ziet zij opeens een zwarte haas die haar de weg verspert. Hij heeft de lange oren gespist en bekijkt haar indringend. Volgens Catherine is het de verschijningswijze van een boosaardig demon. Hij spreekt haar aan. “Catherine, gij hebt iets tegen uw buurman. Ik zal u een poeder geven waarmee gij zijn vee kunt doden. Doe wat ik u zeg. Eens dat gij over het bewijs van mijn macht beschikt, keert gij hier terug”. Catherine doet wat haar opgedragen is. Een week later ontmoet zij opnieuw de ‘haas’: “Catherine, indien gij God die u in het doopsel herschiep, wilt afzweren en mij, Barraban tot heer neemt, dan zal ik van u een rijke dame maken en u op uw vijanden laten wreken”. Zij stemt in, tekent een kruis op de aarde en verplettert het met de voeten. Het pact is bezegeld. De ‘haas’ legt haar onder meer de ontwijding van een hostie op die zij te midden van het kerkhof weer moest uitspuwen. Zij belooft het te zullen doen. Daarop verandert de ‘haas’ zich in een demon met menselijk uitzicht. Hij houdt seksuele gemeenschap met haar.

Hoe onmogelijk dit verhaal ook overkomt, Durant verhaalt slechts wat hij in de documenten der inquisitie vindt. Voor Jan modaal blijven praktijken als materialisatie en dematerialisatie (4.3.2.: de gestolen ring), zeker als er dierlijke vormen bij te pas komen, een moeilijk te verteren iets. Magiërs, bekend met dergelijke gebruiken, zeggen dat Catherine, door de seksuele gemeenschap met Barraban, occult gezien, vanaf dan een heks is, in de negatieve betekenis van het woord. Ook hier geldt het “*incarnatio dei, hominis deificatio*” (4.1.). De demon die mens wordt en gemeenschap heeft met Cathérine, maakt dat zij, ten gevolge van de fijnstoffelijke zieleruil, deelt in zijn demonische eigenschappen. Herinneren we eraan dat op het ogenblik van het orgasme, de aura’s van beide partners zich verenigen tot één enkele aura, zodat beide ‘verliefden’ in elkaar bestaan en beiden, in de fijnstoffelijke

wereld, slechts één wezen uitmaken. Dit heeft uiteraard een ruil van fijnstoffelijke energieën en karaktereigenschappen tot gevolg.

“Gij zult nooit meer een man toebehoren”.

Durand vervolgt. Na het ‘liefdesspel’ neemt de demon terug de gedaante aan van een ‘haas’. Hij besluit: “Nu zijt gij van mij met uw lijf maar ook met uw ziel. Lichamelijk zult gij nooit meer een man toebehoren”.

We verwezen naar hexe Petra die wel met haar vriend Jürgen samenleeft, maar er verder niets mee heeft. Heksen die een sabbat bijwonen, beweren dat zij een vorm van seks ervaren die veel intenser is dan wat een gewone man hen kan bieden. En dat zij daarom seks met ‘aardse’ mannen schuwen.

Merken we nog op dat mantisch begaafden zeggen dat ze in de aura van een echte heks inderdaad fijnstoffelijk een mannetjesdier, haar machtsdier zien. Men kan het “heks zijn” enigszins vergelijken met een vorm van nahualisme. Men ziet ook dat de ‘haas’, Baraban van een heel wat lagere ethiek getuigt dan bijvoorbeeld de godheid waarmee Twadekili, via haar python, werkte. Kijken we tenslotte nog naar de cultuur van het oude Egypte. Op heel wat schilderijen in de koningsgraven en op vele sculpturen worden de farao’s afgebeeld, samen met hun machtsdier. Dat ‘zweeft’ net boven hun hoofd. De farao’s wisten dat ze niet konden regeren zonder de occulte energie van hun machtsdier. Die dierlijke energie bevat een levenskracht die machtig, maar ook gevaarlijk is. Vrouwelijke energie versterkt dit in het seksuele ‘spel’. Men kan op de duur zodanig één geworden zijn met sexy wezens uit de andere wereld, dat men daar voortdurend in leeft, en er dwangmatig om vraagt.

Vergelijken we deze seksuele gemeenschap van de ‘haas’ met Catherine, met die waarvan Herodotus getuigt bij zijn bezoek aan Mendes in Egypte. Daar had een bok gemeenschap met een vrouw (10.2.1.). Het koppel “mannetjesdier / wijvrouw” blijkt in heel wat archaische culturen een onveranderlijk gegeven te zijn door de eeuwen heen. Het mannetjesdier vertegenwoordigt een mannelijk en ‘hoger’ wezen. Zijn levenskracht wordt zo aan die van de wijvrouw gekoppeld. Men merkt hier weer het dynamisme, maar op het cultuurpeil der heidense religies. Deze kenden in de grond geen andere levenskracht dan de levenskracht van de planten (de plantengeesten inbegrepen), van de dieren (met eveneens hun geesten) en van de mensen. Men trachtte zich te redden met het fluïdum dat men kende om de soms levensbedreigende gevaren van de natuur aan te kunnen en te overleven. Een modern mens en zeker een Bijbelgelovige kan dergelijke ritën minachten en ze als demonisch veroordelen. Toch moet men bedenken dat de voorbijbelse en de premoderne mensheid “niet beter wist”. De natuur was voor die oude culturen allereerst een ‘mysterie’, een zichtbare aanwezigheid van sacrale levenskrachten en wezens allerhande. Behandelde men deze wezens op de juiste rituele wijze, dan konden ze reddend werken. Om dus het kwaad, door deze entiteiten zelf gesticht, weg te werken, trachtte de archaische mens in hun gunst te komen. Dit door ze, in een dier zichtbaar tegenwoordig gesteld, de mogelijkheid te geven om zich “uit te leven”. De vrouw die het seksuele ritueel onderging, deed dit niet om het erotische ‘genot’ (?) te ervaren, wel om op dat magische terrein hogere levenskracht van haar ‘partner’ los te krijgen. Deze fijnstoffelijke energie werd dan aangewend om allerlei levensproblemen op te lossen, om een onheil af te wenden of om iemand te genezen. Zulke vrouwen stonden in die culturen als lotsverbeteraars in zeer hoog aanzien.

Ofschoon onze nominalistische cultuur ook weet heeft van mensen die gemeenschap houden met dieren, toch is het verschil torenhoog. In de archaische culturen situeerde dit zich in een sacraal kader en met de bedoeling om medemensen te helpen. Enkel speciaal opgeleide en ingewijde vrouwen, die zo’n taak magisch aankonden, kwamen hiervoor in aanmerking.

Wie zich onvoorbereid, en in een uitsluitend profaan kader, aan zulke praktijken waagt, ruilt zijn mens-zijn gedeeltelijk in voor een verdierlijking, wat zich geleidelijk ook zal tonen in grillige en onbeheerste gedragsveranderingen en bezetenheden allerhande.

Zwarte missen

Keren we terug naar Catherine en haar 'haas'. Met haar toegenomen energie werkt ze echter helemaal niet aan de verbetering van het lot van haar medemensen. Wel integendeel. Ze beheerst die energieën niet, maar wordt er zelf door beheerst. Ze neemt, volgens het Latijnse verslag, in uitgetreden toestand zelfs deel aan diabolische bijeenkomsten, waar seksuele orgieën plaats hebben. Ook worden er rituele plechtigheden uitgevoerd, te vergelijken met plechtigheden binnen de kerk, maar dan met omgekeerde bedoelingen. Men spreekt van zogenaamde "zwarte missen".

J. Lignières, *Les messes noires*²⁴ (Zwarte missen), zegt dat zwarte missen de ritus bij uitstek zijn waardoor men Satan en zijn satanie oproept als de macht die deze aarde beheerst. Het onmiddellijk begeerde is "le succès dans l'ordre matériel" (o.c., 13). In alle zwarte magieën speelt "un certain sexualisme" een rol en richt men zich tot 'hogere' en 'lagere' wezens. Men verleidt ze door "une ambiance attractive" te scheppen. Het door steller benadrukte 'sexualisme' speelt daarin een hoofdrol. Onder meer door "la nudité". Wat de Bijbel om voorzichtigheidsredenen verzwijgt, wordt hiermee duidelijk. Satanie is dierlijk, en is door seks te verleiden. Ook Lodewijk XIV (1638/1715), die zichzelf 'le roi-soleil', de 'zonnekoning' noemde, liet regelmatig zwarte missen uitvoeren. Verwijzen we hierbij ook naar wat gezegd werd over de initiatieke groepen (5.3.).

Vervolgen we het verhaal van Catherine en Barraban. Deze zegt haar: "In de plaats van de hostie zult gij, Catherine, het vlees van kinderen eten. Ik zal het u laten bezorgen in de loop van de sabbatvieringen. Hierbij zult ge mij vereren". Het betreft wellicht de fijnstoffelijke levenskracht van kinderen. Dat dit vreten van hun energie een repercussie heeft op hun biologische lichaam werd ons verduidelijkt door de werkwijze van onder meer de kumoheksen (10.4.).

"Zo werd Catherine met buitennatuurlijke en boosaardige vermogens begaafd die zij waar maakte volgens de voorschriften van de zwarte haas". Aldus de duiding van Durand, o.c., 67. De haas was werkelijk haar machtsdier, haar nahual (10.2.). Daarin gelijkt zij ook enigszins op de sjamanen en sjamanes, die in tegenstelling met Catherine - althans volgens de volkse tradities terzake - geen kwaad opzet koesterden. Of deze sjamanen ook via een fijnstoffelijk ritueel gemeenschap hebben met het machtsdier, is niet altijd duidelijk. In vele traditionele geneeswijzen spelen dierlijke levenskrachten een soms zeer beslissende rol. Zo onder meer in Noord-Siberië.

Gedurende decennia zaaide Catherine angst over de hele streek. Op 25.09.1519 werd zij door de inquisitie aangehouden. Zij bekende alles. Ook dat men in de loop van de sabbat kinderen at. Op 12.10.1519 werd zij levend verbrand... volgens de gewoonten van die tijd.

Ik heb hem mijn lijf en mijn ziel geschonken.

Jean Durand overloopt verder in zijn boek nog een hele reeks geschiedenissen van heksen in Zuid-Frankrijk. Zo lezen we (o.c., 36): "Daar, onder de brug, heeft de duivel 'Robin' mij in een paringsdaad genomen. Ik heb hem niet enkel mijn lijf geschonken. Mijn ziel ook. En ik heb mijn katholiek geloof afgezworen". Zo sprak een zekere Martiale, 'sorcière', niet ver van Uzès. Zij werd in 1479 aangeklaagd door twee gefolterde heksen. Heksen beweren dat

“de duivel” regelmatig de vorm van een dier aannam. Waaruit blijkt dat de heksen het niet zozeer hebben over de biologische erotiek op zich maar over erotiek waarbinnen zij, in geest en verbeelding - niet in de inbeelding - zich laten bevruchten. Door een fijnstoffelijk sperma, natuurlijk.

S. Freud heeft in 1897 het boek *Malleus maleficarum*, (Heksenhamer), van Jacob Sprenger (editie 1486) en van Heinrich Institoris (editie 1498) gelezen. Het is het klassiek geworden handboek van het Europese anti-satanisme. In een brief aan zijn vriend en arts Fliess schrijft hij: “Kon ik toch maar te weten komen waarom heksen bij hun bekentenissen, steeds beweren dat het sperma van de duivel ‘koud’ is. Tobie Nathan, *Le sperme du diable*²⁵ (Het sperma van de duivel), vermeldt Freud’s bezorgdheid op het kaft van zijn boek. Vanuit het verhaal van Catherine wordt dat begrijpelijk. Heksen beweren fijnstoffelijk, in uitgetreden toestand, tijdens een heksensabbat gemeenschap te hebben met demonische wezens. Het ligt voor de hand aan te nemen dat zulk een bevruchting, zoals alle zwart-magisch werk, bijzonder koud aanvoelt.

Wat ‘kan’ is niet hetzelfde als wat’ mag’.

Bekijken we seksualiteit eerst van de louter profane zijde. Ook hier spreekt de Bijbel van het 'vlees' aan de ene kant en de 'geest' aan de andere kant. Er zijn veel lovenswaardige dingen te zeggen over dit laatste punt. Dichters en filosofen hebben dat al gedaan en doen dat nog steeds, en terecht. Hier is er geen probleem. De situatie is anders dan wanneer de aandacht uitsluitend – letten we op het exclusieve - naar 'het vlees' gaat. Sexy wezens kunnen een mens zodanig in hun greep houden, dat men voortdurend met seks bezig is, en er dwangmatig ook steeds om vraagt.

Heel wat seksboetieken en reclames in de media tonen ons een ruime keuze van vele ‘speeltjes’, in allerlei vormen, kleuren en maten, om onze seksuele gevoelens te prikkelen. Ja, een aantal van hen werkt zelfs met een afstandsbediening. De dame kan het speeltje ‘inbrengen’ en de afstandsbediening aan haar partner geven. Hij kan dan al tijdens het winkelen, of bij het restaurantbezoek zijn partner, meer of minder subtiel, voorbereiden op wat komen gaat. Of, bij gebrek aan een partner kan de dame zichzelf verwennen. Voor een aantal mensen is het hebben van ‘de kick’ inderdaad één der hoofdbekommernissen van het leven. Dit gaat meestal niet zonder erotische fantasieën. Heel wat parenclubs bieden mogelijkheden om mensen te ‘begeleiden’ in hun ontdekkingstocht naar nieuwe technieken in het vinden van “dieper geluk”. Onze wereld lijdt - zacht gezegd - niet direct aan een tekort van mogelijkheden op dit gebied.

Richten we ons nu op de sacrale zijde. Ook hier kan het onderscheid tussen "geest" en "vlees" worden gemaakt. Als we de twee uitersten in ogenschouw nemen, vinden we aan de ene kant wat de Latijnse term ‘caritas’, ‘naastenliefde’ betekent, en die verwijst naar onbaatzuchtige liefde. Aan de andere zijde vinden we de ‘eros’, de liefde die zichzelf zoekt. Tussen deze twee uitersten vinden we vele varianten.

Men kan met heel zijn hart van iemand houden, dat wil zeggen, zoals gezegd, ‘caritas’, ‘liefdadigheid’ zonder eigenbelang. We zullen dan soortgelijke subtiele gedachtevormen scheppen. Deze keer zijn het geen wrekende demonen, zoals de wraakdemon van Fortune. Mogelijk worden er een soort engelen tot leven gewekt, net zoals de moeder dat deed door voortdurend en met grote bezorgdheid aan haar kind te denken dat in nood was. We hebben het elders in dit boek al gehad over de mantische en magische krachtwerking van een diepe liefde. Ook daar is er geen probleem.

Erotische fantasieën én energieën kunnen echter ook het ideale recept vormen voor het scheppen van heel andere gedachtevormen. Zoals gezegd geen wraakdemonen, en ook geen soort van beschermengel. Het zijn wel slijmerige donkerrode en zwarte walmen, zoals ze zich onder meer tonen in en rond heel wat schaamteloze pornotijdschriften (8.1.3.). De krachten vinden wel een plaatsje in de aura van de mens die hen tot bestaan bracht. Zulke energieën hebben een dierlijk uitzicht. Het dwangmatige maakt juist dat zulke gedachtevormen regelmatig een extra dosis energie krijgen, zodat ze kunnen groeien. Volgens het axioma dat het gelijke het gelijke zoekt, trekken ze in de fijnstoffelijke wereld bovendien gelijkgestemde entiteiten aan. Ze vinden een aura die voor hen “open staat” en komen er zich behaaglijk in nestelen. De gedachtevorm krijgt nu een eigen bezieling, een willetje, en wordt regelmatig gevoed. Net als de monnik van David-Neel (7.2.4.) groeit hij in kracht en bewustzijn. En net als die monnik streeft hij naar onafhankelijkheid, los van zijn schepper. Hij zal er alles aan doen om zijn leven in stand te houden. Met de regelmaat van een klok stimuleert hij de mens in wiens aura hij verblijft, met erotische fantasieën. En eens de mens hierop dwangmatig reageert en bijvoorbeeld via herhaalde zelfbevrediging de fijnstoffelijke energie levert, is de cirkel rond. En het is uiteindelijk de bezielde gedachtevorm die hiervan het steeds sneller wordende ritme aangeeft, en niet langer de mens. Ook die geest kan, zoals *Lucas 11,24 v.* zegt, op zijn beurt zeven andere geesten gaan halen, die nog slechter zijn dan hijzelf, en die allen de aura binnen dringen en er blijven wonen.

Het is merkwaardig, ja soms beangstigend, een mantisch begaafde te horen vertellen hoe de aura van de al te erotisch ingestelde mens geleidelijk van licht naar donker kleurt. Om te zwijgen van de beschrijving van de afzichtelijke wezens die er hun intrek nemen. Een mens kan zich herpakken door zulke wezens geen ‘voedsel’ meer te geven en zijn gedachten op andere onderwerpen te richten. Een magiër kan de aura van zo iemand via een ritueel terug reinigen. De donkere kleuren verdwijnen en de aura wordt terug lichtend. Als de dwangmatige gewoonte echter blijft bestaan, zal de persoon in kwestie binnen de kortste keren zijn aura terug vervuild hebben en zal het magische werk tevergeefs geweest zijn.

Vanuit het profane standpunt kunnen de media de mond vol hebben over het verbreken van de seksuele taboes. Hun woordvoerders of woordvoersters kunnen zich de voorgangers noemen in de “bevrijding van het individu”, en verkondigen dat daarin heel wat diep geluk te vinden is. Sacraal gezien komt het echter neer op een activeren van het “wilde ik”, en Bijbels gezien is het een stap achteruit in de evolutie. De mens beschikt over een verregaande graad van autonomie. Hij kan die vrijheid gebruiken zoals hij dat wil. Maar wat hij veroorzaakt, zal gevolgen hebben. Wat ‘kan’ is niet hetzelfde als wat ‘mag’. Ook daar komen we nog uitvoerig op terug.

De kumarireligie

M.S. Boulanger, *Le regard de la Kumari*²⁶ (De blik van de Kumari) brengt ons dicht bij de ware en seksuele aard van de godinnenreligies. In Nepal is de kumari een mooi, maagdelijk en nog zeer jong meisje, meestal tussen de drie en vijf jaar oud. De Kumari heeft diverse plichten. Ze mag nooit bloeden. Dat zou een verlies van levenskracht betekenen. Zij mag om diezelfde reden de grond niet aanraken. Ze moet bijna steeds in de bescherming van het paleis verblijven. Vooraleer zo een meisje als kumari wordt verkozen, ondergaat ze een reeks ons onbekende, magische rituelen. Eens ‘goedgekeurd’ is zij een bemiddelaarster, tussen de godin Taleju Bhavani, die de godin Shiva vertegenwoordigt, en de regerende koning. Men stelle het zich echt eens voor: een koning in Nepal regeert vandaag niet tenzij op grond van een klein meisje dat een Moedergodin van hoge rang tegenwoordig stelt. Wat behelst dat datgene wat

wij “het heilige” heten, toch voor ons westers denken zeer moeilijk te begrijpen aspecten vertoont. Deze kumari blijft in het koninklijk paleis tot op de dag dat zij voor het eerst haar maandstonden krijgt. Tot zolang ontvangt zij de vrouwelijke fijnstoffelijke levensenergie van de godin en geeft die door aan de koning. De vorst wordt zo van de vereiste buitennatuurlijke krachten voorzien om te kunnen regeren. Men kan het enigszins vergelijken met Abisjag en koning David (1.4.3.). Bij grootse religieuze gelegenheden wordt de kumari in een draagstoel in de hoofdstad Kathmandu rondgedragen.

Mevrouw Boulanger vervolgt: “De kumari is wel degelijk de belichaming in een vrouwelijke persoon van het tantrisme. Zij is bezielde van een kracht die zowel gevreesd als met eerbied behandeld wordt. Het is de scheppende en afbouwende energie die de wereld beheerst. Een kracht die wereld doet ontstaan, maar die ook de wereld dreigt te vernietigen”.

C. Regmi-Jagadisch, *The Kumari of Kathmandu*²⁷ (De kumari van Katmandoe), zegt: “Het einddoel van de aanbidding van een jonge maagd is niet klaar, maar, zo lijkt het erop, de aanbidders moesten na de verering seksuele betrekkingen plegen met die meisjes”. Boulanger voegt daaraan toe: “in India waren de devadasi, de tempelprostituees, befaamd doordat zij, om dezelfde redenen, de gunst van de goden uitlokten voor de hoge kasten die daarvan gebruik maakten. Dat loopt gelijk met de kumari’s. De rechtgelovige brahmanen beschouwden ze bijna als de uitgestotenen en tegelijkertijd werden ze als godinnen vereerd, zelfs door koningen (o.c., 203)”. Slotsom: de oergodin uit zich in een veelheid van ‘functies’, van energieververschaffende ingrepen in het heelal. Hieronder valt dan ook de sacraal geduide prostitutie, waardoor godinnen gunstig gestemd worden. Men hoort de laatste tijd heel wat kritiek op de onnatuurlijke levenswijze van zulke kumari-kinderen. Ze worden aanbeden en verwend, maar jaren later bij de eerste menstruatie terug naar hun ouderlijk huis gezonden. Al die tijd volgen ze geen school. Men durft het in die culturen niet aan om de godheid, die in haar ‘inwoont’, te wijzen op mogelijke tekortkomingen en de wijze waarop ze zich verder moet ontwikkelen.

Men kan zich vanuit een nominalistische levensvisie voorstellen dat culturen, die de religieuze vooropstellingen niet delen, van seksueel misbruik zullen spreken.

Hiermee kunnen wij tot een besluit komen dat tegelijk een vraag in zich draagt: wat is toch aan de vrouw, aan haar levenskracht, aan haar typische invloed eigen, zodat over de hele aardbol - behalve in de joodse, christelijke of islamitische religie - men de vrouw, haar energie en haar invloed als een soort onderbouw van typisch mannelijke heiligheid vooropstelt? Zoals al gezegd, “het heilige” blijft voor ons westerse denken een bijzonder moeilijk gegeven.

Keizer Akihito zal de nacht doorbrennen met de zonnegodin.

Men zal zich herinneren dat de Japanse keizer Hirohito (1901-1989) in zijn land een goddelijke status genoot. Na de tweede wereldoorlog werd hij door de Amerikanen echter gedwongen hiervan afstand te doen. Hij was dan niet langer meer een “god op aarde”, maar een gewone sterveling die zich moest schikken naar de nieuwe grondwet. Daarin werd bepaald dat zijn functie nog slechts symbolisch zou zijn. Na een rouwperiode van één jaar, volgend op zijn dood, besteeg zijn zoon Akihito in 1990 de troon. Bij deze plechtigheid hoorde ook een eeuwenoud ritueel, de ‘Daijosai’ of het grote offer van de rijst. De krant ‘*Het volk*’²⁸ bericht over deze gebeurtenis wat volgt.

Hoge gasten uit 158 landen, onder wie ook het Belgische vorstenpaar, zullen er vandaag (opm.: 12 november 1990) in Tokio getuige van zijn hoe kroonprins Akihito als 125ste Japanse keizer de chrysantentroon bestijgt. (...) Het is de eerste keer dat een Japanse keizer aan de macht komt onder de voorschriften van de moderne grondwet die in 1946 werd afgekondigd.

Volgens de Daijosai brengt de nieuwe keizer de nacht alleen door met de zonnegodin Amaterasu. Akihito zal bij het begin van het ritueel een bad nemen, speciale gewaden aantrekken en zich naar een tempel in de tuin van het keizerlijk paleis begeven. In volstrekte afzondering zal hij de achthonderd shinto-goden rijstwijn aanbieden. Daarop “verenigt de nieuwe keizer zich spiritueel met de zonnegodin” aldus een voorzichtige formulering van shinto - experts. De minder eerbiedige New York Times noemt de zaken bij hun naam en stelt dat de nieuwe keizer “seksuele betrekkingen” met de goden simuleert. Zo eenvoudig zal het geheime gebeuren echter ook wel niet zijn. Hoe de vork precies in de steel zit, is door het mysterieuze gedoe rond de 1200 jaar oude plechtigheid in feite voor niemand duidelijk. Tijdens de nachtwake ondergaat de troonopvolger een gedaanteverwisseling van man tot vrouw. In die fase wordt hij door de goden bevrucht, waarop hij drie uur voor het ochtendgloren herboren wordt als een onsterfelijke. Volgens de traditie wordt hij daardoor zelf een god. Dit is volkomen in strijd met de grondwettelijk voorgeschreven scheiding van religie en staat. Een regeringswoordvoerder kon in dit verband in Tokio slechts verklaren dat de regering “niet het recht heeft zich uit te spreken over de vraag of de keizer daarbij de goddelijke natuur verwerft of niet.” Tot zover de krant.

Bij deze religie, net zoals bij de kumari, gaat het om de fijnstoffelijke kracht die door een erotisch getint ritueel gegenereerd wordt. Dit kan in gedachten, maar desnoods ook fysisch uitgevoerd worden. Alle echte mythologieën verwijzen naar een oerkoppel dat via een vorm van sacraal huwelijk “alle zijnden” verwekt en aan de koning of keizer de vereiste fijnstoffelijke energie geeft of zou moeten geven, nodig voor het vervullen van die bestuurlijke taak. In dat opzicht kan men deze rituelen enigszins vergelijken met het verhaal van de mooie Abisjag en koning David (1.4.3.). Gezien het oerkoppel m.b.t. de kumari en keizer Akihito zich in de buitennatuur situeert, blijft hier het demonische voorbehoud gelden. Met dergelijke goden weet men nooit...

Een cyclische opvatting van het leven

Mevrouw Boulanger sprak m.b.t. de kumari-religie van een scheppende en afbouwende energie die de wereld beheerst. Een energie die de wereld doet ontstaan, maar die ook dreigt te vernietigen. Heel wat buitenbijbelse religies verzoenen zich met de gedachte dat iets wordt opgebouwd, maar ook wordt afgebroken. Waarna het weer wordt opgebouwd, en opnieuw wordt afgebroken. Men spreekt van een cyclische opvatting van de sacrale geschiedenis. Inherent aan de opgang is de neergang.

Verwijzen we naar Goethe's *Faust*. Het is de titel van Goethe's dichtwerk, maar ook de naam van de hoofdpersoon ervan. Goethe bewerkte hierin de oude Faustlegende. Faust verlangde een vorm van kennis en van macht die deze van de mensen ver overstijgt. Iets wat niet direct van grote nederigheid getuigt. Daarom sluit hij een overeenkomst met de duivel. Faust verkrijgt gedurende enige tijd wat hij verlangt, maar moet in ruil zijn ziel aan de duivel geven. De demon Mefistofeles verwoordt die op- en neergang van het leven als volgt:

“Ik ben de geest die steeds ontkent, en dat met recht. Want alles wat ontstaat, is waard dat het te gronde gaat. ‘t Waar beter dus dat niets ontstonde. Zo is dan alles wat gij als zonde, verderf, kortom als ‘t boze kent, mijn eigenaardig element”. Het eigenaardige en demonisch element ligt in het feit dat Mefistofeles zegt dat datgene wat ontstaat, ook mag ten gronde gaan.

Het doet een beetje aan de nazistische filosofie denken. Eens het derde rijk geen overwinning meer ziet, moet alles maar vernield worden. Met de naoorlogse toestand van het volk wordt geen rekening meer gehouden. Het moet dan maar, in de nazistische axiomatic,

mee met zijn leiders totaal ten onder gaan. Tot het als een feniks ooit eens opnieuw uit zijn as zal verrijzen.

Heel wat Bondfilms tonen naast hun nominalisme ook een demonische ingesteldheid. Zo is het voor deze helden van het witte scherm geen probleem om eerst seks te hebben met een dame, om ze daarna, getrouw aan de “licence to kill”, koelbloedig neer te schieten. De demonie wordt onder meer geïllustreerd door het feit dat wat opgebouwd wordt, en op het einde van de film op een spectaculaire wijze weer in vlammen opgaat. Een gelijkaardige demonische sfeer vinden we eveneens in de succesvolle Amerikaanse soapserie Dallas waar thema's als wantrouwen, jaloezie, overspel, geweld, intrige, geldzucht, chantage en macht ten overvloede worden in uitgewerkt.

Ronden we dit onderdeelje af. Zoals niet-Bijbelse goden energie van hun volgelingen nemen via gewoon contact, zo eisen een aantal van hen ook seksualiteit als bron voor hun energie. Maar ook dat is voor sommige van die wezens nog lang niet voldoende...

11.3.3. De goden eisen bloed.

Een inventaris

Het hoofdstuk over het animisme vermeldde al een aantal bloedoffers (8.2.3.). Zo was ‘Kalinga’ de naam van een trom die jaarlijks een paar keer overgoten werd met het bloed van stieren en waaraan de geslachtsdelen zaten van overwonnen vorsten. Het bloed en de levenskracht der overwonnen vorsten gaven aan de geest die de trom beheerst, zijn kracht. Balsan (8.2.3.) vermeldde het gebruik in de Kalahari-woestijn van een poeder, dat bereid werd uit het lijkje van een geofferde baby, om regen te verwekken. En de Bijbel *1kon 22: 20/2* schreef dat de prostituees in het bloed van de gesneuvelde vorst van Israël baadden, omwille van de levenskracht die het bevatte. Ook de kinderooffers ten tijde van de Inca's, maar evenzeer in onze tijd, kwamen ter sprake. Het thema ‘bloed’ werd hiermee al enigszins ingeleid. Vullen we aan met nog enkele steekproeven.

Een antilopenhoorn

In Bazuto en Soweto, bezit de hoofdman een antilopenhoorn met hierin anorganisch en organisch materiaal. Het anorganische materiaal kan bestaan uit speciale stenen. Het organische materiaal bevat uitgekozen delen van planten, dieren of mensen. Bijvoorbeeld kan daar een stukje gedroogde lever van iemand inzitten, of het hart, of een stukje van de hersenen. Om die ingrediënten te bekomen, wordt iemand gedood. Het gekende “do ut des”: men biedt aan ‘hogere’ wezens het fluïdum, de ziel, de levenskracht van die geofferde mens aan, en daarvoor gaan zij helpen. Ofwel heeft de magiër met het slachtoffer eerst seks, waarna hij ze vermoordt. We hebben dan seks met doding, eros én thanatos, dat is sterker. Een vrouw wordt zo, na verkracht en vermoord te zijn, in die andere wereld onderworpen aan die ‘hogere’ wezens en voert dwangmatig uit wat haar bevolen wordt. Daarop steunde de inwijding van de ngil (3.3.3.). Ook kinderen bezitten heel wat ongerepte levenskracht. Zo zegt men dat tijdens de regering van Papa Doc, Dr. Duvalier, de president van Haïti, het ontvoeren en offeren van kinderen een regelmatig gebeuren was.

Niet steeds zo onschuldige piercings

Het thema ‘mensenoffers’ werd al ingeleid (8.2.3.). Zulke offers zijn desnoods vervangbaar door een offer waarin niet “het geheel” wordt aangeboden, maar wel een deel. Dit deel vervangt en vertegenwoordigt echter wel het geheel. Zo is het DNA uit één druppel bloed van iemand, identisch met alle bloed van die persoon. Ook magisch gezien geldt dat inzicht. Men heeft immers steeds het geheel in gedachten. Zo een offer toont zich bijvoorbeeld in een opzettelijke verminking van een deel van het lichaam. Deze kan diverse vormen

aannemen, volgens sommigen onder meer besnijdenis, clitoridectomie (tegenwoordig aangeduid als VGV; vrouwelijke genitale verminking), castratie, inkervingen, piercings en tatoeages.

Ofschoon zulke piercings en tatoeages in onze tijd sociaal meer en meer aanvaard worden, zijn ze volgens een aantal zieners en magiërs verre van onschuldig. Meer dan één mantisch begaafde stelt dat het plaatsen van een piercing, tatoeage of een besnijdenis, sacraal gezien, een bloedritus kan zijn, zelfs al gebeurt dit onderhuids en is de bloeding minimaal. Zoals gezegd: het deel staat voor het geheel. Hierbij is diegene die de ritus uitvoert, in zijn of haar diepere ziel, mogelijk de inwijder of inwijdster. Hij of zij is zo de mediale figuur, de bemiddelaar tussen de godheid die bloed eist, en het slachtoffer, de persoon op wiens lichaam de tatoeage komt of bij wie de verminking uitgevoerd wordt.

De tv zender 'één' toonde een documentaire van Annemie Struyff, getiteld "*Blijf van mijn lijffe*"²⁹. Het ging over de genitale verminking van meisjes in Kekonga, Kenia. Ofschoon de besnijdenis er bij wet verboden is, bestaat die traditie nog steeds, vooral op het platteland. De besnijdster van Kekonga werd later door de politie aangehouden. In de reportage kwam nadien haar moeder aan het woord. Ze verdedigde "de roeping" van haar dochter en zei letterlijk: "Mijn dochter heeft niet voor dat werk gekozen, het is haar opgedragen door (opm.: een) god". Gelijk heeft ze. De ware, demonische of zelfs satanische natuur van die bewuste godheid mag ondertussen wel duidelijk zijn. Menig mantisch begaafde zal merken dat de diepere, onbewuste ziel van de besnijdster in de greep van haar godheid gevangen zit. Zij aanvaardt willoos en als een goddelijke roeping de bevelen, voert de bloedritus uit en zal deze ingreep zelfs met klem verdedigen tegenover haar critici.

De reportage toonde ons ook een honderdtal meisjes die in een lange rij stonden aan te schuiven om de besnijdenis te ondergaan. De rij werd bewaakt door een man die ervoor zorgde dat niemand nog kon ontsnappen. Op de vraag van mevrouw Struyff of die meisjes niet beter konden gaan lopen in plaats van aan te schuiven om hun verminking te ondergaan, klonk het antwoord van één der begeleidende zwarte vrouwen: "ze moeten wel, anders behekst hij ze en gaan ze dood". Jammer dat er in de reportage helemaal niet werd ingegaan op deze uitlating. Betreft het hier een dwaas bijgeloof of gaat het integendeel om een uiterst gevaarlijke zwartmagische praktijk? Men had de mensen ter plaatse kunnen vragen wat zij - niet wij met onze Westerse mentaliteit - ervan denken en ervan ondervinden. Eventueel of zij over getuigenissen beschikken die wijzen in de richting van het bestaan van zulke praktijken. Verwijzen we hier o.m. naar het hoofdstuk over zwarte magie (7.4.) en naar Hexe Petra die zegt dat zij zich wreekt door zich op de bewuste persoon te concentreren totdat dit ingebeelde, maar waanzinnig sterk gewilde kwaad zich echt voordoet (7.4.2.). Of verwijzen we naar de magie beschreven in het verhaal van het toverei (7.4.3.), in de tegenlotsworp (7.4.6.) of denken we aan de getuigenis van de man die in de opera te Parijs plots met de dood werd geconfronteerd (7.5.3.).

Eens ingewijd kan ook de mens die de tatoeage of verminking onderging, in de ban van die godheid geraken, waardoor hij of zij een deel van de eigen sacrale levenskracht verliest ten voordele van die godheid. In onze profane wereld, zo klagen mantisch begaafden, is er nauwelijks nog iemand die daar aandacht voor heeft. Sensitieven zullen zich niet zelden onbehaaglijk voelen bij het zien uitvoeren van een tatoeage of verminking of zelfs nog maar bij de gedachte dat zulke praktijken bestaan en met de regelmaat van een klok toegepast worden. Voor mantisch begaafden is het een zoveelste aanwijzing dat profane processen op zich, gewoon niet bestaan. Alles wat gebeurt, heeft in de fijnstoffelijke wereld een weerslag.

Het speelt hierbij helemaal geen rol of men daar nu aan gelooft of niet. De tragiek van de nominalistisch ingestelde mens is, zo stelt de sacrale visie, dat het in hoofdzaak een onbewust proces blijft. De profane mens beseft het zich nauwelijks.

Niet steeds zo onschuldige bloedtransfusies

In het licht van dit alles kan men ook bloedtransfusies beschouwen. Ook al kunnen ze biologisch gezien, levens redden, het is klaar dat ze ook een occulte werking hebben. Ontvangt men het bloed van iemand die in zijn of haar diepere ziel een heilig leven leidt, of komt het van iemand wiens aura helemaal zwart ziet? Wat te denken van iemand die bloed geeft maar ondertussen in de eigen diepere ziel de subtiele energie van de medemens steelt? Wie wil - letterlijk - delen in de levenskracht van een boosaardige hexe Petra, van een Vaughan die een pact sloot met de duivel of van een zwarte magiër? Zij die zich verdiepen in dit onderwerp stellen dat bloedtransfusies wel eens meer leiden tot veranderingen in het karakter van de persoon die de transfusie onderging. Het kan ten goede zijn, en dan stelt er zich geen probleem. Maar de werkelijkheid kan ook bedroevend anders zijn. Is een bloedtransfusie onvermijdelijk, dan raden zieners en magiërs ons met aandrang aan om met overtuiging en bij herhaling tot de H. Drie-eenheid te bidden dat het ontvangen bloed gezuiverd worde van alle schadelijke invloeden.

In dezelfde geest lijkt het ons mogelijk dat ook het schadelijke subtiele effect van een piercing of een tatoeage zo kan verminderd of zelfs ongedaan kan worden gemaakt. Met dat doel voor ogen kan diegene die de piercing of tatoeage ontving, zich terug het moment van het aanbrengen indenken. In gedachte doorloopt hij of zij elke fase van het hele proces nauwgezet en tot in de details opnieuw, en dit bij herhaling, waarbij bij iedere handeling van de tatoeëerder, Trinitaire gebeden worden gezegd ter bescherming tegen slechte invloeden.

Vatten we samen. Lagere goden zijn belust op de energie van de mens. Deze verkrijgen ze via gewone contacten, via seks, via bloed, of via dit alles samen. Maar ook dan zijn sommige goden van hen nog verre van voldaan...

11.3.4. De goden maken bezeten.

Een zielenruil

Dit thema werd aangeraakt in het hoofdstuk over animisme, waar een aantal steekproeven over een dergelijke zielenruil werd vermeld (8.2.2.). We hadden het er over hypnose. De hypnotiseur duwde met het eigen zielelichaam het zielelichaam van de te hypnotiseren persoon uit diens biologisch lichaam. Diens biologisch lichaam werd dan omvat door de aura of het zielelichaam van de hypnotiseur, die er zo controle over krijgt. Dat is wat sommige zieners ons hierover zeggen.

We brachten de uitwisseling van zielestof tussen de dierentemmer en zijn dieren ter sprake, samen met enkele vormen van spiritisme. Ook gaven we enkele voorbeelden van een verandering van de persoonlijkheid. Een persoon vertoonde hierbij plots heel andere karaktereigenschappen.

Vermelden we weer zulk een ruil. Nu leggen we niet de klemtoon op het aandeel van de mens, wel op dat van de godheid. Robert Ambelain, *Le vampirisme*³⁰, spreekt hiervan de kern uit. Het gaat om een 'passation d'âme', een ruil van wederzijdse zielenlichamen. Een fijnstoffelijk lichaam van de ene, wordt geruild met het fijnstoffelijk lichaam van de andere. Het is een wederzijds proces. Met alle gevolgen eraan eigen. De goden eisen niet alleen contact, seks of bloed. Neen, ze eisen ook het lichaam van iemand. Een steekproef.

Materiële rijkdom

Raadplegen we Jean-Paul Régimbal, *Le rock 'n Roll*³¹. Ziehier de uitdrukkelijke getuigenis van Vincent Fournier: “Enkele jaren geleden ben ik naar een spiritistische séance geweest waar Norma Buckley (opm.: die de seance leidt) de geest smeekte om zich te laten horen. Uiteindelijk is de geest dan gekomen en hij heeft me gesproken. Hij heeft mij en mijn band roem, overheersing van de rockmuziek over heel de wereld en materiële rijkdom in overvloed beloofd. Het enige dat hij me als wederdienst vroeg, was dat ik hem in mijn lichaam wou toelaten zodat hij er bezit kon van nemen. In ruil voor deze bezetenheid ben ik in de hele wereld beroemd geworden. Om dat te doen heb ik de naam genomen waarmee die geest zich tijdens de seance heeft kenbaar gemaakt. Ik ben dus in heel de wereld bekend. Zegt deze naam u iets: Alice Cooper”.

Zieners waarschuwen: in zijn gehele verdere evolutie rijst hemelhoog de vraag hoe Fournier zijn ‘rustige zelfbezit’, zijn vrijheid kan terugwinnen. Het mag dan zo zijn dat hij rijkdom en succes in deze wereld verwerft, men kan zich echter ernstige vragen stellen over zijn lot in “de andere wereld”. Ook de Bijbel stelt dat de ziel zo belangrijk is dat ze met niets kan geruild worden. *Markus 8:36/37* vermeldt inderdaad: “Wat baat het de mens, indien hij de gehele wereld wint, maar tegelijk schade lijdt aan zijn ziel? Wat zal de mens in ruil geven voor zijn ziel?”

Het uitverkoren kind

Jean-Marquès Rivière, *À l'ombre des monastères Tibétains*³² (In de schaduw van Tibetaanse kloosters), vertelt. “De Umzé van het klooster, de vereerde en almachtige lama Mé Thôn-Tsampo is gestorven. De grote wonderdoener en genezer, beroemd in heel Tibet, en één der levende boeddha’s van het verboden land (opm.: dat Tibet toen was voor vreemdelingen) heeft zijn fysisch lichaam verlaten om naar het glorieus licht te gaan. Na 49 dagen in de onderwereld, de Bardo Todol, te zijn verbleven (opm. de ‘helle’, de wereld der dwalende zielen), richt de goddelijke lichtstraal die de Umzé reeds verlichtte, zich opnieuw op een wezen dat door het lot werd gekozen. En dat op zijn beurt een levende boeddha zal worden. Volgens de rituelen der lama’s werd het lijk zorgvuldig gebalsemd. Bijna naakt werd het daarna in de zittende meditatiehouding gezet. Vervolgens hebben de lama’s en de magiërs, vertrouwd met astrologie, gezocht naar het levende wezen dat waardig zal zijn voor de volgende incarnatie van de lama Mé Thôn-Tsampo. Het is een jong kind van ongeveer 8 jaar, afkomstig uit een bescheiden landbouwersgezin in de buurt. Het lot en de sterren hebben hem eensgezind aangewezen”.

Rivière beschrijft vervolgens hoe het kind van zijn ouders werd weggenomen en naar de tempel werd geleid waar de ceremonie een aanvang zal nemen. Een ritueel waarbij de overleden lama bezit zal nemen van het lichaam van het kind. Rivière vervolgt. “De vergelijking van het onschuldige en kinderlijke gezicht van voor de afgrijselijke ceremonie, en de hoge waardigheid erna, met de rustige bovenmenselijke beslistheid, dat was voor mij een mysterie. Het uitverkoren kind zat in een hoek, weende en maakte zich zorgen. Traag en zingend komt de stoet dichterbij. Het kind wordt op een draagstoel verheven. Het is gespannen en bleek. Het heeft een lijkkleur. Vervolgens wordt het kind op de gekruiste benen van het lijk gezet. Met een wit laken worden ze beiden afgedekt. Een zware, diepe stem van een andere lama citeert rituele teksten. Het is allemaal erg schrijnend en droef. Het lijkt wel een psalm, doordrongen van een diepe en eeuwige wanhoop. En dan, plots klinkt er een verscheurende kreet. Het opzeggen van de rituele teksten wordt stopgezet. De lama’s haasten zich en verwijderen het witte laken dat de beide lichamen bedekt. Ik zie dat het lijk omgevallen is. Het kind echter zit nu rechtop. De ogen schitteren. Het heeft plots een houding van absolute autoriteit en krachtige overwinning. Het kind staat op, gaat naar de geschrokken menigte en

zegt: “Ik ben het, lama Mé Thon-Tsampo, geestelijke zoon van lama Khur Tchong Repa. Ik ben neergedaald, ik ben gekomen en verblijf nu midden onder u”. In een wilde vervoering kijkt de kind-god in de toekomst. Alle naïviteit en kinderlijkheid zijn verdwenen. Een geestelijke energie, een mystiek rijpe en bewuste ervaring, een diepe kennis van de (opm.: Boeddhistische) leer drukken zich uit via de kindermond. De lama’s hebben de gebedenstokjes en de theetassen van alle lama’s bij elkaar gelegd. Hierin zijn, met opzet, de voorwerpen toegevoegd die aan de overleden en vereerde lama hebben toebehoord. Ik bemerk dat het kind, op verzoek van de raad der ouden, zich met een besliste stap naar de gewijde voorwerpen begeeft. Zonder aarzelen kiest hij er een vier- of vijftal uit. Hij neemt ze mee naar zijn troon verder in de tempel. Dan zegt het: “Dit is mijn gebedenstok, dat is mijn tas om thee uit te drinken, dit is mijn dordjé. (opm. een ritueel machtsvoorwerp).” Hij zegt dit alles op een streng bevelende toon. Er is geen twijfel meer mogelijk”. Tot zover de tekst van Rivière.

Het kind wordt uit zijn lichaam verdreven en het fijnstoffelijke lichaam van de lama komt er voor in de plaats. Westerlingen die al enthousiast en kritiekloos opgaan in de sereniteit en de vrede van het Boeddhisme, kunnen over het bestaan van dergelijke praktijken wellicht even nadenken. Men moet echt geen sensitief zijn om aan te voelen dat het ‘uitverkoren’ kind ernstig onrecht wordt aangedaan.

Een zombie

Mensenoffers zijn desnoods vervangbaar door vermindering schreven we hierboven. Deze offers zijn echter net zo goed vervangbaar door dieren- of plantenoffers. Men offert het materiële dier of de materiële plant, maar fijnstoffelijk eigenlijk de mens. Waarschuwen we voor de gruwelijke praktijken die hierbij worden toegepast.

J. Kerbouill, *Vaudou et pratiques magiques*³³ (Voodoo en magische praktijken), zet uiteen wat in Haïti een zombie is. Behalve de brede betekenis van spook of geest, of zelfs voorouderspook is er de enge betekenis. Hij licht ze toe. Een zwart magiër bewerkt, meestal met één of andere magisch bereide drug, zijn slachtoffer, een man, vrouw of kind, zodat het schijndood wordt. Soms doen familieleden welbewust mee aan die lotsworp. Het slachtoffer wordt vervolgens begraven volgens de plaatselijke gebruiken. De nacht daarop wordt het slachtoffer echter opgegraven en door een zwarte magiër in een verlaagd bewustzijn gebracht.

Het slachtoffer leidt vanaf dan een soort van vegetatief leven, bijna zoals een menselijke automaat. Zo blijft het de slaaf van zijn heer en meester. Deze is niet noodzakelijk de maker van de zombie, maar is eventueel wel een medeplichtige. De zombie werkt op een boerderij of in een magazijn met een ongelooflijke werkkraft, maar heeft hierbij geen besef van zijn verslaafde toestand.

W. Davis, *De slang en de regenboog*, heeft het over een meervoud van ‘lichamen’ (4.2.2.) waaruit de mens bestaat. Eén van deze fijnstoffelijke lichamen is de ‘ti bon ange’. Deze ‘kleine goede engel’ is het mikpunt van de zwarte magie. Dit is des te begrijpelijker daar de ‘ti bon ange’ gemakkelijk uittreedt. Magiërs beweren dat een mens, op magische wijze ontdaan van zijn ‘ti bon ange’ iedere menselijkheid verliest en als een ziellose automaat wordt, ontdaan van elke ernstige levenskracht en enkel nog goed is voor bijvoorbeeld slavenarbeid op de suikerrietplantages.

Een dier als offer

R. Ambelain, *Le vampirisme*³⁴ vermeldde dat men geen mensen meer mag slachtofferen en dus een dier neemt (10.3.). Voordat men dit ritueel voltrekt, maakt men de dubbelganger, het fijnstoffelijke lichaam, de “ti bon ange” van de beide betrokkenen los en verwisselt ze met elkaar. Dit leidt tot griezelige gedragsvormen. Het kind, dat zo ‘slachtoffer’ werd, blijft wel in ‘leven’ maar krijgt de geest van een dier ingeplant. Het wordt van dan af een soort

‘imbeciel’. Het kan niet meer leren spreken of rechtop lopen. In vele centraal Afrikaanse dorpen zijn er idioten, wier idioot zijn, daaraan of aan dergelijke praktijken te wijten is. Het dier, echter, doordat het een menselijke geest ingeplant kreeg, vertoont steeds, aldus Ambelain, zowel een gedrag als een blik, die opvallend ‘menselijk’ zijn. Dat dier kan dan geofferd worden.

Een anonieme getuigenis

Afrika, ten zuiden van de Sahara. Mama Montsho was stervend. Haar hart was zwart. Ze was haar hele leven al een kind van de nacht geweest. Ze had regelmatig aan haar goden het rode bloed van medemensen geofferd. Ze had dingen die het daglicht schuwden gevraagd, gekregen en bij herhaling ook uitgevoerd. Nu vreesde ze haar komende oordeel. Ze vroeg haar goden bijstand. Konden ze haar in dit leven nog één laatste gunst verlenen. Echt de allerlaatste. Hoe ontkomen aan haar rechters? Konden haar goden haar één keer nog helpen? Maar kijk, had ze daar geen nageslacht? Was dat niet Kayla, haar jong en nog broos achterkleindochtertje? Dat kind had nog een lang leven in het verschiet. En zo de goden de overgrootmoeder nog één keer zouden bijstaan...

Mama Montsho was te zwak geworden om uit haar hut te komen. Even later lag ze verzonken in een diepe en ongewone slaap. Rond die tijd kreeg de kleine Kayla zeer hoge koorts. En nog wat later was mama Montsho niet meer. Vertrokken naar het land van haar voorvaderen. Ten minste, zo zei men dat. Maar was het de volle waarheid?

De kleine Kayla verloor die dag het bewustzijn. Dan maar snel naar de missiepost een paar dorpen verder. Een geneesheer-missionaris houdt er een klein hospitaal open. Daar aangekomen onderzocht de geneesheer Kayla, maar hij vond geen enkele reden voor de aanhoudende hoge koorts. Zo bleef het kind drie lange dagen roerloos liggen. De koorts steeg tot boven de 40 graden. Kayla’s mama bleef dag en nacht bij haar kind waken. En zie, de vierde dag stond het kind recht in bed en begon uitzinnig van vreugde te dansen. Genezen? Nee, verre van. De hoge koorts was er nog. Het was een bijzonder macaber zicht. Hoe kan een kind met zoveel koorts er eerst half dood liggen, en kort daarop staan dansen? Hoe overleeft de kleine Kayla dat? En wat is de reden voor deze griezelige vreugde? De geneesheer stond voor een raadsel? Dat had hij nog nooit meegemaakt. Hij gaf Kayla een kalmerend en koortswerend middel zodat zij kon rusten en haar zeer hoge koorts kon overleven. Kayla sliep in.

En zie, de volgende ochtend ontwaakte zij, en was geheel koortsvrij. Vermoeid, maar gezond nam zij voor het eerst in vijf dagen terug voedsel tot zich. En ze herstelde binnen zeer korte tijd volledig. De mama van Kayla kon haar geluk niet op. Ze had haar kind terug, volmaakt en gezond. Ook de dorpstovenaar begreep de vlugge genezing niet. In stilte dacht hij na. Hij vond het vreemd, dat in zijn kleine dorpsgemeenschap het overlijden van mama Montsho samenviel met de ziekte van haar achterkleindochter Kayla. In gedachten zag hij terug het beeld van de overledene. Hij dacht aan haar angst voor haar nakende oordeel. En haar wens om hieraan te ontsnappen. Dan keek hij naar de kleine, gezonde Kayla die daar voor hem liep. Wat was ze fel veranderd. Wat leek ze toch op mama Montsho. En plots, plots begreep hij het. Maar daar heeft hij nooit iets aan Kayla of aan haar familie over verteld.

Tot zover de greep van de goden op mensen, op hun energie, hun seksualiteit, hun bloed, of zelfs op hun gehele lichaam. Zo bescheiden klinkt dat toch allemaal niet. Verwoorden we vervolgens wat geleidelijk overduidelijk is geworden...

11.3.5. De goden kennen geen ethiek.

De goden situeren zich boven goed en kwaad.

Wat kan er ethisch gezegd worden van goden die seks, bloed en levenskracht eisen van hun aanhangers. Citeren we andermaal de “mère-des-dieux”. Ze stelde: “De god Exu mag dan duivels zijn, maar hij kan ook de beste van alle goden zijn” (3.3.2.). Of nog: “Maar mijn zoon, goed en kwaad zijn menselijke afspraken. De goden situeren zich daar helemaal boven. Onze moraal gaat hen eigenlijk niet aan.”

Voor de mère-des-dieux zijn goed en kwaad slechts subjectieve begrippen waaraan in de werkelijkheid niets op een objectieve wijze beantwoordt. Dit is een uitgesproken nominalistische visie. We wezen al eerder op het hemelsbrede verschil van zulke goden en de Bijbelse God, die zich zelf houdt aan Zijn decaloog, en die als gever van alle leven helemaal geen offers vraagt, wel een ethische levenswandel.

De uitspraak van de mère-des-dieux doet denken aan F. Nietzsche en zijn *Jenseits von Gut und Böse* (Voorbij goed en kwaad), (3.3.6.) waarin hij stelt dat er geen goed en kwaad op zich bestaan, maar dat het slechts interpretaties van de werkelijkheid zijn. Er zijn voor zulke denkers geen waarden op zich, er is geen moraal meer en evenmin een Bijbelse decaloog (de tien geboden), er zijn geen platonische dragende ideeën. Er zijn slechts menselijke afspraken. Het onderscheid tussen goed en kwaad heeft zijn kracht verloren. Een dergelijke ‘demonische’ houding is in de religies van heel wat natuurlvolkeren eerder regel dan uitzondering.

Alexandra David-Neel, *Liefdestover en zwarte magie*³⁵, laat een lama aan het woord die tot zijn leerling zegt: “Uw vroeger gedrag, de goede of slechte daden die gij hebt verricht, interesseren mij niet. Goed en kwaad zijn ijdele verschillen ten dienste van kortzichtige geesten”. Ook hier is een objectieve ethiek heel ver te zoeken.

Hij dronk om de goden te behagen.

Eliot Cowan, *Spirituele geneeskracht van planten*³⁶, laat de Indiaanse vrouw Pocahontas aan het woord waar zij het opneemt voor een bepaalde sjamaan. Zij zegt: “Ik voelde dat zijn lichaam verwoest was door de alcohol. Maar het meest van alles voelde ik de grootheid van deze man. Ik had nooit geweten dat een mens zich zo onafgebroken kon inzetten voor het welzijn van andere mensen en dat iemand zo lang door kon gaan met channelen (opm.: het converseren met geesten). Ik voelde ook de tegenstellingen in hem. De pijn in zijn lichaam. De dilemma’s waarin hij verkeerde. Wat ik doorkreeg was een zeer geloofwaardig beeld van een compleet menselijk wezen. En ja, zijn borst deed erg veel pijn. Niemand had ooit tegen hem gezegd dat hij teveel rookte. Iedereen was bang om hem te zeggen wat hij verkeerd deed. De hoeveelheden alcohol die hij moest drinken waren een ramp voor zijn lichaam, maar de geesten met wie hij verbonden was, wilden alcohol. De enige manier waarop ze er aan konden geraken was via hem. Dus dronk hij iedere dag geweldige hoeveelheden. Maar wat de reden voor al dat drinken ook was, hij was een groot man. Tot aan zijn dood het afgelopen jaar heeft hij vele mensen geholpen”. Tot zover Pocahontas.

Letten we erop: “de geesten wilden alcohol”, dus dronk de sjamaan zich eigenlijk dood. Voor het welzijn van andere mensen wilde hij met die geesten contact blijven houden. Dat was zijn dilemma. Het is Pocahontas zelf die de term ‘dilemma’ ter sprake brengt. Men ziet andermaal de harmonie der tegengestelden. Hij moet zichzelf ten gronde richten om andere te helpen. Goed en kwaad zitten in elkaar verweven. Men ziet weer het verschil met de Bijbelse God. Deze verlangt geen alcohol en zeker geen mens die zichzelf door alcohol vernietigt.

Een godloze en afbouwende religie

Kijken we vervolgens naar het boeddhisme en zijn ethiek, of liever, naar het ontbreken ervan. Luc Ferry, *Le bouddhisme vu d' Europe*³⁷, zegt letterlijk: “Deze religie zonder god werd pas in het westen ontdekt vanaf de jaren 1920”. Laat ons daarop ingaan.

‘Boeddha’, wat de ‘verlichte’ betekent, was wellicht een historische figuur. Hij was de zoon van een vorst. Als zestienjarige huwt hij met twee prinsessen en leeft zonder zorgen in een paleis. Deze aristocratische afkomst maakt veel duidelijk in zijn leven en leer. Drie keer verlaat hij zijn paleiselijk leventje en ontdekt daarbij drie onafwendbare kwalen: oud worden, lijden en sterven. Bij de vierde keer wordt hem het redmiddel duidelijk: hij ontdekt de innerlijke vrede van een bedelende asceet.

Merken we op dat zowel het zorgeloze leven in het paleis als dat van de asceet, even verwijderd zijn van het alledaagse leven van de “grote massa”. Sommige aristocraten kijken wel eens smalend neer op het gewone volk. Boeddha verlaat het paleis en leidt een leven van versterving. Hij bereikt de verlichting en ontdekt de vijf waarheden. Alles is lijden. De oor-zaak van het lijden is de begeerte. De uitroeiing van de begeerte is de oorzaak van de uitroei-ing van het lijden. Hij ontdekt de achtvoudige weg der waarheid. Hij wordt een succesrijk predikant. Tachtig jaar oud sterft hij aan een ... indigestie!

Wanneer men deze vorm van religie vergelijkt met bijvoorbeeld de Afrikaanse religies, dan valt op dat deze laatsten zich met klem situeert in het dagdagelijkse leven van de arbeidende mensheid. Komt men in vele ‘oosterse’ religies terecht, dan situeren deze zich meermaals buiten het economische leven. Zo bedelen de verkondigers ervan om zich in hun levensonderhoud te voorzien. In tegenstelling hiermee zoekt de Afrikaanse magiër(in) planten, roept voorouderzielen aan, mobiliseert geesten om iemand te genezen, om vruchtbaar vee te verkrijgen of om praktische problemen op te lossen. De typisch oosterse religieuze mens zoekt intengendeel de eenzaamheid op en ‘mediteert’. Het verschil is zeer groot.

De basisredeneringen van Boeddha

M. Eliade / I. Couliano, *Dictionnaire des religions*³⁸ (Religiewoordenboek), vat samen. Het ontwijken van de streng-logische methode is typisch voor Boeddha. Een monnik stelt de tegengestelde oordelen van Boeddha vast. Zo onder meer zegt Boeddha dat de wereld eeuwig is en ook niet-eeuwig is, eindig en niet-eindig (oneindig) is.

‘Atman’ is in het voorboeddhistische hindoeïsme het diepere, echt werkelijke en onsterfelijke ik. Het boeddhisme bouwt dit geloof af. Boeddha zegt dat lichaam en ziel (‘atman’) identisch èn niet-identisch zijn. Zo zegt Boeddha ook dat de ‘arhat’, de ideale heilige, na de dood voortbestaat èn ook niet voortbestaat. Ja, bestaat èn niet bestaat.

Zulke beweringen zijn uiteraard tegen alle logica. Boeddha beweert van “wat is”, dat het “niet is” en omgekeerd. Daarop in alle ernst op ingaan is toch wel om gek van te worden en om de logische zekerheden te verliezen.

Boeddha ‘verduidelijkt’ op zijn bizarre wijze: “Het is als een mens die door een giftige pijl getroffen wordt. Wanneer vrienden en familie zo snel mogelijk een arts opzoeken, zegt hij: “Zolang ik niet weet of degene die mij getroffen heeft een soldaat, een brahmaan, een handelaar, een boer, of een dienaar is, hoe hij heet en van welke stam hij is, tot zolang laat ik die pijl niet uit mijn lijf halen”. De eerste bezorgdheid van een normaal mens zal zijn ervoor te zorgen dat zijn medische situatie veilig gesteld wordt. Eens er geen levensgevaar meer is, kan hij of zij zich vragen beginnen te stellen over het wie en het waarom. Boeddha dus niet. Deze toch wel hautaine houding, het onverschillige ‘beheersen’ van wat “de anderen” hun innerlijke vrede

ontneemt, is typisch. Zo ‘heilig’ is voor Boeddha de innerlijke vrede. Men kan zich afvragen welke heiligheid men bereikt door een verregerende onverschilligheid aan de dag te leggen voor het al of niet bewaren van de eigen gezondheid. Hij schrijft ergens dat hij in één van zijn vorige incarnaties zich vrijwillig liet oppeuzelen door een leeuw omdat haar jongen honger hadden. Dat is vanuit een gezonde logica helemaal geen bewijs van innerlijke vrede, veeleer een minachting van het lichaam. Het is eveneens een stap terugzetten in de evolutie, waarbij het hogere aan het lagere geofferd wordt.

Helmuth von Glasenapp, *Boeddhisme*³⁹, vermeldt een gelijkaardige hautaine anekdote: “Zelfs al zouden rovers en moordenaars iemand wreedaardig het ene lichaamsdeel na het andere afzagen, wie daarover toornig zou worden, die zou niet in overeenstemming met mijn leer handelen”.

Ook een zwervende asceet verwijt Boeddha diens tegengestelde oordelen. Boeddha antwoordt: “Ik sta boven iedere theorie. Enkel binnen een theorie bestaan bevestiging en ontkenning”. De asceet vervolgt logisch redenerend: “indien a waar is, dan is niet-a, niet waar”. Boeddha ontwijkt de logische redenering en vraagt hem te antwoorden op de vraag: “Waar is het vuur eens dat het uitgeblazen is? Naar het oosten of westen, het zuiden of het noorden?”. De asceet antwoordt dat hij het niet weet. Het is overigens ook geen antwoord op zijn vraag. Waarop Boeddha: “De arhat, de ideale heilige is als een uitgeblazen vuur en dus is iedere uitspraak over het bestaan ervan een gok, niets meer”.

Boeddha speelt hier hautain in op de analogie tussen het model (het vuur) en het origineel (de arhat) die niet de volstrekte identiteit is. Van het uitgeblazen vuur is het duidelijk dat het er niet meer is. De ideale heilige, eens hij overleden is, bestaat niet meer op materieel vlak, maar kan wel fijnstoffelijk, in de andere wereld nog bestaan. Zolang er geen volstrekte identiteit is, geldt Boeddha’s redenering eveneens niet volstrekt. Men kan met even veel recht zeggen dat Boeddha’s antwoord ook als een uitgeblazen vuur is, en dus ook niets meer is dan een gok.

De leer der brahmanen luidt: “atman, de ziel, is het wezenlijke bestanddeel van de gehele mens”. Boeddha bouwt de leer van het onsterfelijke ik of atman af. Hij zegt: “Er is enkel lijden maar geen lijdende. Er is enkel de daad maar geen dader”. Ziedaar de eveneens ontwij-kende redenering van Boeddha. Logisch is hij sluw: hij ontkent atman zonder het ten volle uit te spreken. Voortbouwend op zijn ‘logica’ kan men zeggen dat er enkel een spreken is, maar geen persoon die spreekt, en dus ook geen Boeddha.

Op de vraag of arhat, de ideale wijze, verzwindt door de dood antwoordt Boeddha: “wat ‘men’ een ‘arhat’ heet, is, zoals iedere andere werkelijkheid (of wat ‘men’ werkelijkheid heet), niets tenzij een talige afspraak of conventie”. Dat hebben we al eerder een nominalistische visie genoemd. Werkelijkheden zijn heel wat meer dan slechts talige afspraken.

Boeddha’s redeneringen, want het zijn wel degelijk redeneringen en dus toegepaste logica, herinneren aan de antiek Griekse sofisten. Niet verwonderlijk dat zulk een denken en leven meer dan één westers ontworteld intellectueel aantrekt. Zo ‘deconstructief’ is het. Waar is de ethiek? Wat is goed? Wat is kwaad? Waar zijn de zekerheden die een dergelijke religie ons geeft, wanneer dingen die waar zijn, net zo goed onwaar kunnen zijn.

De logica wordt afgebouwd

Sommige westerlingen zien in Boeddha’s uitspraken iets diepzinnigs en jongleren daar graag mee. Men wil zich met een geheimzinnige sfeer omhullen en zo de indruk geven dat

men, in tegenstelling tot Jan modaal, wel kan volgen en dus bij de “happy few” behoort. Een houding die niet onmiddellijk een overmaat van nederigheid ten toon spreidt. Wie logisch redeneert, ziet in Boeddha’s ‘redeneringen’ helemaal niets diepzinnigs, wel een onvermogen om met gewone mensen een normaal en samenhangend gesprek op te bouwen. Het boeddhisme verlangt van haar volgelingen dat ze het logisch denken afleggen en zo hun laatste zekerheden kwijtspelen. De axioma’s der logica “wat is, is” en “wat zo is, is zo”, worden gewoon genegeerd. “Men is, en tegelijk is men niet. Er is waarheid, en er is geen waarheid. De wereld is eeuwig en niet eeuwig. De heilige bestaat na de dood voort en hij bestaat na de dood niet voort”. Men heeft het over “het onnoembare”, maar wat kan men daarover zeggen en meer nog, wat kan men er mee aanvangen? Boeddha zegt dat hij boven iedere theorie staat en dat enkel binnen een theorie bevestiging en ontkenning bestaan. Waarmee hij eigenlijk zegt dat men in het Boeddhisme geen logica moet zoeken. Wie het logische terrein echter verlaat, voelt zich overdondert, onderworpen en van het eigen waarnemings- en redeneervermogen beroofd. Dat leidt tot een innerlijke leegte. Dan wordt religie inderdaad een neurose of opium (1.2.), een “credo quia absurdum”, een “ik geloof omdat het absurd is”. Maar dan ook geeft religie aan de mens geen zekerheden, maar ontnemt ze die juist. Dan leidt ze tot heel wat dwaalwegen.

11.3.6. Mediteren

Een contact met de buitennatuur

Meditatie is zichzelf met het heelal in verband brengen en energie opstapelen zodat men met de ziel het lichaam kan verlaten. Het heeft tot gevolg dat men door de eigen wilskracht minstens gedeeltelijk uittreedt. Een sterke dosis van die fijne energie verlaat dan het lichaam en rijst fijnstoffelijk op achter het biologische lichaam. Dan is de ziel bijna helemaal uit het lichaam maar er via aan fijnstoffelijke draad nog mee verbonden. In de Bijbel spreekt men van “de zilveren koord” (*Prediker 12,6*). Een uittreding schakelt het dagelijkse leven uit. Men heeft dan de indruk te zweven en heeft een verhoogd bewustzijn. De vraag blijft wat men zo bereikt, en meer nog, wie men bereikt. Het Bijbels christendom stelt dat men, zonder gebed tot de H. Drie-eenheid, zich openstelt, niet voor de bovennatuur, maar voor de buitennatuur en de harmonie der tegengestelden, met alle gevaren hieraan verbonden. En zelfs met een gebed blijft het een moeilijke onderneming waaraan men best niet begint zonder deskundige leiding van een magisch bevoegde persoon. Een Bijbels christendom raadt dat daarom af. Deze werkwijzen zijn ook niet voor de grote massa bedoeld. Gopi Krishna (9.3.1.) waarschuwd ons voor de grote psychische en fysische gevaren van een onevenwichtige meditatie.

Zes geknielde oosterse figuren

Een pater herinnert zich een vrouw die hem kwam opzoeken. Ze deed aan transcendente meditatie. Dat geeft een aangenaam gevoel omdat de ziel uit het lichaam is en ze zweeft. Maar na een tijdje ziet de vrouw boven haar hoofd zes geknielde oosterse figuren, en ze geraakte dat beeld niet meer kwijt. Eerst vond ze dat leuk, en dacht dat ze berichten zou doorkrijgen. Maar hun stilzwijgend kijken begon haar vrij vlug te vervelen. De pater raadde haar aan hiermee te stoppen en te bidden tot Jezus. Hij heeft verder niets meer van haar vernomen. Men kan zich voorstellen dat die dame in moeilijkheden kan komen als ze sterft en die oosterse figuren in haar aura blijven zitten. De kerken hebben altijd gewaarschuwd voor meditatie omwille van de gevaren en - meestal – de niet-bijbelse aard ervan.

Een getuigenis

De zestiger jaren. We zaten in een kleine groep in een café en wisselden van gedachten over Oosterse meditatie. Het was de tijd van Maharishi Mahesh Yogi, van “the Beatles” en de

transcendente meditatie. Dan ging het gesprek over het Boeddhisme, over de sereniteit ervan, maar ook over de tegenstellingen in haar leer en de moeilijkheid om daar met je gezond verstand op in te gaan. Iedereen leek dit wel te beamen. Tot iemand die nog niets gezegd had, plots het woord vroeg. “Jullie kennen er niets van” zei hij op besliste en enigszins verwijtende toon. We voelden aan dat we nu iets speciaals gingen te horen krijgen, en dus luisterden we. Hij vertelde dat hij naar India was geweest, naar een Asram om er in kleine groep te mediteren. Tien dagen lang. Dat was zijn vakantie geweest. “Elke morgen werden we al bij de ochtendschemering gewekt, en gingen we in stilte in kleermakerszit voor een witte muur zitten. Jawel, de hele dag. Jezelf vanbinnen leeg maken en dan letten op de gedachten en de beelden die in je opkomen. Dat werd enkel onderbroken voor drie sobere maaltijden. Daar werden we stil van”. Niemand aan ons tafeltje in het café zei nog iets. Wie doet nu dat voor zijn vakantie, zo leken we te denken. Onze meditant vervolgte. Hij zei dat hij er na twee dagen genoeg van had en hij wilde opstappen. Maar blijkbaar mocht dat enkel mits een grondige medische reden, en die had hij niet. Dus bleef hij de resterende acht dagen maar verder tegen die witte muur aankijken, en mediteren. Na tien dagen - en nu komt het - waren allen, ook de begeleiders, blij dat ze zulk een uithoudingsvermogen aan de dag hadden gelegd zodat ze besloten het uitbundig te vieren. En om de meditant letterlijk te citeren: “we gingen uitgelaten vreten en zuipen, en dan gingen we allen naar de hoeren. Ik vind dat zoiets moet kunnen, die uitersten. Het beleven van die hoogten, en van die laagten, dat is mooi. Dan voel je dat je leeft”. Terug in zijn geboortestad beschreef hij de nawerking van zijn meditatie: “ik voel me sindsdien heel licht. Als ik op straat loop, is het alsof ik de mensen rondom mij niet meer zie, alsof ze doorschijnend zijn geworden, ja alsof ze voor mij niet meer bestaan”. Tot zover deze getuigenis.

De vraag met welke soort van goden men tijdens die meditatie contact kreeg, kan door de aard van het getuigenis zelf, en door het bereikte resultaat, niet zo moeilijk te beantwoorden zijn.

11.3.7. De antieke godsdiensten

Het bedrog der Goden

W.B. Kristensen, *Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*⁴⁰, heeft het over de demonie zoals ze te vinden is in de archaische, antieke en klassieke religies. Vatten we samen. Hij schrijft dat een demonisch-goddelijk oerwezen de mensen bedrogen heeft met een voor alle tijden geldend noodlottig gevolg. Wat niet belet dat dezelfde mensen hem niet als vijand - zonder meer - duiden maar als “de bijzondere machthebber”. We sommen op.

- Babylonië. Ea is de antieke Babyloniërs meer nabij dan de rest der goden en godinnen: hij geldt als hun schepper en beschermer. Hij redde bijvoorbeeld het leven uit de zondvloed, uit de totale ondergang. Doch door een listig bedrog heeft hij ooit alle mensen aan de dood onderworpen.

Demonische godheden beheersen de Babylonische mythologie. In Anu, de Babylonische god van het heelal, waren alle goed- en kwaadstichtende goddelijke energieën verenigd. Hij was de universele lotsbepaler. Heil en onheil gingen van hem uit. Menselijke wensen en idealen waren voor de wereldleider geen wet. Zijn natuur was demonisch, ondoorgrondelijk en onberekenbaar. Dit betekent dat Anu zich, als het erop aankwam, niet aan redelijkheid of geweten stoorde (o.c., 272).

Kristensen vervolgt: “Dit type van godsvoorstelling was bij de meeste oude volken bekend en deed zich vooral in de verhouding tot de hoogste godheden gelden. De god van Job, de Griekse Zeus, de dubbele Fortuna in Rome, de Indische Varuna, en zelfs de Perzische Ahura Mazda, allen vertonen ze als soevereine bepalers van het lot, de natuur van de

Babylonische Anu. Heil en onheil waren van hem afkomstig, ook de ondergang en opgang, de tegenstellingen die het blijvend leven der wereld uitmaken. De wil van deze godheden was het noodlot, goddelijk maar onmenselijk. Rechtvaardig in de gewone zin van dat woord waren de godheden niet. Door hun handelwijze verloochenden zij “de wetten” die zij nochtans voor de mensen hadden vastgesteld. De mensen waren zich van deze tegenstrijdigheid in het ‘goddelijke’ wezen volkomen bewust”. Kristensen beweert dat ook de God van het Job even twee-snedig was. Dit berust op een verkeerde duiding want, al lijkt het erop dat uit Gods hand zowel een goed als een kwaad lot voortkomen, toch is de Bijbelse God wezenlijk gewetensvol.

- Egypte. Set werd als god vereerd maar heeft Osiris, de godmens, beetgenomen en hem de dood ingelokt. Apap, als demon verafschuwd, is, als de slang der duisternis één en al bedrog en boosheid.

- Griekenland. De god Hermes is de listige bedrieger en dief, vereerd in riten waarbij roven en stelen mocht. Hij is “de vriend der donkere machten”. Hij heeft de mensen ooit en voor altijd bedrogen maar geldt als heilbrenger van zegen en overvloed. Zeus eist gehoorzaamheid van de Grieken. Zelf pleegt hij echter overspel, hij vermoordt zijn zoon Kronos, en eet hem op.

- India. In de oeroude Veda is Varuna de bedrieger van wie de gelovigen list en bedrog vrezen. Maar hij is tegelijk de meest verheven god in het antieke Indische pantheon. Zijn wezen is “uiterst geheimzinnig”. Tot zover Kristensen. Merken we op dat het helemaal geen buitenstaanders zijn die deze religies als onbetrouwbaar duiden. Nee, het zijn de gelovigen zelf die het zeggen. Vullen we dit lijstje verder aan.

Opgang en ondergang

C.J. Bleeker, *De moedergodin in de oudheid*⁴¹, zegt dat het oerkoppel Shiva / Shakti de top is van de animistische ijsberg. Shiva is een ‘demonische’ god. Dat betekent dat hij het leven schenkt maar het ook vernietigt. Enerzijds is hij een vruchtbaarheidsgod. Maar anderzijds is hij de verstorvene. Hij wordt half naakt met as besmeerd en mediterend afgebeeld temidden van een aantal doodskoppen. Nu eens is hij voorgesteld als orgiastisch danser, dan weer als wereldvernietiger. Hij staat afgebeeld op een overwonnen demon, midden in een kring van vlammen. Dit loopt ineen met de voortdurende opgang en ondergang, de eeuwige wederkeer van hetzelfde. Wat betekent dat men wezenlijk er niet op vooruit gaat. Op elke opgang volgt een ondergang, wat een cyclische opvatting der geschiedenis is.

De godin Durga wordt soms afgebeeld als een jong meisje, een blauwe lotusbloem in de hand. Dan heet zij ‘Uma’, de goedgunstige, of ‘Gauri’, de goudgele. Maar Bleeker zegt dat het titanisch-ontstuimige overweegt. Dan heet ze Kali, de zwarte, of Cendi, de onstuimige. Als Kali wordt zij uitgebeeld als een lelijke oude vrouw, met vier armen, en houdt slangen en schedels rond de hals. Men zegt dat Kali - als bezweerster - de demonen bevecht en ze overwint” (o.c. 134). Maar, zo vervolgt Bleeker, in wezen is zij een gruwelijke godin die behagen heeft in oorlog en vernietiging, en die bloedige offers eist. Haar cultus en haar vereringen hebben een duister en griezelig karakter.

S.N. Kramer, *l' Histoire commence à Sumer*⁴² (De geschiedenis begint in Sumer), zegt: “Ofschoon de Soemeriërs dachten dat de grote godheden zich ethisch goed gedroegen, toch geloofden zij dat, bij de veroorzaking der menselijke cultuur, dezelfde godheden ook het kwaad, de leugen, het geweld en de verdrukking hadden ingevoerd. De godheden brachten niet alleen de waarheid, de vrede, de goedheid en de rechtvaardigheid, doch ook de leugen, de twist, de klacht en de angst. Hun drijfveren, hun redenen om zo te handelen waren voor de mensen ondoorgrondelijk.” Al eeuwen voor de Grieken kenden de Soemeriërs dezelfde

religieuze ervaring: de godheden, de goden en godinnen zijn zonder enige uitzondering demonisch.

Slotson: Al deze goden gedragen zich onvoorspelbaar en grillig, als een ineenvervlochten afwisseling van goed en kwaad, als een soms verraderlijke omslag in het tegendeel. Ze kennen hierbij nauwelijks of geen ethische normen. Ze zondigen zelf tegen hun eigen wetten. De ‘gelovigen’ beschouwen hun god niet als een vijand zonder meer maar als een bijzondere machthebber die in nood redt.

11.3.8. Geen definitieve oplossing

Goden leven in regel van de energie van mensen, van hun seksualiteit, van hun bloed, nestelen zich desnoods in een menselijk lichaam en kennen geen ethiek. Wat kan daarvan verwacht worden?

Alles gaat fout.

Citeren we opnieuw Serge Bramley, *Macumba, Forces Noire du Brésil*⁴³ (Macumba, zwarte Krachten van Brazilië). En gaan we na wat van deze religie kan verwacht worden en hoe ze problemen oplost. Bramley vertelt.

Een boer komt de *mère-des-dieux* opzoeken en zegt haar dat van de ene dag op de andere alles op zijn boerderij fout gaat. Zo geven de koeien geen melk meer. Er doen zich onder het vee sterfgevallen voor waar de dierenarts geen verklaring voor heeft. Een deel van de stallingen stort in. Een aantal dieren vindt hierbij de dood. Sommige personeelsleden nemen ontslag.

Na enig wichelend zoeken, deelt de *mère-des-dieux* aan de boer mee dat er een zwart lot op hem is geworpen. Op die manier werd hij ‘taboe’, beladen, ja verzadigd met slechte gedachten en verwensingen van de dorpingen. Ze gunden hem zijn plotse succes niet. De *mère-des-dieux* zegt dat er een ritus, met een offer aan de goden, nodig is om alles terug in orde te brengen. Bramley mag dit ritueel bijwonen. Tijdens de ceremonie voelt hij de aanwezigheid van ‘une présence invisible’. Waaruit blijkt dat hij ‘sensitief’ is. Gedurende het ritueel verdrijft de *mère-des-dieux* deze ‘présence’, die de overlast veroorzaakte. Letten we op deze subtiele, maar toch zo belangrijke nuance: de *mère-des-dieux* ‘verdrijft’ het wezen.

Bramley verneemt korte tijd nadien van de boer dat zijn koeien terug melk geven, dat het personeel terug komt, en dat de dieren genezen. Hij vraagt de *mère-des-dieux* hierover verder uit. Zij vertelt hem dat de boer zijn bedrijf uitbreidde zonder zich rekenschap te geven van de moeilijkheden die dat meebracht voor de mensen van zijn dorp. Hij dacht enkel aan het eigen succes. Zo overschreed hij grenzen. Merkwaardig: de *mère-des-dieux* zegt dat ze tijdens het ritueel de schrijver Bramley voortdurend beschermd heeft “opdat het kwaad dat uit de boer verdreven werd hem niet zou treffen. Vrijgelaten in de lucht zouden deze krachten op om het even wie die zich in de nabijheid bevond, kunnen terugvallen. Zeker indien die niet over de passende verdediging beschikte. Ik heb je dus beschermd. Ik heb je met een magisch schild omgeven.”

Het kwaad is enkel verdreven.

De *mère-des-dieux* ‘verdrijft’ het fijnstoffelijke wezen. Zoniet zou het kwaad kunnen terugvallen op wie zich in de nabijheid bevindt. Deze uitspraak legt het probleemoplossend vermogen - of juist het gebrek daaraan - van deze buitenbijbelse religie bloot. De krachten en wezens zijn helemaal niet geneutraliseerd. Ze hebben niet opgehouden te bestaan. Integendeel, ze zijn slechts ‘weggejaagd’. Dus is occult gezien het kwaad in de wereld niet verminderd,

maar is het enkel ‘verplaatst’.

De Bijbel, *Lucas 11,24 v.* verduidelijkt dat: “Wanneer een onreine geest iemand verlaten heeft, doolt hij rond door dorre streken, op zoek naar rust. Vindt hij die niet, dan zegt hij: “Ik ga terug naar mijn huis, waar ik vandaan kom.” Bij zijn terugkomst vindt hij het schoon en helemaal opgeruimd. Daarop gaat hij zeven andere geesten halen, die nog slechter zijn dan hijzelf; ze gaan naar binnen en blijven daar wonen. Zo iemand is er uiteindelijk erger aan toe dan tevoren”. Tot zover deze Bijbeltekst.

“Ik ga terug naar mijn huis” zegt de onreine geest. Verwijzen we naar de fetisj (7.5.1.). Deze werd bewoond door een geest. Het materiële voorwerp is zijn thuis. Dergelijke geesten eisen een plaats in de schepping. Herinneren we ons dat Jezus bij bezetenen een aantal demonen uitdreef (*Matth. 8:28*) en deze een plaats gaf in een kudde varkens die in de buurt waren.

Vergelijken we de werkwijze van de *mère-des-dieux* met de manier waarop Fortune met haar zelf geschapen wraakdemon (7.4.1.) omging. Zij slurpte het kwaad in zich op “badend in het zweet”. Volgens Fortune is dit verre van eenvoudig. Men voelt alle woede terug in zich opkomen. En die woede moet men beheersen. Pas dan is het kwaad definitief verzwonden. Het heeft opgehouden te bestaan. Dat is iets heel anders dan het kwaad verplaatsen.

Ook de genezeres Varvara Ivanova (8.2.) doorleefde de kwaal van degenen die zich in haar nabijheid bevonden. Bij de behandeling van iemand met hoofdpijn kreeg zij die pijn over terwijl de patiënt ervan verlost werd. Ze zei dat ze de pijn had opgeslorpt. Ook F. Christin (8.2.) stelt dat de magnetiseur zelf een deel van de kwaal van zijn patiënt kan overkrijgen. De laatste werkwijze vernietigt het kwaad definitief. De eerste duidelijk niet.

Goden nemen energie, seks, bloed, maken bezeten en kennen geen ethiek. Ook lossen ze de problemen niet definitief op. Hiermee blijven ze voor zowat alle aspecten ver beneden de verwachtingen. Gaan we dieper op hun natuur in.

11.4. De harmonie der tegengestelden ‘Goddelijk’, maar demonisch

Eliot Cowan, *Spirituele geneeskraft van planten*⁴⁴, schrijft: “Ik ben ervan overtuigd dat God de Dromer minder grote dromers droomde die hem bijstaan in zijn schepping”. Dit stemt overeen met wat de Bijbel, *Job 1:6* over de hofraad van God, zegt: "Nu was er een dag waarop de zonen van God kwamen om zich voor te stellen aan de Heer, en ook Satan kwam onder hen". Zulke helpers of godszonen kregen elk een domein van de schepping dat zij in Gods plaats beheren. Zowat alle religies zijn vertrouwd met de gedachte dat de godheden één of ander terrein van de werkelijkheid besturen. Men spreekt van ‘functiegoden’ (3.3.1.). Iedere godheid is gespecialiseerd in één domein van de werkelijkheid. Iedere godheid heeft één welbepaald terrein, zoals genezing of liefdesaangelegenheden of wat ook.

A. Bertholet, *Die Religion des alten Testaments*⁴⁵ (De religie van het oude testament), merkt op dat de Bijbel de heidense godheden als ‘engelen’ duidt die Gods hofraad uitmaken, en die samen met hem, of tegen hem in, het heelal helpen besturen. De Bijbel zegt inderdaad dat een aantal van hen in opstand kwam en naar de onderwereld werd verwezen. Daar trachten ze voortdurend een greep te krijgen op deze wereld en haar bewoners. Zij handelen soeverein, autonoom, op een van God vervreemde wijze. Ze vrezen God niet, en storen zich ook niet aan de mens. Zij kennen God, het Opperwezen wel, maar ze willen zich, ijdel als ze zijn, voor

Hem laten doorgaan. Afhankelijk van hun gezindheid van het ogenblik, doen ze de ene keer goed voor de mens die op hen beroep doet, de andere keer stichten ze kwaad. Dan weer maken ze het goede dat ze gesticht hebben ongedaan, of vernietigen ze het kwaad dat ze zelf hebben veroorzaakt. Ze handelen zonder ethiek, zonder ethische gedragsregels.

Bertrand Hell, *Possession et chamanisme*⁴⁶ (Bezetenheid en sjamanisme), zegt dat zulke geesten zowel kunnen vernielen als beschermen, iemand ziek kunnen maken en iemand genezen. En toch zijn ze niet evenwaardig, noch in kracht, noch in betrouwbaarheid. Hoe primitiever ze zijn, hoe gewelddadiger. Hoe wanordelijker ze zijn, hoe meer onvoorspelbaar, maar ook des te groter is hun kracht. Het zijn juist de meest wilde entiteiten die het leven verslinden en het laten verdorren, die ook kunnen genezen en het leven kunnen doen ontluiken.

Een analoog verhaal zegt ons Wade Davis, *De slang en de regenboog*⁴⁷: “De geesten zijn machtig en kunnen, indien beledigd, groot kwaad aanrichten, maar ze zijn ook voorspelbaar en zullen indien verzoend dankbaar zijn en de mens al hun goede gaven, gezondheid, vruchtbaarheid en voorspoed, doen toekomen”.

Het ineen bestaan van goed-en-kwaad

Niet zonder reden begint de Bijbel met: “De dag dat gij van de boom van de kennis van goed-en-kwaad zult eten, zullen uw ogen opengaan en gij zult zijn als godheden die goed-en-kwaad kennen” (*Gen.3:5*). Waarbij ‘kennen’ betekent “intiem omgaan met” of “zich thuis weten in”. Het verhaal over het paradijs slaat juist op de beslissing van de mens zich aan Gods gezag te onttrekken. Hij wil zich ook autonoom opstellen en zich niet langer gebonden weten door Gods voorschriften. IJdel en hoogmoedig wil hij zijn, net als de goden die het onderscheid tussen goed en kwaad niet kennen of er zich niet aan storen. Dat betekent voor de mens ook het einde van zijn paradijselijk bestaan.

Om duidelijk te maken dat het goede en het kwade hierbij ineen bestaan, gebruikt men de term “goed-en-kwaad”. De verbindingsstreepjes tussen deze woorden duiden juist op het samengaan van het goede met het kwade. Het betekent onder meer dat ethisch goed en kwaad omwisselbaar zijn, dat gezond en ziek zijn in elkaar omslaan, dat heil en onheil omwisselbaar zijn. Het leven schenken, of het leven nemen, zijn evenwaardig. Liefde en haat slaan in elkaar om. En dit alles volgens de willekeur der betrokken goden.

P. Landsberg, *Die Welt des Mittelalter und Wir*⁴⁸ (De wereld van de middeleeuwen en wij), zegt dat men in de mens een kloof kan onderscheiden. Socrates en Plato stelden dit al. Deze opvatting werd door Paulus en vele christelijke denkers verder uitgewerkt. De mens heeft in deze visie, ruwweg gezien, zowel iets van een dier als van een engel. Maar juist daardoor bevat hij niet echt de zuivere wezensvorm van één van beiden, maar bestaat uit een ineenvoeging van de twee. Hij vertoont iets dat op de aarde gericht is, maar eveneens bezit hij zielsaspecten die naar het hogere verwijzen. De orde die “in den beginne” door God geschapen werd en waarbij zowel het aardse leven als het op het hogere gerichte, harmonieus in elkaar bestonden, maakte de eigen wezensvorm van de mens uit. De oerzonde, in de Bijbel aan Adam en Eva toegeschreven, verbrak deze door God gewilde harmonie. Zo werd de mens tot een gevecht veroordeeld. Zijn onsterfelijke ziel - de engel in hem - situeert zich, een dier gelijk, in een sterfelijk lichaam. Beiden beïnvloeden elkaar voortdurend. Zo wordt het Godgewilde leven in hem zowel een gave als een opgave en beweegt hij zich, doorheen vele tijdvakken, naar een eindtijd, naar een machtvolle terugkeer van Jezus.

Een religie die dergelijke wezens als de heersers van de kosmos huldigt, schept een grondgevoel van onzekerheid en onvoorspelbaarheid op het gebied van de hoofdwaarden van het leven. De gelovigen van deze buitenbijbelse religies beschouwen hun god niet als een vijand zonder meer, maar als een bijzondere machthebber op wie men zich in grote nood kan beroepen. Dat werd onder meer geïllustreerd door het getuigenis van de Mennomonis bij de bevroren rivier (3.3.5.). Het ijs belette dat men de dierenhuiden met de boot kon vervoeren. Zullen de indianen zich in zo'n noodsituatie richten tot de witte magiër en zijn goden, of de zwarte magiër en diens lagere, maar krachtigere geesten? Uiteindelijk richt men zich, gezien de noodsituatie, toch maar tot de zwarte magiër.

Deze bewerkt de ondergang, maar redt ook uit die ondergang. Dat wisselvallige gedrag heet Kristensen, *Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*⁴⁹, “de harmonie der tegengestelden”.

Het merkwaardige is dat de gelovigen, de ‘ouden’, dit wisselvallige gedrag steeds gelaten gedragen hebben als ‘de wil van de goden’. Die religies zeggen van zichzelf dat ze ‘harmonie der tegengestelden’ zijn. Kristensen vervolgt: “In diepe nederigheid heeft de grote menigte deze demonische werkelijkheid aanvaard. Verlichte schrijvers als de Griekse denker Plutarchus (45/125) en zijn geestesverwanten van alle tijden hebben dit type van vroomheid als minderwaardige religie afgekeurd”. Ook de oud-Griekse schrijvers Homeros en Hesiodos hadden al gewezen op het feit dat muzen én waarheid én onwaarheid verkondigen: “alle ‘schanden’ (diefstal, echtbreuk, wederzijds bedrog) dichtten zij hun goden en godinnen toe”. Zodat toch al kritische geluiden over het gedrag der goden te horen waren. In de grond zijn alle buitenbijbelse hogere wezens van juist dezelfde aard. Maar de mythen verbergen het soms. Of een clerus. Of zwart-magiërs en heksen die de gruwelijke waarheid niet aan het daglicht willen prijsgeven. Of mensen die al te lichtgelovig en te oppervlakkig ingaan, of niet ingaan, op de ware natuur die harmonie der tegengestelden is. Een aantal religies kent geen ethiek en wil ook geen ethiek.

Demonie

Deze term kan omschreven worden als een “blinde drang” ten overstaan van alle geestelijke ideeën en waarden, die de ganse werkelijkheid doorvaart. Men kent geen geweten, geen waarden. Men handelt goed, zonder dit te beseffen, dan sticht men kwaad, eveneens zonder dit te beseffen. Men is nog niet aan een gewetensvol besef toe. Het is eigen aan heel wat wezens die daarom ‘demonisch’ genoemd worden.

Een missionaris uit Peru vertelt dat hij bevriend geraakte met een Brucho, een plaatselijke tovenaars. Deze zei hem: “Kijk Padre, voor mensen als u zou ik goed doen, maar hier in Lima vraagt men mij regelmatig om onheil te stichten”. Dat is letterlijk wat die religies der Sumeriërs, Bayloniërs, Assyriërs, Grieken, Romeinen, Kelten, Germanen en wat alle niet-Bijbelse religies sedert eeuwen blijven herhalen. Dat is ook de mentaliteit van de slang in het Bijbelverhaal. Ze verleidt Eva tot het eten van de appel, tot het plukken van de vruchten van de boom van kennis, de boom van goed-en-kwaad. Eens daarvan geproefd zal de mens ook zijn als de goden die thuis zijn in “goed-en-kwaad”. Het is dat ineengeschoven zijn van beide gedragstypes, dat maakt dat men spreekt van een harmonie der tegengestelden.

Satanie

Hierbij gaat men nog een stap verder. Men kiest nu heel bewust voor het kwaad. Het is die opvatting die de ontkenning van alle waarden tot de enige ‘waarde’ verheft. Hexe Petra (7.4.2.) wenste aan sommige mensen alle kwaad toe. Ze zei: “Ik wreek mij! Wraak oefen ik uit doordat ik mij waanzinnig sterk op de bewuste persoon concentreer”.

Verwijzen we hier ook naar Nietzsche en diens “Gott ist Tot, Wir haben Ihn getötet” of naar zijn verheerlijken van mensen zonder geweten (3.3.6.). Over hen zegt Nietzsche: “Zij bezitten de moed die alle sterke geesten bezitten, namelijk zich van hun immoraliteit bewust te zijn”.

Vaughn (11.3.2.) drukte zich nog duidelijker uit: “Sommigen leveren zich volkomen over aan het kwaad. Ik heb heel en al het goede afgezworen en mij op het kwaad vastgezet. Ik ben grondig boosaardig. Ik heb een pakt met de duivel gesloten. Om dat aan te kunnen moest ik wel al wat goed is, laten varen en mij op het kwaad vastzetten”.

Sinds de herleving van het occultisme in de zestigerjaren betekent satanisme eveneens het zich in dienst van Satan stellen. Zowat elk land, ja elke grote stad kent zijn vereniging van ‘satanisten’. Ook hier geldt blijkbaar het Bijbelse woord dat de kinderen van de duisternis heel wat ondernemender zijn dan de kinderen van het licht.

Job 1:6,-2:1/13 vermeldt dat Satan een ‘godszoon’ is. Zo behoort hij tot Gods ‘hofraad’ (*Job 1:6*), tot de hoge en machtige wezens met wie God het heelal bestuurt. Satan werd echter een opstandige Godszoon. Hij is de afbouwer van geluk, de ‘tegenstander’ (*1 Chron. 21:1; 2 Sam. 19:23*), de verleider als ‘slang’ in *Gen. 3:1* v.v. en achteraf als beschuldiger (*Psalms 109 (108)*). Volgens *Etudes Carmélitaines*⁵⁰ (Karmelietenstudies), is Satan de heerser van deze wereld. Zijn greep is acuut daar waar de mens een absolute leegte aanvoelt.

De basisenergie, buiten de Bijbel, is titanisch, wild, of olympisch, iets minder wild. De Bijbel noemt dit het domein der “onreine geesten”. Ze zijn van Jahweh en de H. Drie-eenheid vervreemd en worden geleid door Satan. Deze geesten beheersen vanuit de kerker nog steeds de oerlaag in ons zielenleven zo dat wie zich daaraan op meer dan gewone wijze wil onttrekken, direct met hen af te rekenen heeft.

Dat ook de feitelijke christenheid ernstig kan afwijken van de Bijbelse doctrine en onderhevig kan zijn aan demonische en satanische indringing, toont ons haar geschiedenis. Hoe is het anders te verklaren dat de clerus enerzijds de naastenliefde predikt en dat zij anderzijds diegenen die een ‘afwijkend’ gedrag vertonen, zoals de heksen, foltert en levend verbrandt? De inquisitie heeft dat eeuwenlang gedaan.

11.5. De elementen van deze wereld Het moeras der wisselvallige wezens

Een element is al wat iets beheerst en het dus begrijpelijk maakt, ja verklaart. Iets dat men moet vooropstellen om iets anders te begrijpen. Zo kent de euclidische vlakke meetkunde als vooropstelling de begrippen punt, lijn en vlak. Daarop wordt axiomatisch-deductief de hele vlakke meetkunde opgebouwd. Uiteindelijk komt men zo tot meer ingewikkelde stellingen en formules die toelaten om b.v. de omtrek en oppervlakte van vlakke regelmatige figuren te berekenen.

In verband met ons thema, religie, is het heilige als toegenomen kracht, de vooropstelling bij uitstek om de sacrale vorm van religie te begrijpen. Een volgende vooropstelling is dat het hele animistische systeem beheerst wordt door wezens die bijna voortdurend tweesnedig zijn, die goed-en-kwaad in zich dragen en zo een harmonie der tegengestelden vertonen. Er zijn er goede bij maar ook slechte, die als het erop aankomt helemaal geen geweten hebben. Dergelijke religies kennen het zuivere Opperwezen (nog) niet of richten er zich niet toe. Daarom is bij hen het begrip ‘heilig’ of ‘levenskracht’ manipuleerbaar ten goede maar ook ten kwade. Dit toont aan dat een groot deel van de feitelijke mensheid door onreine, door demonische of satanische geesten geregeerd wordt. Dat is eigenlijk een heidens en dierlijk stadium, waar effectief de dieren ook nog centraal staan. Onder meer de getuigenissen met betrekking tot het nahualisme en kumo maakten dat overduidelijk.

De apostel Paulus spreekt van ‘de elementen van deze wereld’ (*Gal 3:19; Kol 2:15, 2:18*) die moeten vooropgesteld worden, willen wij deze (stoffelijke) wereld begrijpen zoals hij is. Tot die elementen behoren zoals gezegd de ‘goden’ die elk een deel van de werkelijkheid beheersen, maar hierbij blind, demonisch of satanisch zijn ten overstaan van alle geestelijke ideeën en waarden.

Wil men de wereld zoals hij in feite is, met zijn onvolmaaktheden en gebreken, begrijpen, - Rivière heeft het over “het slagveld van de westerse beschaving” - dan, zo stelt Paulus, moet men vooropstellen dat hij in hoge mate beheerst en geïnspireerd wordt door demonische en satanische invloeden allerhande. Zulke geesten en goden werken eigenlijk voortdurend aan de afbouw van hoge geestelijke ideeën en waarden.

Bij de bekoring van Christus in de woestijn (*Matth. 4: 8v*) is het Satan die, als ‘vorst van deze wereld’(!), aan Jezus alle koninkrijken schenkt op voorwaarde dat Jezus zich aan hem onderwerpt. Ook *Luc. 4:5* en *Joh. 18:36* stellen dat alle koninkrijken van de wereld in de handen van Satan gegeven zijn. Jezus betwist Satan het bezit van deze wereld niet, maar zegt dat zijn rijk juist niet van deze wereld is. Jezus zal met zijn lijden en sterven inderdaad spoedig ondervinden wie het in deze wereld voor het zeggen heeft.

Het probleemoplossend vermogen der religies

Goden leven van de energie van mensen, van seks en bloed. Het volk doorziet het, en toch beroept het zich steeds weer op dergelijke goden. Sommige magiërs zeggen dat zij de goden geen mensen offeren uit brutaliteit, maar omdat zij bij hun volk gezag moeten verwerven. En dat hebben zij juist nodig in die woeste heidense wereld. Het is aan de voorchristelijke wereld zo eigen dat er bloed moet vloeien om tot enige orde te komen. En ook om heel wat problemen van het volk te kunnen oplossen. En de levens- en overlevingskansen te verhogen. Al zijn de goden wisselvallig, ze lossen toch een aantal praktische problemen op. Waar zou men zonder hen en hun invloed staan, in een wereld die nog nooit iets over een Bijbels christendom heeft gehoord. Een goede kerstening kan hierin verandering brengen...

Leven we ons in de mentaliteit van pas gekerstende, niet-Bijbelse religie in. Letten we op de tegenstelling. Missionarissen zijn thuis in hun missie. Zij preken, lezen mis en delen sacramenten uit. Maar als de gelovigen een probleem hebben waar de missionarissen geen raad mee weten, of dat de dokter niet opgelost krijgt, dan blijkt dat de gelovigen zich gemakkelijk tot hun oude religie richten. Daar hebben – volgens sommigen - de missionarissen zich niet of nauwelijks mee bezig gehouden. Hun hoofdzakelijk intellectuele opleiding heeft hen daar ook niet op voorbereid. Wel hebben ze de heidense godsdienst zoveel mogelijk uitgebannen. Maar het vermogen van die religies om problemen op te lossen is, in de mate dat die godsdiensten uitgebannen zijn, eveneens verdwenen. Het gevolg is dat die volkeren het christendom als een zeer deftige en zeer hoogstaande religie hebben aanvaard. Doch voor hun praktische problemen zijn ze blijven voortbouwen op die oertraditie van voor de Bijbel.

Dat toont zich op heel wat plaatsen waar de missionarissen actief zijn of waren. Als de gelovigen tegen hun missionaris zeggen: “kijk, mijn man die vindt geen werk, of mijn kind is ziek”, dan zal die wel het mogelijke doen. Hij zal ook voorstellen van te bidden. Maar de problemen op een magisch niveau aanpakken, daar zijn de missionarissen en de priesters meestal niet mee vertrouwd. Dus woont die bevolking op zondagmorgen devoot de mis bij, maar wendt ze zich op zondagavond met de praktische problemen bijvoorbeeld tot de

candomblé. Speciaal voor het volk gaan daar mannen en vrouwen in trance, roepen geesten op en vragen iets aan die problemen te doen. Deze religies staan veel dicht bij het leven van die mensen. Vandaar dat hun geloof zo oertaai is, zelfs nog na vijfhonderd jaar bekeringswerk. Daarom hebben die religies zo een greep op de bevolking. Dat is wat die mensen ook zelf zeggen.

Geen veelheid van religies

Heel wat multicultureel ingestelde mensen pleiten voor een democratie op religieus gebied, voor een evenwaardigheid van alle religies. Het verdedigen van een monotheïsme lijkt hen te pretentius. Een democratische visie betreffende religie getuigt, zo hoort men, van een open mentaliteit.

De Bijbel zegt ook dat andere religies waardevol kunnen zijn en keurt die heidense religies niet zonder meer af. Wel waarschuwt ze voor dat wat de gelovigen van de niet-Bijbelse religies bij herhaling zelf ook beweren. De buitenbijbelse goden vertonen al te gemakkelijk een demonisch gedrag, een ineenbestaan van goed-en-kwaad, een harmonie der tegengestelden. In de buitenbijbelse religies leeft een angst, een besef van een noodlot. De goden beslissen over de mens en zijn lot, zonder dat ze zich om ethische gedragsregels bekommeren. De voorbijbelse godsdiensten realiseren zich dat zeer goed. De Bijbel moet dat maar alleen samenvatten in het mythische verhaal van de slang. Het is een mythe, niet omdat het een verzonnen verhaal zou zijn. Een mythe gaat over werkelijkheid, maar op een sacraal niveau. Dat verduidelijkte Eliade al toen hij stelde dat mythen model staan voor het oplossen van praktische problemen (5.1.2.). De traditionele mens verzekerde zich van een goed resultaat voor een praktisch probleem door zich terug in te leven in de oorsprong van de betreffende mythe. Hij wil, met het mythische model voor ogen, dat stukje wereld waar er zich een probleem situeert, terug vanuit de oorsprong herscheppen.

Het thema van de zondeval behandelt de problematische sacrale situatie van de mensheid. De slang is de goddelijke demonische bedrieger. Daar begint de Bijbel mee en stelt deze dualiteit aan de kaak. Daardoor is de Bijbelse religie de grote uitzondering naast alle niet-Bijbelse religies. Jahweh in het oude testament, of de H. Drie-eenheid in het nieuwe, kennen geen omslag in het tegendeel. Wil men uit het moeras van die wisselvallige wezens geraken dan is het enige alternatief dat men zich richt tot het onberispelijke, betrouwbare en voorspelbare Bijbelse Opperwezen. Hij schenkt alle leven, gedraagt zich ethisch, maar eist van gelovigen eveneens een ethisch en moreel betrouwbaar gedrag.

Vergelijken we het bestaan van vele religies enigszins met een veelheid van wetenschappelijke theorieën die men kan ontwikkelen bij eenzelfde vastgesteld feit. Het mag sympathiek overkomen dat iedereen het recht heeft de eigen visie voor te dragen en te verdedigen. Maar uiteindelijk kunnen aan elkaar tegengestelde theorieën onmogelijk allen waar zijn. Verdere experimenten en logisch redeneren kunnen een aantal visies als minder werkelijk of onwaar duiden. Uiteindelijk haalt die theorie het die het dichtst de waarheid benadert. Over zoveel gezond verstand zou een religieuze zoektocht toch ook moeten beschikken.

Jahweh wil geen offers

De goden der buitennatuur eisen energie, seks, bloed en maken hun aanhangers in mindere of meerdere mate bezeten. Jahweh, in het oude testament, of de H. Drie-eenheid in het nieuwe, wil niets van dat alles. De profeet Jesaja (*Jes. 1:11/17*) verwoordt wat God hem hierbij ingeeft: “Wat kunnen mij, Jahweh, uw talloze offers schelen? Verzadigd ben Ik van

brandoffers van rammen en van het vet van mestkalveren! Aan het bloed van stieren, lammeren en bokken beleef ik geen genot. Houd er toch mee op mij zinloze offers te brengen, want zij zijn voor mij een onverdraaglijke rookwalm! Nieuwe maan, sabbat, bijeenroepingen voor samenkomsten: Ik kan schijnheilige plechtigheden niet uitstaan! Uw processies en feestdagen: Ik haat ze. Als gij de handen verheft, keer Ik mijn ogen van u af. Al bidt gij nog zoveel, Ik hoor het niet eens! Want uw handen druipen van het bloed. Wast U, reinigt u! Laat uw gewetenloze daden! Uit Mijn ogen ermee! Houdt met gewetenloosheid toch op. Leert goed handelen en zet uw zinnen op recht. Drijft wie geweld pleegt, binnen zijn grenzen. Sta op het gerecht de wees bij en pleit ten voordele van de weduwe”. Het bloed waarvan de handen druipen, is het bloed van onschuldigen dat met dat van de slachtoffers gemengd werd”.

De profeet Mikeas, een tijdgenoot van Jesaja profeteert in dezelfde zin (*Mi 6:6/8*): “Waarmee zal ik mij voor Jahweh vertonen, mij diep neerbuigen voor God in den hoge? Zal ik met brandoffers voor Hem verschijnen, met eenjarige kalveren? Zal Hij smaak vinden in duizenden rammen, in het plengen van beken olie? Zal ik mijn eerstgeborene moeten offeren als losprijs voor mijn misdaad, de vrucht van mijn lijf als zoenoffer voor mijn ziel? Wat goed is, wat Jahweh van u verwacht, werd u, mens, ingeprent. Recht verschaffen, niets anders! Uw zinnen zetten op wat goedheid is. In Gods tegenwoordigheid leven terwijl ge u van uw grenzen bewust zijt”.

De bovennatuurlijke afwerking

Wie met de hulp van heidense goden werkt, bereikt daar opvallende resultaten mee. Daarvan getuigen zowat alle niet Bijbelse religies. Toch is men nooit definitief zeker. De goden vertonen dubbelhartigheid en omslag in het tegendeel. Nu eens doen ze goed, dan weer kwaad. Dat juist scheidt die onzekerheid en de angst. Uiteindelijk moeten die wezens toch een vorm van ethiek bijgebracht worden. Zij zijn een schepsel van de Schepper, maar in de mate dat ze demonisch of satanisch blijven, hebben ze zich eigenzinnig, autonoom en ijdel, afgekeerd. Ze hebben het deel van de werkelijkheid dat ze toegewezen kregen, als een absolute vorst beheerd. Met alle grillen daaraan eigen. Maar ook met een mogelijk Godsoordeel in het verschiet. De geldigheid van hun stadium bestaat erin dat ze verder hun terrein kunnen beheren, op voorwaarde dat ze dat op een ethische wijze doen. Dat ze terug in contact komen met hun Schepper en zich volgens zijn geboden gedragen. Dan zitten we niet meer in de buitennatuur, maar geschiedt de afwerking van datgene wat zij begonnen zijn, ook en nu definitief, op het bovennatuurlijke plan.

Willen ze hun autonomie niet prijsgeven, en houden ze zich aan hun “do ut des”, dan hebben de volkeren nooit de zekerheid dat de ingreep van hun god of goden naar behoren is geweest. De mensen weten dan nooit of hun probleem wel definitief werd opgelost. Deze wispelturige wezens durven de geïnvesteerde energie wel eens terug nemen. Reïncarnistisch gezien kunnen zij later, misschien nog in het huidige leven, in die andere wereld, of in een volgend leven, bij diegenen die ze genezen of gered hebben, die levenskracht terug eisen. De buitenbijbelse goden hebben uiteraard nooit energie uit zichzelf. Zolang ze van hun Schepper afgezonderd blijven, ontberen ze die Trinitaire energie. Maar dan moeten ze de noodzakelijke energie elders gaan zoeken. In offers, in bloed, in seks. Steeds opnieuw. Dat is juist hun zwakheid. Ze hebben te weinig of geen contact met de H. Drie-eenheid. Ze zijn daarom niet noodzakelijk slecht.

Maar als men in nood is, willen ze niet steeds helpen, omwille van hun gebrek aan ethiek, of kunnen ze niet steeds helpen, omwille van hun gebrek aan energie. De H. Drie-eenheid heeft dat probleem niet want Ze is door en door ethisch en ook boordevol energie.

De wereld van dergelijke wezens kan veranderen als ze de occulte energiebron die het christendom voortdurend is, beginnen te ontdekken. Maar dat houdt in dat een missionering met deze volkeren en hun magieën in contact moet komen. Ingaan op hun werkwijzen, ook op hun seksuele magieën. En deze aanvaarden, uitzuiveren en verheffen. Dat betekent eveneens dat die goden hun eigenzinnige, autonome en ijdele houding moeten opgeven. Gedaan met het plukken van de vruchten van de boom van goed-en-kwaad.

Een oordeel van God

Weigeren ze, dan wacht hen een godsoordeel. Daar waar ze eerst noch goed, noch slecht waren, worden ze gedwongen een positie te kiezen ten aanzien van het christendom. Gaan ze er op in, dan is er sprake van een bekering. Weigeren ze, dan versterken ze hun houding en worden ze op een bewuste wijze slecht. Dan wordt demonie tot satanie. En kiezen ze resoluut voor het kwaad. Want in de grond weten ze heel goed dat het christendom een oplossing is. Maar aangezien ze voelen dat ze dan hun machtspositie zouden verliezen, verkiezen ze de weigering. Ze weten echter dat de uitoefening van hun macht ‘slechts’ duurt tot het laatste oordeel. Zo onschuldig en onwetend zijn ze dus niet. Vandaar ook hun angst voor het laatste oordeel en het eeuwig vuur. Het is daarom ook dat de bezetenen in het evangelie aan Jezus vragen of het einde der tijden daar is. Dat zou het einde van hun macht betekenen, en daarop volgend, hun oordeel.

Een aantal buitenbijbelse goden en geesten weigert zich te bekeren. Dan blijven ze niet langer demonisch maar worden satanisch. Zo schreven we hierboven. Men ziet een gelijkaardig proces bij mensen, bezeten van dergelijke wezens. Een confrontatie met een godbevriende magiër die hen op hun tragische occulte situatie wijst en deze ten goede wil keren, stuit meer dan eens op een hardnekkige onwil, uitzinnig en hysterisch gedrag, en een onbegrensde woede die gepaard gaat met een grote fysische kracht. De wezens die zulk een mens bezeten maken, vechten uit alle macht om het voortbestaan van hun huidige situatie. Het laatste wat ze wensen is wel hieruit verdreven te worden. Ze zullen hun slachtoffer zodanig in hun greep houden en beïnvloeden dat deze niet langer over zijn vrije wil beschikt. Het wordt zeer moeilijk om iemand hieruit te bevrijden omdat hij of zij in een onbewuste vorm van slavernij geraakt. Herinneren we ons bijvoorbeeld het slachtoffer dat een moordpoging had overleefd, en nadien liefdesbrieven schreef aan haar moordenaar die in de gevangenis zat (9.1.1.).

Men kan de negatieve reactie van de goden tegenover een bekering enigszins vergelijken met die van iemand die op chantage betrapt wordt. Zijn bron van ongeoorloofd inkomen loopt zo gevaar te verdwijnen. Ofwel geeft hij dit toe en tracht het onrecht dat hij zolang beging, te herstellen, ofwel zal hij trachten de zaak te verdoezelen. Maar dan moet hij nieuwe en wellicht ergere stappen ondernemen, bijvoorbeeld het uitschakelen van diegene die de chantage aan het licht wil brengen. Maar hiermee vervalt hij in een veel ernstigere vorm van kwaad.

Tot zover enkele beschouwingen bij de ‘elementen’ die mee deze wereld maken tot wat hij is. Tenminste volgens de mening - en de ervaring - van Bijbels georiënteerde zieners en magiërs. Voor een niet dynamistisch georiënteerde religie, die alle mantiek en magie afweert, is deze visie uiteraard onwaar, bizar, en, eventueel zonder verder onderzoek, te bestrijden.

11.6. De uniciteit van Jezus

Een onoverkomelijk struikelblok?

Raadplegen we G. Spileers, *Niet te geloven, wel te begrijpen*⁵¹. Het kft vermeldt dat het boek een pleidooi is voor een fundamenteel menselijke zingeving. De schrijver zegt het geestelijk vacuüm waarin velen verkeren te bestrijden en beweert een antwoord te geven op het waarom der dingen, en dit los van iedere religieuze, esoterische of filosofische richting. Een erudiet werk dat heel wat thema's behandelt, al rijst bij sommigen al direct de vraag hoe een menselijke zingeving los kan staan van iedere religieuze of filosofische richting.

De schrijver vertelt ons dat hij in een Egyptische moskee met veel devotie heeft gebeden en dat men verbaasd was toen hij zei dat hij tot alle religies behoorde. Hij vervolgt in dezelfde geest dat "nog velen moeite hebben om zich te bevrijden van de beperkende idee, dat alleen hun eigen godsdienst de enige waarheid zou verkondigen". Hij is het duidelijk oneens met de kerk die Christus als unieke en éénmalige Goddelijke openbaring beschouwt. Hiervoor haalt hij onder meer een uitspraak aan van Sai Baba, die op een vraag betreffende de unieke situatie van Christus antwoordde: "God doet niet aan geboortebeperving". Als Christus een goddelijke openbaring is, dan kan dit even goed gelden voor Rama en Krishna, zo meent hij. Hij vraagt zich verder af of het geen blijk van haarklieverij is, om de gradatie van goddelijkheid bij deze verschillende incarnaties af te wegen. Hij besluit: "Wanneer een bepaalde religie zich opsluit in zijn grote gelijk, dan kan zij niet anders dan alle dialogen staken. De uniciteit van Christus is een christelijke pretentie die een onoverkomelijk struikelblok is in verband met dialoog en tolerantie binnen de verschillende religies". Het is uiteraard de schrijver zijn democratisch recht om Christus op dezelfde hoogte te stellen als Rama en Krishna. De echte vraag is of deze mening strookt met de werkelijkheid.

Religieuze fenomenen zijn niet universeel duidelijk.

Ofwel heeft men paranormale en religieuze ervaringen, en dan beschikt men over gegevens, namelijk de eigen ervaringen. Ofwel heeft men die niet. Maar dan is er ook helemaal geen gegeven en kan men er ook geen uitspraak over doen. Men kan zich dan wel beroepen op anderen die wel ervaringen hebben, en die men vertrouwt, men kan ook ingaan op een zekere religieuze traditie. Men kan op dit alles uiteraard ook niet ingaan. Waarmee gezegd is dat religieuze fenomenen niet voor iedereen universeel duidelijk zijn. Dit geldt zowel voor beschouwingen over Jezus, over Sai Baba, Rama als over alle andere goddelijke wezens. Het wordt een op universeel vlak onbeslisbare zaak of Jezus, zoals Hij van Zichzelf zegt, de enige is. Logisch gezien moet men, zoals Spileers stelt, deze mogelijkheid open houden. Ten minste vanuit fenomenologische hoek. Het ervaren van het heilige is niet voor iedereen even duidelijk. Niet iedereen 'hoort' mantisch een stem. Niet iedereen 'ziet' beelden of heeft ingevingen. Niet iedereen kent mensen met mantische ervaringen die te vertrouwen zijn. Dat zijn feiten die niet liegen, en het getuigt van een gebrek aan eerlijkheid om feiten niet te beamen.

Wat op universeel gebied onbeslisbaar is, kan dat echter wel zijn op een niet-universeel, op een particulier of singulier vlak. Dan kan men zich beroepen op diverse getuigenissen, iets wat in dit boek over de homo religiosus, bijna voortdurend aan de orde is. Vanuit die getuigenissen kan men dan, de religieuze axiomatic van de gelovige voorlopig delend, logisch verder redeneren en nagaan of dit leidt tot tegenspraak, dan wel of er uiteindelijk een coherente, een samenhangende en verantwoorde visie uit te voorschijn treedt. Deze visie moet dan in de mate van het mogelijke opnieuw getoetst worden. Logica blijft hier, ja vooral hier, een doorslaggevende rol spelen. Individuele ervaringen, of ervaringen in, en van een kleine groep, leiden tot hypothesen, waaruit nieuwe experimenten worden afgeleid, die men weer onderzoekt.

Zo kan men hierin gelijkenissen en samenhangen zoeken en ook vinden, en krijgen we geleidelijk, via veralgemening en ‘veralgeheling’, een beter zicht op wat ‘het heilige’ werkelijk is. De term ‘veralgemening’ vat samen en betreft een verzameling. De term ‘veralgeheling’ is niet echt een Nederlands woord. Wij gebruiken deze om aan te geven dat een aantal verschillende gegevens samenhang vertoont, en dat ze leiden naar een geheel. Een verzameling bevat losse elementen, een geheel bestaat uit delen die functioneel op elkaar zijn afgestemd.

Met betrekking tot ons onderwerp wijst de veralgemening op de gelijkenis die vele religieuze gebruiken, in diverse culturen, met elkaar gemeen hebben. Zo is het nahualisme over de gehele aardbol vaststelbaar. De ‘veralgeheling’ wijst erop dat heel wat verschillende religieuze gebruiken niet onafhankelijk van elkaar bestaan, maar dat ze juist een samenhang vertonen. Zo verschillen plant, dieren en mensen van elkaar, maar in heidense religies worden ze geofferd omdat ze onder één oogpunt samenhangen: alle drie zijn ze dragers van fijnstoffelijke levenskracht. Zo zijn in een forensisch onderzoek een plukje hoofdhaar, een vingerafdruk, en een druppel bloed, drie totaal verschillende dingen. Maar met elkaar in verband gedacht, zouden ze alle drie van de dader kunnen zijn en mogelijk tot zijn identificatie leiden en zo het geheel van de misdaad aan het licht brengen.

Samengevat: vanuit gegevens hypothesen opstellen, en deze onderzoeken op hun samenhang, op hun gelijkenis, eventueel op het ontbreken ervan, of op hun contradictie. Doen we dat in wat volgt ook voor een onderdeel in het werk van Spileers.

Contradictorische gegevens kunnen niet allen ‘waar’ zijn.

In zijn boek behandelt Spileers het sjamanisme en het feit dat de niet-Bijbelse goden, die hierbij geraadpleegd worden, offers nodig hebben. Maar net daarop volgend schrijft hij (o.c., 409) over het verschil in werkwijze tussen zulke sjamanen en Jezus. We citeren: “Jezus heeft geen zielereis of een bezetenheidsovername, geen dans of muziek, geen bloed van offerdieren en geen geschenken nodig. Hij handelt radicaal autonoom, vanuit de eigen levenskracht. Zijn offerdood geeft ons toegang tot Zijn heerlijkheid en Zijn levenskracht die Hij, indien men zich gewetensvol gedraagt, openstelt voor alle mensen.”

Maar hiermee is de schrijver in tegenspraak met wat hij hoger zei, en bevestigt hij eigenlijk wel de unieke positie van Jezus. Ook ten overstaan van Saï Baba, Rama en Krishna.

Spileers benadrukt enerzijds dat Christus de enige is die, in tegenstelling tot de goden der buitennatuur, geen offers nodig heeft. Maar anderzijds vindt hij de uniciteit van Christus een christelijke pretentie, en een onoverkomelijk struikelblok om met de verschillende religies tot een dialoog te komen. Dit lijkt ons, in tegenstelling tot wat het kaft van zijn boek vermeldt, niet echt een pleidooi voor een menselijke zingeving of het bestrijden van een geestelijk vacuüm.

Zoals betreffende een natuurkundig gegeven, van een veelheid van theorieën, op de duur er juist één de ware blijkt te zijn, zo ook op het gebied van religies. Spileers ziet dat blijkbaar anders. Voor hem is er veelheid en moet er veelheid zijn en blijven. Zijn eenheidsvisie - hij behoort naar eigen zeggen tot alle religies - miskent de onderlinge contradicties der godheden in kwestie. Zo beschrijft hij in zijn hoofdstuk over “het begrip ‘God’ in de schok der culturen”, eerst het islamitische godsbegrip, daarna het Amerikaanse en besluit dat beiden strijdig zijn met elkaar en met het begrip van God in de bijbel (o.c., 343). Zo ‘één’ lijken die diverse godsbegrippen - ook in zijn visie - dan toch niet te zijn. De schrijver ziet blijkbaar niet in dat van contradictorische gegevens er slechts één waar kan zijn.

Enkele conclusies

Delen we de axiomatic van de religies en bouwen we voort op vele getuigenissen. Zij behoren omwille van hun mantische en magische aard niet tot het domein der harde wetenschap. Toch kunnen ze een zekere geloofwaardigheid en gezag bevatten, en ons tot een aantal conclusies leiden.

Redders zijn in zowat alle religies te vinden, maar zij tonen harmonie der tegengestelden. Het dynamisme is typisch voor alle niet-gedesacraliseerde religies. De heidense religies beschikken over levenskracht die zelfs ‘grote wonderen’ te zien geeft, maar hun wortel, hun basis, is ‘vlees’. Het leven en de levenskracht, aan deze religies eigen, komt voort uit een ritueel contact met “Godszonen” of ‘engelen’, zoals de Bijbel, *Gen. 6:1-8* duidelijk zegt. Die levenskracht is beperkt. Ook hebben de goden nauwelijks enig ethisch besef. Ze kennen wel een ineenbestaan van goed-en-kwaad. Het christendom veroordeelt niet zo maar dat ‘vlees’ maar ziet hierin “de harmonie der tegengestelden” aan het werk en voert ‘Geest’ in, Gods wezenseigen levenskracht, die zonder ‘vlees’ toch redt. Jezus is redder maar zonder harmonie der tegengestelden, zo dat zijn redding ‘eeuwig’ is in de strikte zin.

Spileers vermeldt wel “Gods Geest” (o.c., 322 v.), als tegengesteld aan “het vlees’, maar beseft de tegenspraak in zijn werk niet. Hij wil Saï Baba, wiens energie voortkomt uit ‘vlees’ op gelijke hoogte stellen met Jezus, wiens energie ontspringt aan “Gods Geest”. Bijbels gezien gaapt hier een afgrond van verschil.

11.7. Orde brengt ons tot God.

Logisch redeneren

Het mag op het eerste gezicht verbazen dat we hier het thema ‘logica’ ter sprake brengen. We legden in religieuze zaken al de nadruk op streng logisch redeneren. (1.4.1.). “Opdat gij de wijsheid leert en de fouten vermijdt” lezen we in *het boek der Wijsheid 6;9-10*. Eén der kenmerken van de wezens der buitennatuur is juist dat ze onvoorspelbaar zijn, dat men niet weet hoe ze gaan reageren en dat ze geen vaste ‘spelregels’ kennen. Vandaar ook de onzekerheid en de angst. Dat heeft men niet in de bovennatuur. Daar gelden vaste axioma’s. Daar geeft de decaloog een stevige basis waar men kan op bouwen. De H. Drie-eenheid ziet logica en correct logisch redeneren als een bezweringsformule en past ze als zodanig ook toe. Daarom lokt de natuurlijke logica zoveel weerstanden uit bij bezetenen en bij al wie in de breedste zin van het woord ‘beïnvloed’ wordt. Zo redeneren heel wat psychiatrische patiënten uiterst gecompliceerd en weren vurig het natuurgegeven redeneren.

Logica wapent tegen onvoorspelbaarheid. Wat logisch volgt uit vooropstellingen is wel voorspelbaar. Wie streng logisch redeneert, maakt dat de mens op een manier ontsnapt aan de wezens die onze denkpatronen willen verstoren, en dus buiten hun greep komt. Tegen een stevige en correcte deductie, inductie of abductie (zie verder) zijn deze wezens zo goed als machteloos. Daarom is een juist redeneren zo belangrijk. Op een manier zet men de buitennatuur schak, ja introduceert men wat eigen is aan de bovennatuur.

Wie in de wereld orde aanbrengt distantieert zich van de “wilde oerchaos” en herneemt op zijn of haar beperkte wijze een stukje Goddelijke schepping. In wezen is alle opvoeding, alle pedagogiek, ja alle agogiek die hiermee rekening houdt, op een wijze ‘sacraal’. Wie in het leven, ook in het privé leven, orde aanbrengt, werkt helend. Niet alleen psychologisch maar ook in de diepere ziel, op occult en religieus niveau. Wie het eigen leven niet weet te ordenen, stelt zich bloot aan allerhande psychische afwijkingen. Op het occulte niveau vertaalt

zich dat in een meer vatbaar zijn voor de inspiratie die uitgaat van geesten met een afwijkend gedrag.

Sint Augustinus zei het al: “Ordo ducit ad Deum”, “orde leidt tot God”.

Syllogismen

Een syllogisme is een redenering, bestaande uit drie zinnen, de eerste voorzin (major), de tweede voorzin (minor) en de nazin (conclusie). De major en de minor bevatten vaststelbare gegevens. In de reductie overschrijdt de conclusie wat gegeven is en komt dus niet via een waarneming, wel door logisch redeneren tot stand. Voorbeelden zullen dit hieronder verder verduidelijken. Spileers G., *Niet te geloven, wel te begrijpen*⁵², vermeldt de drie syllogismen zoals Ch. Peirce, *Deduction, Induction and Hypothesis*⁵³ (Deductie, inductie en hypothese), ze ooit formuleerde, maar geeft ze fout weer. Vermelden we ze en vullen we aan.

1. Deductie:

Alle bloemen van deze plant zijn indigo. (1)

Deze bloemen komen van deze plant. (2)

Deze bloemen zijn indigo. (3)

Wat geldt voor alle bloemen van de plant, geldt uiteraard voor een deelverzameling ervan. Deze redenering is correct.

2. Reductie

2.1. Inductie of veralgemening op grond van gelijkennis.

Deze bloemen komen van deze plant, (2)

Deze bloemen zijn **dus** indigo (3)

Alle bloemen van deze plant zijn indigo (1)

Het woord ‘**dus**’ is hier fout en meteen ook de hele redenering. Uit het enkele feit dat deze bloemen van deze plant afkomstig zijn, kan men niet redenerend besluiten dat ze indigo zijn. Men stelt hun indigokleur als een gegeven gewoon vast. Het overschrijden van de gegevens zit in een syllogisme in de derde zin, niet in de twee eerste. Die zijn telkens gegeven. Het invoeren van een redenerend element ‘dus’ in de tweede zin maakt de hele redenering verwarrend. Zonder ‘dus’ is de redenering geldig, maar is ze zoals elke veralgemening, in haar praktische toepassing, met voorbehoud. Eenzelfde plant kan eventueel nog bloemen bevatten van een andere kleur.

2.2. Abductie of **veralgemening** op grond van samenhang.

Deze bloemen zijn indigo, (3)

Alle bloemen van deze plant zijn indigo (1)

Deze bloemen komen van deze plant, (2)

De term ‘**veralgemening**’ is fout en moet vervangen worden door ‘veralgeheling’. Men veralgemeent niet van de bloemen naar de plant. De bloemen gelijken niet op de plant maar hangen er mee samen. Men ‘veralgeheelt’, men besluit dat beiden tot hetzelfde geheel, tot hetzelfde systeem van de plant behoren. De term ‘veralgehelen’ is niet echt ABN, maar verduidelijkt dat het niet om een verzameling gaat met gelijke elementen, wel om een systeem waarin de onderdelen niet op elkaar gelijken, maar wel met elkaar samenhangen.

De reductie als ‘veralgemening’ (2.1.), of als ‘veralgeheling’ (2.2.) is in de praktijk ook met voorbehoud. Als deze bloemen hier indigo zijn, en de bloemen van de plant daar ook indigo zijn, zou het kunnen dat de bloemen van die plant komen. Maar ze kunnen ook van een andere plant afkomstig zijn, die bloemen heeft van dezelfde kleur.

Enkel een deductieve redenering geeft absolute zekerheid, beide reductieve redeneringen, de veralgemening en de ‘veralgeheling’, vergen echter voorbehoud. Verdere toetsing is nodig.

Tot zover enkele bedenkingen bij zijn boek, dat overigens over heel wat andere thema’s voortreffelijke informatie geeft.

Een materialistische redenering

Hieronder volgen de drie syllogismen, zoals ze door een streng materialistisch denken worden aangewend. Vanuit logisch standpunt zijn ze allen juist, men redeneert correct... maar vanuit vooropstellingen die niet stroken met het geheel van de werkelijkheid. Dat willen we verder toelichten.

Deductie. Alle gegevens binnen onze ervaring zijn materieel. (1)
 Welnu, dit gegeven is binnen onze ervaring. (2)
 Dus het is materieel. (3)

Reductie

1. Veralgemening (inductie)

 Dit gegeven is binnen onze ervaring (2)
 Welnu, het is materieel. (3)
 Dus alle gegevens binnen onze ervaring zijn materieel. (1)

2. Veralgeheling. (abductie of Hypothese)

 Dit gegeven is materieel. (3)
 Welnu, alle gegevens binnen onze ervaring zijn materieel. (1)
 Dus dit gegeven is binnen onze ervaring. (2)

Zo oordeelt bijvoorbeeld een soort materialisme. Zo kan ieder denksysteem, zodra het zijn axioma’s uitdrukt, getoetst worden aan de hand van de triade: deductie, inductie, abductie. Ieder denksysteem omvat inderdaad deducties, in de eerste plaats uit axioma’s. Ieder denksysteem omvat ook veralgemeningen, en dit op grond van inductieve steekproeven. Ten slotte bezit ieder denksysteem ook ‘veralgehelingen’, en dit op grond van situering van gegevens binnen één of ander geheel.

Nemen we de voorzin (1) van de deductie: “Alle gegevens binnen onze ervaring zijn materieel”. De deductieve redenering die gemaakt werd, is juist verwoord, maar de voorzin is op zich al een veralgemening en dus niet absoluut geldig.

Dat dit zo is, merken we aan het besluit van de tweede redenering, de veralgemening, waar we diezelfde zin als conclusie terugvinden. Opdat die conclusie absoluut juist zou zijn zou men eerst alle fenomenen, en alle fenomenen in hun geheel, moeten kennen. Maar dat gaat niet. Daarvoor is de menselijke kennis te beperkt, en zijn de menselijke mogelijkheden ontoereikend. Men komt enkel tot een besluit met voorbehoud. De eerste voorzin van de eerste redenering, de opvatting dat alles materie is, is dan ook een hypothese, een reductie, een veralgemening. Eenzelfde kritiek geldt ook op de tweede voorzin van de abductie, die diezelfde zin bevat. Ook daar hebben we een ‘veralgeheling’ met voorbehoud. De veralgemening en de veralgeheling zijn slechts hypothesen. Hun respectieve conclusies moeten verder worden onderzocht.

Men kan in de materialistische axiomatic wel stellen dat elk experiment dat uitgevoerd wordt, materieel kan geduid worden. Dat is best mogelijk, maar dat geldt niet voor de gehele werkelijkheid. De veralgemening gaat niet op. Het zijn steekproeven, er is een veralgemening met voorbehoud. Hoe de liefde, de ziel, God, .. materieel duiden? Heel wat werkelijkheid ontsnapt aan die steekproeven. Niet heel de werkelijkheid kan onderzocht worden. Dan leidt dit ook niet tot een deductief bewijs, wel tot een inductie of een abductie; een veralgemening of een ‘veralgeheling’. Met voorbehoud dus.

Omdat een aantal experimenten materieel kan geduid worden, besluit men ten onrechte dat dit zo is voor de hele verzameling.

Omdat een aantal delen materieel kan geïnterpreteerd worden, besluit men ten onrechte dat dit ook geldt voor het geheel. De opvatting dat alles materie is, is dan ook een hypothese, een reductie, een veralgemening en een ‘veralgeheling’ met voorbehoud.

Er is een methodische vorm van wetenschap die haar grenzen erkent, en weet dat haar terrein slaat op een deelverzameling van de gehele werkelijkheid. Dat deel waarop haar axiomatic van toepassing is.

Er is een ideologische vorm wetenschap die dat niet doet en besluit dat enkel wat wetenschappelijk is, bestaat. Axiomatisch wordt hiermee onder meer alle sacraliteit van iedere religie gewoon weggeredeneerd. Dat werd al eerder uitvoerig toegelicht (4.1.).

Aan het begin van dit werk hebben we gewaarschuwd voor blind geloof en wilden we aantonen dat een gezonde religie gebaseerd is op logische redeneringen. Het is duidelijk dat ons geloof geen blind geloof is, maar wel aandacht heeft voor veralgemeningen en veralgehelingen. Vanuit dit oogpunt is de geloofsovertuiging niet anders dan de overtuiging die een wetenschapper heeft bij zijn wetenschappelijke arbeid. Beiden redeneren logisch. Er is echter een belangrijk verschil: een gelovige doet recht aan echte paranormale verschijnselen, terwijl de wetenschapper ze axiomatisch ontkent.

Een onjuiste godloochening

Als foute vorm van redeneren kan ook de Godloochening van de Griekse denker Epicurus (-341/-270) vermeld worden. Hij was atheïst en stelde in zijn filosofie het fijnzinnige genieten centraal.

Men hoort het wel eens meer: de overdaad aan ellende in de wereld getuigen van Gods afwezigheid in de schepping. Hoe kan een God van wie men beweert dat Hij almachtig en goed is, zoveel kwaad toelaten? Sommigen besluiten dan maar ineens dat God dan niet kan bestaan. Zonder hier logisch op in te gaan. Laten we dat hieronder dus wel doen.

Gegeven: het bestaan van de Bijbelse God, Jahweh, H. Drie-eenheid én van het kwaad.

Gevraagde: hoe het bestaan van deze God verzoenen met het brutale feit van het kwaad?

De redenering:

voorzin 1. Indien God bestaat, dan is Hij almachtig en goed.

Maar: ofwel: indien God het kwaad kan beletten maar niet wil, dan is Hij niet goed,

ofwel: indien Hij het kwaad wil beletten maar niet kan, dan is Hij niet almachtig.

voorzin 2. Welnu, het kwaad kan enkel bestaan

ofwel: indien God het kan beletten maar niet wil, en dan is Hij niet goed,

ofwel: indien God het wil beletten maar niet kan, en dan is Hij niet almachtig.

voorzin 3. Welnu het kwaad bestaat.

Nazin of besluit: Dus een almachtige en goede God bestaat niet.

Deze volgorde van zinnen lijkt een perfect sluitende redenering: indien de drie voorzinnen, geldig zijn, dan volgt daaruit de ene nazin. Zinnen syntactisch (in de passende volgorde der woorden) aaneenrijgen lukt wel, maar of daarmee de semantische inhoud (de betekenis) te verrechtvaardigen is, dat is wat anders.

Voorzin 2 stelt: “het kwaad kan ‘enkel’ bestaan indien...”. Letten we op het woordje ‘enkel’. Deze voorzin wordt gewoon vooropgesteld als axioma, zonder bewijs. Toch kan men zich de vraag stellen of zowel God als het kwaad tegelijk kunnen bestaan en wel zo dat God toch goed en almachtig is.

De hele redenering staat of valt met het uitschakelen van de autonomie van het scheepsel. God kan het kwaad beletten maar Hij wil dit niet zonder meer. Hij eerbiedigt, tot op een zekere hoogte, de autonomie of de vrijheid van het scheepsel.

God wil het kwaad beletten, maar in de mate dat Hij de zelfstandige vrijheid van het met geest, met verstand, rede, gemoed, waarde-aanvoelen en wilsvrijheid, begaafde scheepsel eerbiedigt, kan Hij dit niet zonder meer.

Anders uitgedrukt: de redenering stelt een verzwegen axioma voorop dat zegt: “God schept enkel onvrije wezens die niet tot een zelfstandig beslissen in staat zijn”. Of, indien men wil: scheppen is onvrijheid scheppen, mensen hebben dan geen vrije wil meer en zijn nog slechts robots en automaten, zodat de hele verantwoordelijkheid voor het kwaad bij God ligt. Dan is er van medeverantwoordelijkheid vanwege het met geest begaafde scheepsel geen sprake meer. In de taal van het christelijk platonisme: Gods ideeën betreffende het heelal en de dingen binnen dat heelal bevatten, wat de vrije scheepselen betreft, én tegelijk de norm of gedragsregel, in de Bijbel zijn dat de tien geboden, én de mogelijkheid in het scheepsel om van die norm af te wijken. God bedient zich van de eigen zelfstandigheid van de schepping en van zijn scheepselen om uiteindelijk te oordelen. Dat heet de Bijbel “Het oordeel van God” - we gaan er in het volgende hoofdstuk op in - en juist dat ontgaat Epikurus.

De hele redenering is tevens een ‘Argumentum ad hominem’, een argument tegen diegene die het beweert. Nemen we als hypothese aan dat God niet bestaat. De atheïst, uitgerekend op grond van zijn atheïsme, is het met deze opvatting eens tegen wil en dank. Want voor hem bestaat God niet, doch niettegenstaande Gods afwezigheid, bestaat het kwaad nog wel. Dus ligt de voldoende reden of grond voor het kwaad, voor de atheïst, zeker niet in God. Wel in de eindige, vrije wereld en wat daarin aan afwijkingen aanwezig is. Atheïstisch gezien ligt de voldoende reden van het kwaad dat de atheïst tegen God uitspeelt, totaal buiten God, want deze is er niet. God kan dus ook niet verantwoordelijk zijn voor het bestaan van het kwaad. Dat is uitgerekend ook de christelijke opvatting terzake. Dat het kwaad niet van God komt, maar van elders, werd in dit werkje uitvoerig beklemtoond, onder meer in het hoofdstuk over de harmonie der tegengestelden (11) waar ook het demonie en satanie (11.4.) ter sprake kwamen.

In deze visie is het dan ook totaal onjuist te stellen dat het probleem van het kwaad het krachtigste argument blijft tegen een algoede weldadige God, zoals Dirk Verhofstadt in zijn *Atheïsme als basis voor de moraal*⁵⁴, beweert en hierbij Victor Stenger aanhaalt. En verder (o.c. 92) citeert Verhofstadt de moraalfilosoof Etienne Vermeersch die in dezelfde zin schrijft: “Een God die bij definitie oneindig goed moet zijn en die het niet nodig vindt om slavernij te veroordelen, maar bovendien deze gruwelijke praktijken toelaat en goedkeurt, kan niet

bestaan". Men ziet het: hoewel deze godloochening logisch fout is, toch blijft ze retorisch blijkbaar krachtig en wordt ze nog steeds in meer dan één vrijzinnig en atheïstisch handboek van logica misbruikt. Tot zover een stukje logica, waarbij we ons baseerden op W. Kenens, *Elementen van natuurlijke logica*⁵⁵. Logisch redeneren behoedt ons, vooral in religieuze aangelegenheden, voor heel wat dwaalwegen.

Theodicee

G. Leibniz (1646/1716) sprak van 'theodicee'. Deze zoekt een verklaring voor de schijnbare paradox tussen het bestaan van God en het bestaan van het kwaad. De term is samengesteld uit de Griekse woorden 'theos', 'God', en 'dikè', "recht, rechtvaardiging". De theodicee wil ook nagaan hoe, binnen de autonomie van de schepping, het fysische en ethische kwaad kan bestreden of verminderd worden, en hoe mensen het kwaad dat zichzelf veroorzaakt hebben, kunnen herstellen.

Kwaad dat als onrechtvaardig wordt aan gevoeld, leidt gemakkelijk tot hoog oplopende emoties en wie het ondergaat, heeft aanvankelijk geen boodschap aan de mededeling dat men deze zaak in een breder kader moet situeren. Iedereen die in het leven met een pijnlijke situatie geconfronteerd wordt, vraagt meer dan alleen maar inzicht. Na het incasseren van een zeer pijnlijke teleurstelling verliest de mens gewoonlijk zijn innerlijke vrede en vraagt het heel wat tijd voordat de emotionele schok en de kwetsuur bedaren en men weerom het rustige zelfbezit herwint. Ieder mens met een minimale ervaring van het kwaad en het erdoor veroorzaakte lijden en leed, weet dat die zeer sterke, uit het gewone evenwicht schokkende fase niet blijft duren. Maar dan stelt zich wel de logisch-metafysische zingeving en is het moment van nadenken en 'redeneren' aangebroken. Al is de emotie nog zo snel, de zingeving achterhaalt ze wel. Uit de wereld van de smart komt men weer terecht in de gewone wereld van elke dag.

De kwade luim

Het gebeurt echter dat, in plaats van voor rede vatbaar te worden, mensen naar aanleiding van een schokkend kwaad en lijden een kwetsuur overhouden die men verbittering noemt. De dagelijkse vorm daarvan heet "slecht humeur". Niet zonder reden heetten de oude Romeinen die zieletoestand - eigenlijk die duiding van wat tegengaat en teleurstelt - "iniqua mens", onrechtvaardige zieletoestand.

Men stelt het bij herhaling vast: iemand die slecht geluimd is, lijkt op diegene die een grondig kwaad begint te verwerken. Zo iemand luistert wel, doch hij verdringt of onderdrukt in zichzelf het reine - rationele - inzicht dat hij met zijn emotionaliteit ongelijk heeft. Hij gelooft niet meer, hoopt niet meer en is liefdeloos. Tot wanneer - om soms onnaspeurlijke redenen - hij eindelijk ontdooit en weerom voor rede en medemensen vatbaar wordt.

De verbitterde is wezenlijk en op een ernstige wijze slecht geluimd en wel zo dat hij alles wat zich aan hem toont, dreigt te vervormen tot de karikatuur ervan. Wie dag in dag uit met zo een verbitterd mens leeft, ervaart de beschrijving hierboven als pijnlijk juist. De naastenliefde en medemenselijkheid gaan aan hem voorbij. In zoverre zelfs dat de verbitterde voor zijn omgeving tot een 'zaag' wordt. Hij kan zelfs geleidelijk vereenzamen, indien hij niet voor rede vatbaar wordt en zich niet - de term is de juiste - bekeert. De verbitterde revolteert tegenover "de ongerechtigheid" die in de wereld is ingebouwd en die hij ervaart. Het lijkt wel alsof hij op eigen kracht en zelfs tegen God in moet doorzetten. Zo redeneert de verbitterde die zich in de verbittering innestelt en gegevens als God verwacht met de karikatuur ervan.

Men kan die onverantwoorde emotionaliteit tegen gaan door er trachten aan te ontsnappen, door ze te bevechten en door, ondanks alles, er een zin trachten aan te geven. Deze derde houding wordt een grote uitdaging naarmate beide voorgaande mislukken.

Om een feit logisch te doorgronden, ‘te deduceren’ zou Hegel zeggen, moet men het uiteindelijk - let wel: uiteindelijk - situeren in de totaliteit van de werkelijkheid. Maar al te dikwijls vindt onze menselijke begrensdsheid hiervoor geen voldoende reden. Dan lijkt het feit ‘absurd’, want het vertoont geen duidelijke reden maar veroorzaakt toch een verschrikkelijke pijn. De term ‘gerechtigheid’ voor zover deze in de mens leeft, is uitgerekend de absolute eis een zinnige verklaring te vinden. Maar daarvoor is de oorzaak van het kwaad, oorzaak die zelf een kwaad is, dikwijls te veel in de mysterieuze diepte van het aardse bestaan gesitueerd. Er blijft inderdaad nog zoveel tragisch over dat niet of slechts uiterst moeizaam inzichtelijk kan gemaakt worden. Dat wij cognitief geen voldoende inzicht te krijgen, belet echter niet dat er objectief een zinnige structuur in kwaad en lijden aan het werk is. Godgelovig uitgedrukt: God heeft zijn redenen die onze zelfs gelovige rede niet zomaar duidelijk vat.

De onmacht van de geest

De Duitse filosoof M. Scheler (1874/1928) in zijn *Die Stellung des Menschen im Kosmos*⁵⁶ (De plaats van de mens in de kosmos), schrijft in dit verband dat de huidige mens af te rekenen heeft met de onmacht van het geestelijke. Immers voor Scheler is het lagere, de materie, plant en dier, en het dierlijke in de mens, het sterkere, terwijl het hogere en het geestelijke het zwakkere is. Hij zegt dat de levensdrang, die in oorsprong van beneden komt, ‘dämonisch’, ‘demonisch’, blind is ten opzichte van alle hogere ideeën en waarden.

S. Freud, in zijn boek *l’Avenir d’une illusion*⁵⁷ (De toekomst van een illusie), zag op zijn wijze het probleem. Hij vond dat de beschaving een druk uitoefent op onze instincten, en ons dwingt tot verstervingen. Indien die er niet was dan zou men, zo schreef hij, zich kunnen meester maken van iedere vrouw, van ieder bezit, en ook iedere rivaal kunnen doden (11.2.). Freud besluit: “Wat zou dat mooi zijn en welke reeks voldoeningen zou ons het ‘leven’ dan bieden”. Men kan nauwelijks beter de sfeer van het demonisme weergeven.

Vladimir Soloviev, *La justification du bien*⁵⁸ (De rechtvaardiging van het goede), ziet wat Scheler ‘geest’ heet, anders. Dankzij zijn vermogen tot schaamte, samenhorigheidsgevoel en eerbied, groeit de mens, boven die levensdrang uit. In zijn ziel overstijgt hij het Freudiaanse leven. Doch zoals Scheler vaststelt, vervalt de mens hier bij herhaling in onmacht. Voor Soloviev wordt die onmacht slechts overwonnen dankzij een direct Godscontact. Soloviev ziet buiten ons ‘dingen’ die van nature onder ons zijn, die op ons gelijken, en die ons te boven gaan. Hij knoopt daaraan de drie ethische basishoudingen vast, die ons geweten typeren. Vertoont de mens een gedrag dat hem onwaardig is, dan kan hij zich in geweten hierover schamen. Het kunnen ervaren van een schaamtegevoel toont aan dat de mens meer, anders en hoger is dan enkel maar een materieel wezen. Een tweede basishouding, waarin wij zien wat op ons gelijkt, kan tot altruïsme en medeleven leiden. De medemens wordt dan om het met de woorden van Schopenhauer te zeggen, tot een “ich-noch-einmal” (2.2.). En tegenover wat ons overstijgt kunnen we tenslotte eerbied betonen. Hier situeert Soloviev de religie. Schaamte, vertedering en eerbied, ziedaar de drie ethische basishoudingen waarin een typisch menselijk waardevoelen aan het werk is en waarin ethiek en waarheid tot hun recht kunnen komen.

G. Szczesny, Duits filosoof, (1918/2002), *De toekomst van het ongeloof*⁵⁹, meent dat het ongeloof het lot is van een bepaald type van “huidige westerse” mens die een wereldbeschouwelijke crisis kent en een “grote leegte” ervaart. Deze mens is blind voor de sacrale wereld en voor wat hij met zijn denken en handelen, fijnstoffelijk veroorzaakt. De

animistische en dynamistische zijde van alles wat bestaat, de werkelijkheid der religie, wordt zo ontkend of verdrongen. De mens wordt onmachtig tegenover iedere demonie en satanie.

11.8. De harmonie der tegengestelden: samengevat

Dit hoofdstuk, de harmonie der tegengestelden, illustreert dat een boodschap van grote denkers in de loop der geschiedenis wel eens meer in haar tegendeel omslaat. De wereld kent soms een grillig verloop, zodat men nooit vooraf weet “hoe het dubbeltje rollen zal” of wat het eindresultaat zal zijn. Een vorm van tegenstelling vinden we eveneens bij sommige paranormale genezingen. Men verwacht dat de genezer over voldoende energie beschikt, maar dan blijkt dat in een aantal gevallen de genezer deze ook van de toeschouwers neemt. Een verdere dualiteit vinden we in het feit dat niet alleen zulke magische rituelen, maar heel wat mensen op zich, energie kunnen stelen. Ze kunnen hierbij gemoedelijk en sympathiek overkomen, maar tegelijk ook fijnstoffelijke energie van hun medemensen ontnemen. Meestal gebeurt dit onbewust, wat het nog meer verraderlijk maakt. Dan blijkt dat zulk een roof van energie bovendien ook in heel wat religies voorkomt en er zelfs een dagelijkse praktijk is.

De fijnstoffelijke wezens van de buitennatuur kennen deze wereld als bron van energie. Ze halen de energie om te blijven leven, hun “nectar en ambrozijn”, in de natuur, in veldvruchten, in de planten, de dieren en de mensen. Al wat op deze wereld leeft, heeft een fijnstoffelijke uitstraling waaraan de goden zich kunnen voeden. Maar ook de sappen van planten, of het bloed van mensen en dieren zijn drager van fijnstoffelijke energieën. Daar voeden de goden zich mee. Om zich van een lang leven te verzekeren zullen ze een deel van de ontvangen energie omvormen tot dat type van energie dat vereist is om een probleem op te lossen. Mensen richten zich tot deze goden om een genezing te bekomen, om een goede oogst, om bescherming, kortom om de vele bedreigingen van het leven aan te kunnen. Zo gezien leven beiden in een vorm van verstandhouding. De goden hebben de mensen nodig, maar de mensen kunnen moeilijk zonder hun goden.

En toch rijst er een groot probleem. De goden hebben meestal geen geweten. Ze zijn zich niet bewust van wat goed is en wat kwaad is. Ze handelen zonder ethiek. Ze breken af wat ze opgebouwd hebben en omgekeerd. Ze zondigen tegen de voorschriften die ze zelf uitvaardigen. De mensen zeggen van hun eigen goden dat deze onbetrouwbaar zijn. Ze noemen die wisselvalligheden ‘het lot’. Men is er machteloos tegen en legt er zich bij neer. De toorn der goden, of hun energiegebrek, maakt dat ze zonder bezwaren terug nemen wat ze ooit gegeven hebben. Hun ingreep, de genezing die ze hielpen bereiken, de energie die ze in één of ander werk hebben gestoken, durven ze zonder problemen terug nemen. Hun ingreep en hulp is nooit definitief. Mensen zijn nooit zeker van een blijvende bijstand. De goden geven en nemen. Ze doen zowel goed als kwaad, ze kennen zowel opgang en ondergang. Men zegt dat deze tegenstellingen harmonieus ineen bestaan. Hun dubieuze houding is een element waar men in deze wereld rekening moet mee houden worden. Hun vermogen om problemen op te lossen is beperkt. Hun handelwijze getuigt zelden van een juist logisch redeneren. Contact met hen zoeken via meditatie is niet altijd zonder gevaren. De buitenbijbelse religies lijken steeds een mengsel te zijn van goed en kwaad, van leven en dood.

Geheel in tegenstelling met deze demonie en satanie verschijnt als een donderslag bij heldere hemel de Bijbelse religie als de grote uitzondering. De Bijbelse God houdt zich zeer strikt aan de eigen geboden. Hij vraagt ook helemaal geen offers. Hij is zelf de gever van alle leven en levenskracht waarvan de hele schepping leeft. Hij vraagt van zijn schepselen in ruil een gewetensvol gedrag. Voor een aantal van hen ligt dit moeilijk omdat ze dan een stuk van

hun autonomie, van hun eigenzinnig gedrag en hun ijdelheid moeten prijsgeven. Gaan ze er toch op in, dan vinden ze een energie die deze van de buitennatuur in ruime mate overstijgt.

De Bijbelse doctrine aanvaardt de buitenbijbelse religies, zuivert ze uit en verheft ze naar een hoger peil. Dat de christelijke wereld niet steeds deze doctrine in praktijk gebracht heeft en bij herhaling zelf onderhevig geweest is aan demonische en satanische invloeden, toont ons haar geschiedenis.

Literatuurverwijzing hoofdstuk 11

- ¹ Löwith K., Martin Heidegger zum 60 Geburtstag, Frankfurt a. M., Vittorio Klostermann, 1950, 150.
- ² Weber A., Histoire de la philosophie Européenne, Paris, 1914-8, 234.
- ³ Lortz J., Die Reformation in Deutschland, Freiburg, Herder, 1939.
- ⁴ Forest C., D.P., Le cartésianisme et l'orientation de la science moderne, Liège, La pensée catholique, 1938, 3.
- ⁵ Gabrielli A., Sensitieven, energieën en psychisch vampirisme, in Bres nr. 73.
- ⁶ Brennan B., Licht op de aura, Haarlem, Becht, 1994.
- ⁷ Leadbeater Ch., De wetenschap der sacramenten, Amsterdam, Schors, 1924, 27.
- ⁸ Van der Zeeuw, Wonderen of wetten, Deventer, Kluwer, 1970, 81.
- ⁹ Hall J., Sangoma, Utrecht, 2002, 51, 136.
- ¹⁰ Tenhaeff W., Magnetiseurs, somnambules en gebedsgenezers, Den Haag, Leopold, 1969, 54.
- ¹¹ Kierkegaard S., Kritik der Gegenwart, Basel, Hess-Verlag, 1946.
- ¹² Geley G., L'être subconscient, Paris, Felix Alcan, 1977.
- ¹³ Bertholet A., Die Religion des Alten Testaments, Tübingen, 1932, 130.
- ¹⁴ Cowan E., Spirituele geneeskraft van planten, Deventer, Ankh-Hermes, 1996.
- ¹⁵ Rivière J.M., A l'ombre des monastères Thibétains, Paris, Attinger, 1930, 129.
- ¹⁶ Powel, La double éthérique, Paris, Adyar, 1983, 123.
- ¹⁷ Heindel H., De web van het lot, Amsterdam, Gnosis, 26.
- ¹⁸ Willmann O., Geschichte des Idealismus, I, Braunschweig (DL), 1907-2, 3, 599.
- ¹⁹ Rivière J.M., l'Inde secrète et sa magie, Paris, Les Ouvres Françaises, 1937, 162.
- ²⁰ Haich E., Inwijding, Deventer, Ankh-Hermes, 1978 (// Einweihung, Thielle, Fankhauser, 1960), 32,
- ²¹ Ginzburg C., De Benandanti (Hekserij en vruchtbaarheidsriten in de 16-de en 17-de eeuw), Amsterdam, Bakker, 1986, 48.
- ²² Bayard J.P., Les pactes sataniques, Paris, Dervy, 1994.
- ²³ Durand J., Les Sorcières, Pont - Saint - Esprit (Fr), La Mirandole, 1990, 63 / 71.
- ²⁴ Lignières J., Les messes noires (La sexualité dans la magie), Paris, Astra, 1928.
- ²⁵ Nathan T., Le sperme du diable (Éléments d'ethnopsychothérapie), Paris, PUF Les Champs de la Santé, 1988.
- ²⁶ M.S. Boulanger, Le regard de la Kumari (Le monde secret des enfants - dieux du Népal), Paris, 2001, 196.
- ²⁷ Regmi Jagadis C., The Kumari of Kathmandu, 1991.
- ²⁸ Het volk/DNG., 12/11/1990, 4.
- ²⁹ Vlaamse tv zender VRT 'één', reportagereeks "blijf van mijn lijfje", aflevering 2 van 13 feb. 2014, om 20.35u..
- ³⁰ Ambelain R., Le vampirisme, (De la légende au réel), Paris, Laffont, 1977, 233/234.
- ³¹ Régimbal J.P., Le rock 'n roll, (viol de la conscience par les messages subliminaux) Sherbrooke, Québec, Editions croisade Daniel Chatelain, 1983, 24.
- ³² Rivière J.M., A l'ombre des monastères Thibétains, Paris, Attinger, 1930, 63-69.
- ³³ Kerbouill J., Vaudou et pratiques magiques, Paris, P. Belfont, 1977, 77-93.
- ³⁴ Ambelain R., Le vampirisme (De la légende au réel), Paris, Laffont, 1977, 233.
- ³⁵ David-Neel A., Liefdestover en zwarte magie, Amsterdam, 1937.
- ³⁶ Cowan E., Spirituele geneeskraft van planten, Deventer, Ankh-Hermes, 1996, 172.
- ³⁷ Ferry L., Le bouddhisme vu d'Europe, in: Le point (Paris) 29.03.1997, 95.
- ³⁸ Eliade M. / Couliano I., Dictionnaire des religions, Paris, 1990,73.
- ³⁹ Helmuth von Glasenapp, Boeddhisme, Den Haag, 1971, 24.
- ⁴⁰ Kristensen W.B., Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten, Amsterdam, 1947, N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Mij, 105/124.
- ⁴¹ Bleeker G.J., De moedergodin in de oudheid, Den Haag, Bert Bakker, 1960, 133.
- ⁴² Kramer S.N., l'Histoire commence à Sumer, Broché, 1956, 124.
- ⁴³ Bramley S., Macumba, Forces Noire du Brésil, Paris, Seghers, 1975, 144.
- ⁴⁴ Cowan E., Spirituele geneeskraft van planten, Deventer, Ankh-Hermes, 1996, 52.
- ⁴⁵ Bertholet A., Die Religion des alten Testaments, Tübingen, Mohr, 1932, 131.
- ⁴⁶ Hell B., Possession et chamanisme (Les maîtres du désordre), Flammarion, Paris, 1999, 18, 193, 333.
- ⁴⁷ Davis W., De slang en de regenboog, Amsterdam, 1986, 203.
- ⁴⁸ Landsberg P., Die Welt des Mittelalter und Wir, Bonn, 1925, 107.
- ⁴⁹ Kristensen W.B., Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten, Amsterdam, 1947, N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Mij., 231/290.
- ⁵⁰ Etudes Carmélitaines, Satan, DDB, 1948, 252 / 267.
- ⁵¹ Spileers G., Niet te geloven, wel te begrijpen, Gent, Mens & Cultuur Uitgevers, 2003, 271, 309.

-
- ⁵² Spileers G., Niet te geloven, wel te begrijpen, Gent, Mens & Cultuur Uitgevers, 2003. 165.
- ⁵³ Ch. Peirce, Deduction, Induction and Hypothesis, in: Popular Science Monthly 13 (1878): 470/482.
- ⁵⁴ Verhofstadt D., Atheïsme als basis voor de moraal, Houtekiet, Antwerpen / Utrecht, 77.
- ⁵⁵ Kenens W., Elementen van natuurlijke logica, Logisch leren denken. Gent, Mens & cultuur Uitgevers, 2016.
- ⁵⁶ Scheler M., Die Stellung des Menschen im Kosmos, Darmstadt, 1930, 83.
- ⁵⁷ Freud S., l' Avenir d'une illusion, Paris, 1976, 4. (// Die Zukunft einer Illusion, London, 1948)
- ⁵⁸ Soloviev V., La justification du bien (Essai de philosophie morale), Paris, 1939, 38.
- ⁵⁹ Szczesny G., De toekomst van het ongelooft (actuele beschouwingen van een niet - kristen), Amsterdam, 1960.

Personenregister

- Akihito, 20
Ambelain R., 24, 26, 54
Apollonius, 10
Augustinus, 45
Bayard J., 15, 54
Bertholet A., 8, 35, 54
Bleeker C., 33, 54
Boeddha, 28, 29, 30
Boulanger M., 19, 20, 21, 54
Bramley S., 34, 54
Brennan B., 5, 54
Christus Jezus, 8, 9, 31, 35, 36, 39, 42, 43, 44, 45
Couliano I., 29, 54
Cowan E., 9, 28, 35, 54
David, 19, 54
David-Neel A., 19, 28, 54
Davis W., 26
de Robespierre M., 3
Dedet C., 4, 6
Drie-eenheid, 6, 31, 38, 40, 41, 45, 48
Durand J., 15, 17, 54
Eliade M., 29, 40, 54
Epicurus, 48
Ferry L., 28, 54
Forest C., 3, 54
Fortune D., 6, 35
Freud S., 5, 6, 7, 17, 18, 51, 55
Gabrielli A., 5, 54
Gatti A., 4, 6
Geley G., 7, 54
Ginzburg C., 13, 14, 54
Gmelig W., 5
God, 7, 12, 13, 15, 28, 32, 35, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 52
Haich E., 12, 13, 54
Hall J., 5, 54
Harrer H., 14
Hegel G.F., 4
Heindel M., 10, 54
Hell B., 35, 54
Herodotus, 16
Hirohito, 20
Homeros, 37
Institoris H., 17
Ivanova V., 35
Jamblichos, 10
James W., 5
Jesaia, 41
Kenens W., 49
Kerbouill J., 26, 54
Kierkegaard S., 6, 54
Kramer S.N., 33, 54
Krishna G., 31, 43, 44
Kristensen W., 32, 33, 37, 54
Langendijk P., 5
Leadbeater Ch., 5, 54
Leibniz G., 50
Lignières J., 17, 54
Lodewijk XIV, 17
Logan D., 14
Lortz J., 3, 54
Löwith K., 3, 4, 54
Luther M., 3
Marx K., 3, 4
Merlijn de tovenaer, 12, 13
Mikeas, 41
Nathan T., 18, 54
Nietzsche F., 3, 28, 37
Paulus, 38
Peirce Ch., 46, 55
Plato, 10, 36
Plutarchus, 37
Powel, 10, 54
Régimbal J., 24, 54
Regmi-Jagadisich C., 20
Rivière J., 9, 10, 11, 25, 26, 38, 54
Rousseau J., 3
Saï Baba, 8, 43, 44, 45
Scheler M., 51, 55
Socrates, 36
Soloviev V., 51, 55
Solzjenitsin A., 3
Spileers G., 42, 43, 44, 45, 46, 54, 55
Sprenger J., 17
Struyff A., 23
Szczesny G., 51, 55
Tenhaeff W., 6, 54
Trilles H., 13, 14
Van der Zeeuw G., 5, 54
Van Gestel M., 5
van Ockham W., 3
Verhofstadt D., 49
Vermeersch E., 49

von Glasenapp H., 29, 54
von Goethe W., 21

Weber A., 3, 54
Willmann O., 10, 54